

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

KPF 992 (32)

HARVARD COLLEGE
LIBRARY

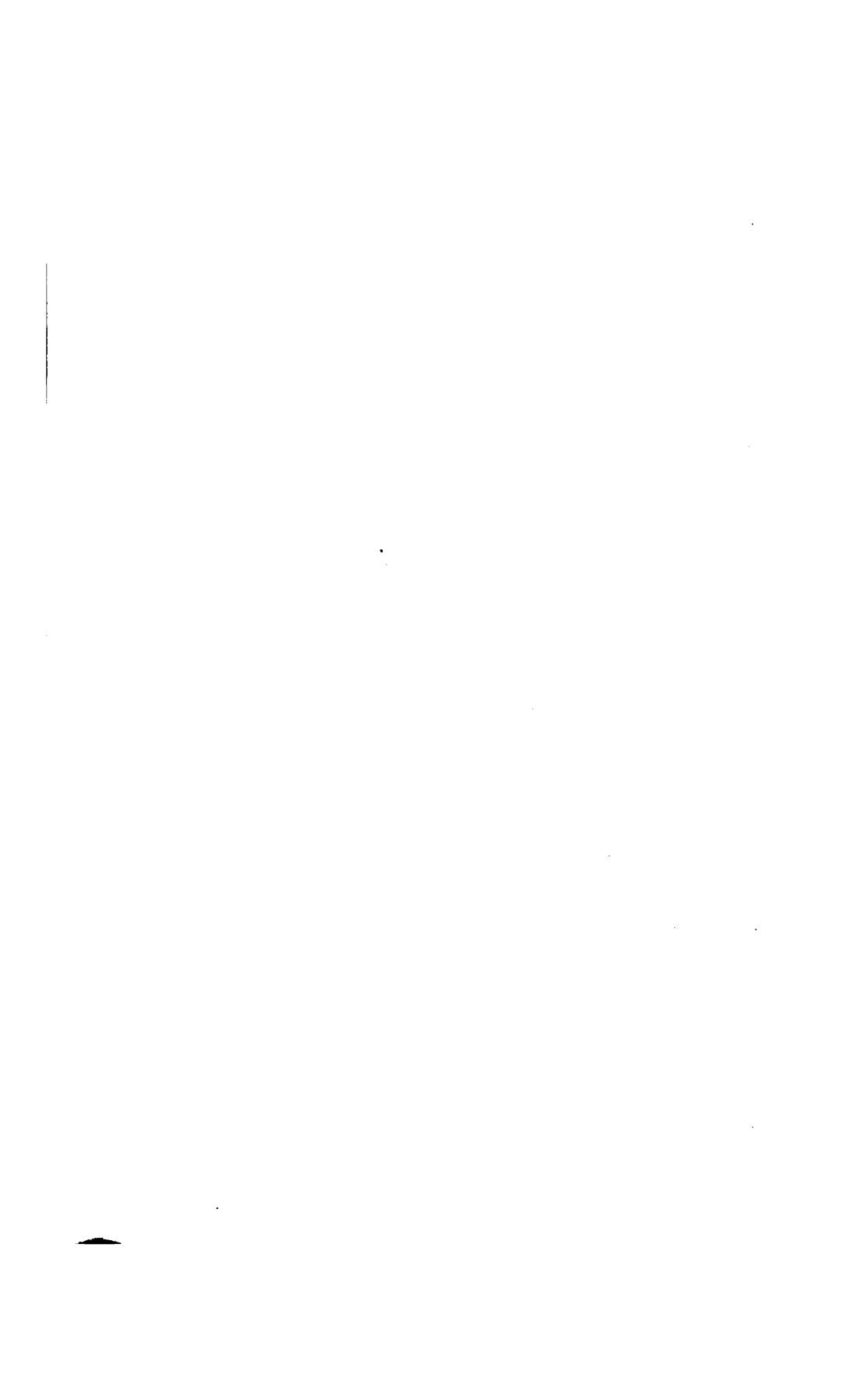

FROM THE LIBRARY OF
ALBERT ANDREW HOWARD
POPE PROFESSOR OF LATIN

THE GIFT OF HIS SON
HERMANN HAGEN HOWARD
Class of 1916

RECEIVED OCTOBER 15, 1928

T. MACCI PLAVTI

M E R C A T O R.

EX RECENSIONE

ET CVM APPARATV CRITICO

FRIDERICI RITSCHELI.

ELBERFELDAE

R. L. F R I D E R I C H S

S V M P T V S F E C I T

A. M D C C C L I V .

LONDINI

WILLIAMS & NORRAGE
DULAU & SOC.

V A E N V M D A N T .

NEW - YORK

B. WESTERMANN & SOC.
GARRIGUE & CHRISTERN

KPF 492 (g-2)
~~Lp 26.195.5~~

HARVARD COLLEGE LIBRARY

FROM THE LIBRARY OF
PROFESSOR R. MURRAY HOWARD
OCT. 15, 1929

Mercator cum Bobiensis codicis quattuor quaterniones occupasset, ex horum primo atque extremo nihil hodie in membranis Ambrosianis superstes est: ad duos medios haec quas infra posui partes vel potius particulae pertinent.

$$193. 194 = 247 - 265. 266 - 282$$

$$359. 360 = 283 - 301. 302 - 321$$

A. a

B. b

C. c

D. d

$$369. 370 = 457 - 471. 472 - 487$$

$$207. 208 = 488 - 503. 504 - 520$$

$$93. 94 = 521 - 539. 540 - 555$$

E. e

$$467. 468 = \dots - 601. 602 - 619$$

F. f

G. g

$$469 c. 470 c = \dots - 696. 697 - 713$$

H. h

$$83. 84 = 753 - 771. 772 - 790$$

} XXXVII

} XXXVIII

Et prioris quidem quaternionis, si ab una pagina 359 discesseris in qua pauca apparuerunt, membranae omnes aut percommode aut non incommodo saltem legi potuerunt: item posterioris paginae 93. 94. Contra perpaucia pristinae scripturae vestigia in pagina 84 supersunt, nihil praeter aliquot litterulas

A*

IV

in 83, prorsus nihil in duabus membranis mediis, tam miserum in modum pessum datis ut ne sacrae quidem scripturae quidquam servent. Idemque in duas alias membranas dicaman membranarum lacinias (469 a. 470 a et 469 b. 470 b) cadit, propter id ipsum adeo ab Angelo Maio neglectas ut paginarum numeros nullos inscriperit.

Interiectarum autem quae perierunt membranarum intervallis satis exaequari superstitum inter v. 321 et 457, tem inter 713 et 753 partium ambitum facile, ubi calculos recte subduxeris, intelleges: praesertim si aliquid lacunarum illarum, quae v. 353. 401. 413 et 418. 433 signandae fuerunt, supplementum fuisse in Bobiensi libro, eundemque Palatinis non integriorem fuisse in ea scaena credideris quae vulgo tertia est actus quarti. Quanquam potuit ille profecto carere insiticio versu 745 unoque auctior esse post 731. — Verum qui a fabulae v. 556 ad 601 vulgo versus leguntur **XLVIII** prope omnes iambici, quibus quattuor accedunt a scaenarum inscriptionibus, vix sufficient ad trium paginarum **E. e** et 467 h. e. ad **LVII** versuum spatia complenda, ne si extitisse quidem in Bobiensi duos illos existimaveris qui post v. 598 scripti in Palatinis iterantur ante 844. Ut propemodum suspicer de hoc posteriore loco, quem suum occupare iudicavi, non hos tantum duos, sed simul aliquot vicinos casu aliquo in priorem locum olim traiectos fuisse earumque turbarum partem tantum ut fit ad Palatinos pertinuisse. — Praeterea haud scio an nimium fuerit, ex eis septenariis circiter **XLVI**, quos paginae **F. f. G** tenuerunt (nam in paginas **g** et 469 apprime quadrant qui supersunt usque ad 696 versus), undecim vel duodecim credere in binos dispestos fuisse. Atque in hac quoque parte reapse intercidisse aliquid, quod superesse in codice Bobiensi potuit, facile eae turbae persuadeant e nova fabulae διασκευή

repetendae, de quibus ad v. 620. 624 dixi, quarumque non immunem illum fuisse mox apparebit.

E desperditis quaternionibus vix quidquam dubitationis XXXIX initit, non paullum XXXVI. Et exitus quidem fabulae a v. 791 ad 1026 una cum Mostellariae primis versibus *DLXXV* quomodo per tres quaterniones XXXIX. XL. XLI, e quibus nihil aetatem tulit, et primam membranam quaternionis XLII dispertiti fuerint, etsi non licet ullo modo definire accuratius, tamen ubi ad iustum computum versuum paginarumque numeros revocaveris, sat probabilem prodire mensurae congruentiam cognoveris. — Initium autem Mercatoris ipso quaternionis XXXVI initio factum esse subscriptio eius quae in Bobiensi codice praecessit fabulae docet, quae est Epidicus. Eam enim subscriptionem iam Parergon p. 297 significavi hanc esse in paenultima pagina (315) quaternionis XXXV:

EPIDICUS

EXPLICIT

INCIPIT

MERCATOR

FELICITER

Huius autem membranae cum ultima pagina (316) scriptura omni vacet, proclivis sane conjectura fuit, aut hac ipsa in pagina scripturum fuisse librarium didascaliam fabulae cum argumento metrico, aut eiusmodi nihil transcribendum habuisse: unde consecuturum esset sane in prima pagina quaternionis XXXVI exorsam esse primam scaenam sive prologum fabulae. Quodsi huic prologo, quippe ex circiter senariis concluso, sex paginas tribueris, unam autem actus II. scaenae I. senariis 228 — 246, quae relictæ sunt novem paginae non profecto expleri mediis partibus videbuntur h. e. tribus senariis cum duarum scaenarum inscriptionibus, septenariis autem oxi: quando ut consuetudinem ita fidem prorsus excedit

ex cxii septenariis bifariam divisos llll fuisse: tot enim versuum ad illos cxviii accessione opus est ut novem paginarum mensurae, quae clxxi versus poscit, satisfiat. Quodsi de more usitato cxii septenariis bipertitos ad summum xx tribueris, vel sic tamen circiter xxxiiii versus deerunt, quos haud facile dicas unde asciscamus. Nisi quidem duplii conjectura hac utare: primum ut praeter id quod esse consentaneum supradiximus, primam quaternionis paginam credas argumentum fabulae et fortasse didascaliam occupasse: deinde ut aliquot olim versibus auctior prologus praeter sex paginas integras pertinuerit usque ad initium septimae: quem ad modum etiam Trinummi pagina 36 praeter tres versus prologi ultimos nihil continet. Nam de tam ampla lacuna, quanta duarum fere paginarum ambitus exaequetur, suspicandi caussa in illa quidem fabulae parte nulla est.

Omnino enim aut omnia fallunt aut, si a singularium versuum vel accessione vel omissione discesseris, talem prorsus qualem Palatini libri hanc fabulam etiam Bobiensis servabat, h. e. non qualis e Plauti manibus prodiit, sed secundis curis alicuius *διασχεναστοῦ* immutatam ad exemplum Stichi atque Persae. Nam eadem quod mutilarum in numero inde ab Ioannis Baptistae pii temporibus habita est eamque ob eausam imperitissimis supplementis interpolata post v. 829 et 956 insertis, id quidem quam pravo iudicio existimat sit sensu verissimo iam Niebuhrius assecutus est, quantumvis ille infelix defensor noviciorum supplementorum illorum, Opuscul. histor. et philol. I p. 175 sq. Nec enim quidquam in ea quae nunc habetur fabula ad commodam argumenti explicationem desideratur, nisi quod et unius scaenae caput periisse ante v. 857, et non suum locum Syrae sermonem, quem post v. 804 reposuimus, in libris occupare apertissimum est: minimeque om-

nium Demiphonis uxor illa scilicet Peristrata erat cur ceteris personis adderetur non praeter necessitatem tantum sed etiam praeter rationem. Contra, cum desit nihil, aliquam multa redundant, aliquid etiam repugnat reliquae argumenti dispositioni: suntque haec ita comparata, ut etiam qui prudentiore iudicio utatur, non possit non duorum operam poetarum agnoscere. Nam satis prudenter negamus sane eos agere qui, sicubi discrepantia inter se vel moleste iterata in poetarum libris offenderint quae non posse conciliari appareat, ea continuo ad illud genus omnia referunt quod fere ‘duplicis recensionis’ nomine comprehenditur, nec ab eis ‘dittographiis’, quae librarium interpretumve ludibunda sedulitate subnatae ipsa verborum sententiarum numerorum pravitate noviciam originem prodant, severiore iudicio talia discernunt quae satis bona per se, reliquis non ut simul legerentur addita sunt, sed ut pro eis, horum in locum substituta certo emendandi consilio sive eiusdem poetae sive alias, non librarii vel grammatici, verum item poetae. Velut ad genus prius tantum non omnia exempla ‘dittographiae’ in Trinummo Plautina indagatae referenda sunt: qualia quidem critico officium imponunt alterarum partium optandarum atque probandarum, damnandarum confidenterque expellendarum alterarum. Nec ulla est e Plautinis fabulis quin hac specie interpolationis, quam glossematum nomine notare consuevimus, identidem deformata sit: pertinentque huc e Mercatore praeter alia (ut v. 536. 745. 815, quibus sero intellexi versum 276 accedere) illae turbae quas componere ad v. 982 studuimus. Contra geminae recensionis h. e. dedita opera institutae *διασκευῆς*, quam non possis non ex ipsa antiquitate repetere, certissimo, nisi prorsus fallimur, indicio tribus in locis servati gemini sermones sunt, sententiarum tenore prorsus *παράλληλοι*: pri-

VIII

mum v. 369—372 et 373—375; deinde v. 150—165, pariterque v. 620—624, cum eis comparati qui utroque loco partim praecedunt partim subsequuntur. Has igitur partes non dubitamus una cum prologo fabulae aut toto aut prope toto illi aetati tribuere qua omnem poesim Plautinam studiose recultam esse singulasque fabulas, quo Plautinae festivitatis cupidio populo denuo spectandae praeberentur, cum cura retractatas esse olim demonstravimus h. e. ineunti saeculo septimo. Talis autem recensio nova quam late patuerit, cum plerumque, ut nunc res est, accuratius definiri nequeat, tamen non nimis mirandum esse putamus sicubi etiam gravioris discrepantiae vestigia relicta sint. Tale est autem quod permiro consilio, cuius rationem prorsus non expediās, v. 529 Pasicompae Lysimachus illa dicit '*in eo ero redempta's rursum: Ego te redemi illi: ille mecum oravit.*' Emit enim mulierem Lysimachus oranti Demiphoni qui non fuerat erus, non redemit Charino qui fuerat. Nec consulto simulare hoc, illud dissimulare credendus Lysimachus: alioqui nec de ove sexagenaria illa verba fecisset v. 524, nec, si forte iocum captare suspicere, mox tam seriam mirationem proderet, postquam iam per biennium rem habuisse cum amatore Pasicompsam comperit, nec ea interrogaret loquereturque v. 538 sqq. quae non potuit nisi cui de Charini amore nihil comptum esset. Quo accedit quod ne hoc quidem satis perspicitur, a quo tandem emere mulierem Demiphonis mandato Lysimachus, dum dominus illius Charinus a nave abest, potuerit. Hunc igitur nodum, inexplicabilem nobis, aut solvat qui potuerit, aut insigni argumento esse retractatae aliquando fabulae fateatur.

Haec autem si ratio universa est huius fabulae, etiam de singulis in promptu est quid sit iudicandum, si quae paullulum recedere a Plautina in verbis vel numeris proprietate

videantur. Quod genus, utpote excedens praefationis angustias, etsi dedita opera olim pertractandum erit, tamen tantum vel nunc affirmare licet, frustra esse qui talibus freti Mercatorem totam a Plauto abiudicare animum induxerint, hoc est eam fabulam quae et ingenii Plautini et aetatis et consuetudinis vere Plautinae ut manifesta ita luculenta documenta habeat plurima. Frigent quaedam in hac fabula, fateor, et frigent paullo plura quam in Persa notavi nuper. Velut vix satis dignum poeta ad *exemplar Siculi properante Epi-*
charni videbitur, quod nimia profecto loquacitate et molestioribus ambagibus impatientem morae Charinum cum in scaena secunda actus primi Acanthio servus tum in quinti actus secunda (nobis tertia) Eutychus sodalis morantur. Item imitatorem potius Plauti quam Plautum prosopopoeiae illius putida frequentia arguit qua non tantum in prologo haec cumulantur v. 19. 25 sqq. *cura aegritudo, nimia elegantia, insomnia aerumna error terror fuga ineptia stultitia temeritas incognititia, excors immodestia, petulantia cupiditas malevolentia aviditas desidia inopia iniuria contumelia dispendium paucilogrium multilogium*, sed etiam in reliqua fabula v. 162 *uis metus cruciatus cura iurgium inopia, rursus v. 845 sqq. uita amicitia uoluptas laetitia ludus iocus una cum contrarii generis malis ira inimicitia maerore lacrumis exilio inopia pertinacia stultitia exilio solitudine, item v. 867 sqq. spes salus uictoria et cura miseria aegritudo lacrurnae lamentatio.* Mitto nunc alia quaedam eius generis, olim hic rediturus: pauca esse in multitudine eorum assevero quae vel recte vel praeclare instituta Plautinae virtutis etiam in simplicioris argumenti tractatione tam vivam et sibimet constantem speciem prae se ferant, ut ne posse quidem ab alio scripta esse videantur: praesertim in tanta etiam verborum sermonis-

que antiquitate, quam a recentioris aetatis usu nec pauca nec dubia indicia separant.

Quod autem supra dixi eius scaenae, quae vulgo tertia numeratur actus ultimi, caput periisse temporum iniquitate, id haud scio an aliquo modo confirmetur eo argumentandi genere quod e Glossarii Plautini testimonii petitum his fabulis identidem adhibui. Excerpta sunt in illo haec e Mercatore adverbia, quibus versuum unde sumpta sunt numeros ascripsi:

ampliter 98	neuis 150	gutta-
tim 205	efflictim 444	dissimu-
lanter	altrinsecus 977	

Non legitur hodie in hac fabula dissimulanter: quod cum inter v. 444 et 977 olim lectum esse appareat, aliquanto maiore ut puto probabilitate ad illum quem dixi locum referes quam ad eas quas v. 624. 732. 849 lacunas notavi.

Reizii et Hermanni ad Mercatorem perpaucae emendationes sunt: aliquanto plures, non multae, Lachmanni, quarum maximam partem commemoravi. Nam huius manu etsi in exemplaris Bipontini quod possedit marginibus longe plurima scripta sunt, haec tamen tam diligens industria ad Aldinae editionis Iuntinaeque tertiae (anno MDLIV proditae) discrepantem scripturam omnis spectat: quibus ille libris plus videtur iuvenis quam senex tribuisse.

Ser. Bonnae m. Febr. a. CCCLIII.

Postquam trimestrem in his plagulis adornandis operam officina consumpsit, paucarum admonitionum accessio subnata est. Et versuum quidem 114. 388. 398. 755, item eius qui primus est argumenti Sulpiciani, emendationes nostras paullo uberius enarrandi opportunitatem academicum officium praebuit quo ad huius ipsius aestatis scholas Bonnenses prooemianti sumus. Item quibus rationibus servatum v. 942 *naugas*, v. autem 46. 118. 738. 960 revocatae *obiurigare*, *iurigandum* *purigas expurigationem* formae stabantur, expositum est in prooemio earum quae proxime instant hibernarum scholarum.

Praeterea quod primae Mercatoris paginae non sunt *Plauti*, sed *M. A. Plauti* (sic) Bothiano exemplo inscriptae, id si qui forte ex benevolentibus in eam partem interpretentur, ut de pristina fiducia deiectum sera me paenitentia expiare voluisse audacissimae illius coniecturae offensionem suspicentur, quam de propriis Sarsinatis poetae nominibus olim propositam nimis diu et ipse fovisem et aliorum favori commendassem: fatendum est laudem omnem tam salutaris remedii typothetae Elberfeldensi deberi. Id igitur cum ego factum doleam, habebit cur sibi gratuletur, qui quamvis fortis nuper vindex et patronus exturbati a nobis *Marci Accii* extiterit, tamen mea sententia (et loquor equidem ex animi sententia) fortiore, quam quod e typothetae illius consensu petat, argumento nullo usus est. Nisi quidem fortitudinis est, Festi breviatorem ‘*Paulum Silentiarium*’ tanquam e communis ignorationis silentiis in vitales luminis oras excitare: vel testes proferre ‘*codices*’ Charisii: vel Asinariae Plautinae ‘*meliores codices omnes*’ opponere Veteri Camerarii: vel inopem nominum poetam modo ‘*cognomine*’ modo ‘*agnomine*’ *Accius* ditare: vel ad alicuius *Auli Plautii* poetae cogitationem Haenelianam memoriam codicis alicuius Toletani detorquere sic ut

XII

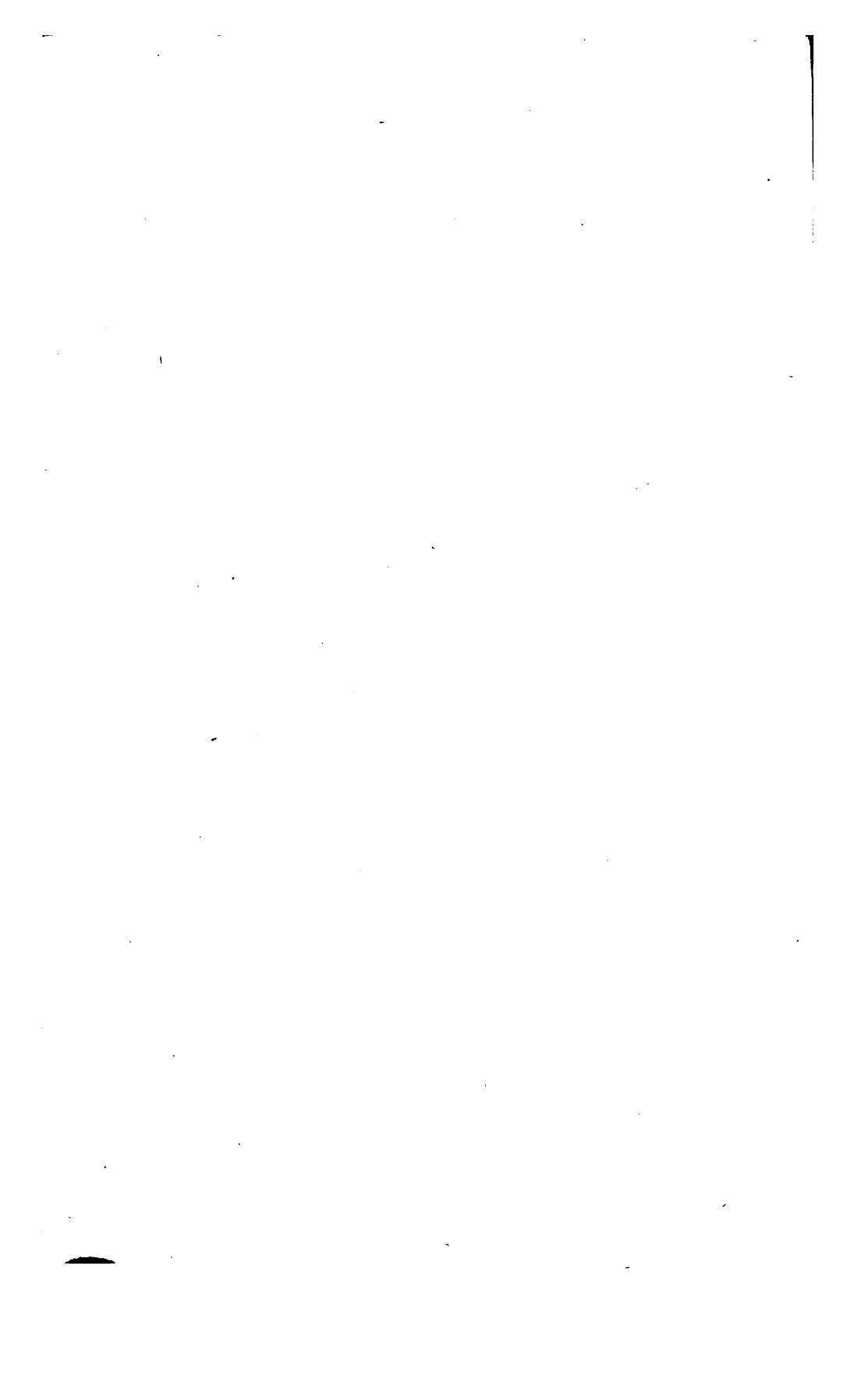
fertur inscripti ‘*M. A. Plauti comoediae*’: vel in iambici senarii talis *Quaré pro facie, pró statura Acciu*’ statum speciem longe blandissimam Lucilianum hexametrum transfigurare. Qui poeta quam ab iudicando, impugnando vèl aliquo modo commemorando tragoediarum scriptore L. Attio non alienus fuerit, mediocri molestia sua vir, si Lachmanno in Luer. p. 159 credendum, doctissimus ex eis, quae in Monum. epigr. trib. p. 30 sq., item in Quaest. de fictil. litt. Lat. ant. p. 11 significata sunt, discere potuerat, si modo sero discere quam et præcpropere et præpostere docere mallet.

Scr. m. Iunio.

T · MACCI · PLAVTI

M E R C A T O R

GRAECA · EMPOROS · PHILEMONIS

ARGVMENTVM I.

Missus adulescens ab suo mercatūm patre
Emit atque adportat scita forma mulierem.
Requirit quae sit, postquam eam uidit, senex:
Confingit seruos emptam matri pedissequam.
Amat senex hanc ac se adsimulans uendere
Tradit uicino [amico.] eum putat uxor sibi
Obduxerat scortum. tum adulescentem ex fuga
Retrahit sodalis, postquam amicam ei inuenit.

5

INCIPIT MERCATOR **B.** MERCATOR **D.** PLAVTI POETE CL^{mi}
MERCATOR INCIPIT. ARGVMENTVM **F.** PLAVTI Sar. Mercator. Argumentum **Z** Argum. I. 1. Sic **R** prooem. schol. Bonn. hib. a. 1841 p. IX. Missus mercatum ab suo adulescens patre libri, nisi quod adul. **CDF.** Vbi adulescens ab suo *Pylades*: Mercatum missus Pareus ed. tert., Guyetus: Missus mercator *Camerarius* 2. Emittatque **B** apportat **CDF.** portat **Z** 3. quefit **B** 4. Confingit **Z**. Conficit reliqui seruos pro seruus **B** pedi sequam **B**. pedissequam reliqui 5. ac se adsimulans **R**. ad se simulans **B**. se adsimulans reliqui. at se simulans *Gulielmus*. seque adsimulans *Pylades*. ac se simulans *Gruterus* 6. uicino amico. eum putat **R**. uicino eum putat **B**. uicino computat **C**. uicino cum putat **DF** uicino computat **Z** sibi illius *Camerarius* 7. Obduxerat scortum. tum **CD**. Obduxisti cor tuum **B**. Obduxisse scortum. tum **FZ** adulescentem **R**. charinum **BDZ**. charinum **C**. carinum **F** 8. ei inuenit **R**. inuenit libri. inuenierat *Pylades*. repperit Guyetus: pro quo debebat saltem repperit

ARGVMENTVM II.

Mercátum asotum filium extrudít pater.
Is péregre missus rédimít ancillam hóspitis,
Amóre captus. út uenit, naue exilit:
Pater áduolat, uisam áncillam [illam] déperit,
Quoiús sit percunctátur. seruos pédisequam
Ab ádulescente [fingit] matri emptam ípsius. 5
Senéx sibi prospíciens, ut amicó suo
Vaeníret, natum orábat: natus, út suo.
Hic filium subdíderat uiciní, pater
Vicínum. praemercátur ancillám senex. 10

Argum. II. 1. asotum **R.** adsoiū **B.** a se dum **CD**, codd.
Pyladis. a se **FZ.** ab sese *Scaliger.* ad socium *Camerarius.* adsiduum *Bothius* olim 2. missus *Beroaldus.* milif **BCD.** militif **FZ.** unius *Camerarius* hospitif **CDFZ.** militif **B** 3. ut uenit *Lambinus.* ut uehit *libri.* atuehit (h. e. aduehit) *Gulielmus.* auchit *Scaliger* naue **B.** naui reliqui exiit *Bothius* 4. uisam ancillam illam **R.** uisam ancillam *libri.* uisamque ancillam *Camerarius* 5. Cuius *libri* percontatur **FZ** serui **B.** seruus reliqui pedis aequam **B.** peditsequam reliqui 6. adul. **CD.** adulescentē **B** fingit matri emptam ipsius **R:** nisi m[emorat] m. e. i. malueris. matri emptam ipfius *libri.* ait matri esse emptam ipsius *Pylades et* emtam esse *transponens Camerarius:* qui saltem matri ait emptam esse vel matri esse emptam ait debebant. ipsius emptam matri ait *Bothius:* pro quo lenius poterat matri ipsius emptam ait 7. perspiciens **Z** 8. Venire **B.** Venire reliqui 9. Hac **Dæ** 10. Vicinum codd. *Pyladis.* Vicinus *libri nostri* premerc. **D**

Eám domi deprénsam coniunx illius
 Vicíni scortum insímulat, protelát uirum.
 Mercátor exspes pátria fugere déstinat:
 Prohibétur a sodále, qui patrem illius
 Hortátur cum suo pátre, nato ut cedát [suo.]

15

11. deprehensam *libri* coniux **B** 12. expes *Saracenus*,
Pius. exp̄s libri 14. Hortatur cum suo patre **R**. Orat cum suo patre
libri. O. suo cum p. *Pylades*. Onerat suo cum *Gulielmus*. Cum patre exorat
Bothius nato uti cedat suo *Bothius*. nato ut cederet *libri*. *Non ἀμετρον*,
sed soloecum pátre, uti nato céderet *Post cederet novum versum libri*
addunt Absente cum lenone perfido. Sed 'in emaculatis exemplaribus carmen
hoc non legitur' Pio teste

PERSONAE.

CHARINVS ADVLESCENS
ACANTHIO SERVOS
DEMIPHO SENEX
LYSIMACHVS SENEX
LORARIVS
EVTYCHVS ADVLESCENS
PASICOMPSA MERETRIX
DORIPPA MVPLIER
SYRA ANVS ANCILLA
COCVS

ACTVS I.

P R O L O G V S.

C H A R I N V S..

Duas r̄s simul nunc ágere decretumst mihi:
Et árgumentum et m̄os amores eloquar;
Etsi hóc parum hercle móre maiorum ínstiti,
Pro m̄ea persona ut sim ád uos index ilico.
Graece haéc uocatur Émporos Philémonis:

5

Act. I. Scæn. 1. CHARINVS ADOLESCENS B. CHARINVS reliqui

1. Quaf **Z** decretumst **CDZ**. ducere n̄est **B**. decretum est **F**.
2. amoris **C** 8 — 17 sic ordinavi Parerg. I p. 17 sq., qui in
libris collocantur 12 — 17. 5 — 11. 3. 4 3. Etsi Bothius. Fit **B**. Et
reliqui hercle **R**. èe **BCD**. esse **FZ**. etiam Camerarius. etsi Sal-
masius. ecce Gronovius matorum **B**. amatorum Acidalius 4. Pro
mea persona ut sim ad uos **R**. Per me perconatus sum uof sumq; **B**. Per
me perconatus sum uofsumq; **CD**. Per me perconatus sum sumque **FZ**,
et sine sum libri Mureti Var. lect. XVIII, 9. Per meam personam ad uos
qui sim Bothius, sed is alias alia suadens et alia aliis incredibiliora. Prius
ac perconatus sum uos, sumpsi Pistoris index ilico **F**. inde exilico
BD. inde exilio **C**. index illico **Z**. indicium illico Pistoris Aliorum
de v. 3. 4 commenta vel potius portenta, ut Salmasii, Acidalii, Alciati
apud Lambinum, Gronovii, sciens omisi 5. Graece **C** uocatur
Emporos Aldina (Iuntinam ut puto secula). uocaturē poruf **B**. uocatur

Eadém latine Méreator Macci Titi.

Pater ád mercatum hinc mé meus misít Rhodum:

Biénnium iam fáctumst, postquam abií domo.

Ibi amáre oecepi fórmá eximia múlierem.

Sed ea út sim implicitus dícam, si operaest aúribus

10

Atque aduortendum at ánimum adest benígnitas.

Non égo item facio, ut álios in comoédiis

Vidí amatores fáceré, qui aut Nocti aut Dii

Aut Sóli aut Lunae míserias narránt suas:

Quos édepol ego credo húmanas querimónias

15

Non tánti facere, quíd uelint quid nón uelint;

emporuf reliqui 6. Macci Titi **R** Parerg. p. 21. mactici **B**: cuius scripturae mentionem Bentleianam (in Phorm. prol. 26) non intellexit Osannus Anul. p. 175, qui v. 5. 6 expungebat ut iniúcios. mactici **CDF**. martici **Z**. matii libri Mureti l. s. s. (unde ille M. Attii). Marci Accii Pio duce *Pylades*. Marci Attici *Bothius* 7. hinc meus me *Pius*. hic me meus **CDF**. hic meneus **B**. hic meus me **Z**. Fortasse meus med hinc potius rhodum **FZ**. rhodus **CD**. rodus **B** 8. est libri postquam domo **C** 9. Ibi amare oecepi *Gruterus*. Abii amare cecepit **B**. Abii cecepi amare **CD**. Cecepi amare **FZ** 10. ea ut sim implicitus *Lambinus*. eam ut sim implicitus **CD** (nisi quod implicitos **Da**), eā ut sit implicitus **B**. eam, ut simplicius **F**. eam, ut simpliciter **Z**. eam simplicius *Nonius* p. 176 de adverbio simplicitus *somnians* 11. Atque aduer-

^{abii}

tendum ad *Acidalius*. Atque aduertendum ut **BCDF**. Atque aduertendum ut **Z**. Atque ad uortendum huc *Pylades*. Atque ad aduertendum *Camerarius*. Adque aduertendum huc **R** Parerg. p. 18 animus **F** 12. item *Muretus e suo quodam libro*. idem **BDFZ**. ideft **C** alias *Bothius* comediis **C** 13. Vidi amatores facere excusavi Parerg. l. s. s. et Proleg. *Trin.* p. CCII. Vidi amoris facere **BCDF**. Vidi amantis facere **Z**. Amantis uidi facere *Pylades*. Vidi facere amatores *Camerarius* quia **B**, *Servius in Aen. I*, 636 nocti aut dii *Servius*, *Scioppius Susp. lect. I*, 21. noctu aut die **BCDF**. nocti aut diei **Z** 14. miserias au narras suas **B** 15. ede pol **R**. pol libri creduam *Reisius*. creduo *Bothius* humanas querimonias *Camerarius*. humanis querimonias **B**. humanis querimonii reliqui Numerorum concinnitati sic olim consulebam: Quos quidem ego credo humanas pol querimonias 16. tanti facere] tacere **B** quid uelint quid non uelint *Camerarius*. quid uelin

Vobis narrabo pótius meas nunc misserias.
 Nam amórem haec cuncta uitia sectari solent:
 Cura aégritudo nimiaque elegántia:
 (Haec nón modo illum qui amat, sed quemque attigit, 20
 Magno atque solidó multat infortúnio;
 Nec pól profecto quisquam sine grandi malo,
 Prae quám res patitur, stúduit elegántiae:)
 Sed amóri accedunt etiam haec, quae dixí minus:
 Insomnia, aerumna, érror, terror et fuga, 25
 Inéptia atque stultitia adeo et témeritas,
 Incogititia, excors inmodéstia,
 Petulántia et cupíditas, maliuoléntia;
 Inhaéret etiam auíditas, desidia, inopia,
 Iniúria, contumélia et dispéndium, 30
 Pauciloquium, multiloquium. hoc eo fit quia,

uelintque non uelint **B**. quid uelint aut quid non uelint reliqui 18. uicia
C. uitias **B** 19. Curam egritudi **B**. Cura egr. **C** aelegantia
B. eleganti **Da** 20. Hoc **Z**. Nec **F** non sup. vers. **C**
 illumq; amat **C** illum modo qui a *Pylade est* quemquem *Scaliger*
 attingit **CD** 21. solitudo **B** mutat **B**. multat **FZ**.
 mactat *Lambinus* 22. grande **B** 23. Praeterquam **Z**, non dis-
 plicens *Handio Turs. IV p. 527* studuit *Camerarius*. studit **B**. studet
reliqui aelegantie **B** 24. quae] quod **B** dixi minus **B**.
 diximus *reliqui*, nisi quod diximō **D** 25. erumna **BC** error
 terror et *Camerarius*. errore terrore **B**. error et terror et *reliqui* furga
B 26. Ineptiae *Camerarius*. Inepties *Lachmannus* atque stu-
 litia adeo **R**. stultitiaque adeo libri temerita **CD**. temerita fit **B**
 27. excors inmodestia] cupiditas et maliuolentia **Z**: corr. *Scularius*
 inmod., non immod., **BC** 28. Petulantia **D** et cupiditas **BCD**. cupiditas **FZ**. cupiditas et *Pylades* male uolentia **B**.
 maliuolentia *reliqui* 29. Inhaeret **C**. Inheret **DeFZ**. Ineret **BDa**.
Haeret Bothius etiam delebat Pareus tert., non male defidia **DeFZ**.
 refidia **BCDa**, a Grutero defensum. uesidia Palmerius p. 873 in-
 opia || Inuria Bergkius in Diar. antiq. a. 1835 p. 912. iniuria || Inopia
libri. Vbi incuria Acidalius dispendia **D** ante corr. 31. Pauci-
 loquium multiloquium **R**. Multiloquium pauciloquium **Z**: quod recte se
 haberet, si eo illud fit sequeretur. M. pauciloquii **F**. M. paxloquium **D**.

Quae nshil attingunt ád rem nec sunt úsui,
Ea amátor profert saépe aduorso témpore;
Ac paúcloquium rúrsum idcirco praédico,
Quia nállus usquam amátor adeost cállide
Facúndus, quae in rem sínt suam, ut possít loqui.
Nunc uós mi irasci ob múltloquium nón decet:
Eodém, quo amore , Vénus mi hoc legauít die.
Illúc reuorti cértumst, ut coepta éloquar.
Princíprio ut aetas éx ephebis éxiit
Atque ánimus studio amótus puerilist meus,
Amáre ualide coépi hinc meretricem. Ilico

M. parū loquium **BC** hoc eo **R.** hoc ideo *libri*. ideo hoc *non placet*
32. Que **B** sunt usui || Ea amator **R:** sunt usui, haec ||
Amator *Camerarius*. fuit uidi || Tam amator **B.** fuit usui di || Tam am.
C. fuit' uidi || Tā am. **D.** sumptus uidet. || Tum am. **FZ.** Tam pro-
tamen esse voluit *Bothius* profert saepe *Pylades*: profert se 'prisci
codd.' Pii. proferri lepe **BCDF** et, nisi quod saepe, **Z** aduerse
FZ 34. Ac *Bothius*. Hoc *libri* rursum idcirco] sumit circa **B**
35. usquam **B.** ūquam vel unquā reliqui adeoſt callide *Camerarius*. adeoſt callide **B.** adeo callidus **CFZ.** adeo callidus **D**
36. Facundus, quae *Camerarius*. Facundusque *libri* rem sint suam
Camerarius. rem infit sua **BC** et memet teste **D.** rem fit sua **Da**, rem
fit sua **De** teste *Brunnus*. rem infit suam **FZ.** re infit sua codd. *Pylades*
38. Venus] ueuā **C** mihi hoc *Camerarius*. mihi hac **B.** hac
mihi **CD.** hanc mihi **FZ** legaū **CD** diem **FZ** Amor
et Venus me hoc legarunt die *mire Scaliger* 39. reuti **C.** reuerti reliqui
certumſt, ut coepita **R** Parerg. p. 20. certum et conata **BDZ.**
certum iconata **C.** certum ē et conata **F.** certum ut conata *Camerarius*.
certum ut incohata idem coni. 40. ut aetas ex ephebis exiit **R** ibidem
(coll. *Bacch. 152*), *Fleckeisenus Exerc.* p. 37 sq. atque animus phoeb; estate
exiit **BDF** (nisi quod phoeb' et aetas **D.** phoebus **W.**) atque animus
estate exiit phoebus **C.** atque animus ephebif aetas exiit **Z.** ut ex ephebis
aetas exii *Muretus Var. lect. XVIII*, 9, iterum *Acidalius*. atque aetas ex
ephebis exiit *Dousa fil. Fallitur Handius Turs. I* p. 473 41. puerili
est meus *Pylades*. puerileſt meuſt **B.** puerileſt meumſt **D.** pueril;ſt meūſt
C. puerileſt. Meum est **F.** puerili Meuſt est **Z.** puerili meuſt *Bothius*
42. coepit **BCDF** hinc *Bothius*. hic *libri* meritricem **C**

Res exultatum at illam clam abibat patris:
 Leno importunus, dominus eius mulieris,
 Vi summa, ut quicque poterat, rapiebat domum. 45
 Obiurigare pater haec noctes et dies:
 Amorem multos inlexe in dispendium;
 Intemperantem, [incogitantem,] iniurium
 Trahere exaurire me quod quirem ab se domo.
 Perfidiam lenonum, iniustitiam exprimere: 50
 Lacerari valide suam rem, illorum augerier.
 Rationem pessumam esse, ea quae ipsus optuma

43. Res Pius. om. **Z.** Rex reliqui, idemque add. Scutarius exulta
C at pro ad **B** clam abibat Bothius: abibat clam Gulielmus. iam
 abibat **BCF**. iā bibit **Da**, iā bibit **Db**. iam adibat **Z.** abibat iam
Pylades 44. imp., non imp., **B** 45. summa ut quicque **R.** fumat
 quicque **CD.** fumat quoque ut **B** a me collatus: a quo tamen item
 abesse ut Pareus testatur. summa quicque **FZ.** summa quicquid *Saracenus*.
 summa quicque ut *Camerarius* rapib' **B** 46. Obiurigare **R.**
 Obiurgare **B.** Obiurgare **CDZ.** Obiurgat **F** pater haec libri, nisi
 quod hec **B.** pater ob haec me *Pylades*. pater haec me *Camerarius*. haec
 pater me *Hermannus*, Bothius nostet **C** 47—60 sic collocando puto
 tavi, qui nullo sententiarum ordine sic se excipiunt in libris: 50. 51. 59.
 60. 57. 58. 47—49. 52—56. Quanquam non me fugit etiam alii ordini
 locum esse. Solum versum 47 inter 50 et 51 interponi Scaliger tubebat,
 eum ordinem in vet. cod. esse significans ut videtur 47. illexe *Came-
 rarius*: illexisse *Pylades*. inlexit **B.** illexit reliqui 48. incogitantem
R. non modestum libri (nisi quod non modestum in modestu **D**): quod
 interpretamentum est intemperantem vocis. Nisi Intemperantem, [in modicum,
 excordem.] iniurium males 49. Traheret **B** exaurire *Camerarius*.
 exurire libri Construe trahere me quod exaurire quirem quod]
 q[ui] **F** querem **B** ad **Z** domo *Camerarius*. domum vel domu
libri. domu *Kampmannus de AB praep. p. 26* 50. Perfidiam lenonum,
 iniustitiam **R.** Perf. iniust. len. libri. Len. perf. iniust. Bothius. Cf. Becker's
Qu. de com. Rom. fab. p. 109 sq. iniustitiam **BF** expromeret **B.**
 exprimere **Z** 51. Lancinari *Stewechsus in Appul. Met. p. 550 sq. Oud.*
 illorum **R.** illius libri. Mutatum est post trajectos versus. Alioqui
 licet Lacerari suam rem, illius ualide augerier 52. Rationem pessi-
 mam esse, ea quae *Camerarius*. Rationem pessumam ea esq' **B.** Ratione

Omnis labores inuenisset pérferens,
Amoris ui diffunditari ac dídier. 55
Conuictum tot me ánnos iam se páscere:
Quod nísi puderet, né luberet uiuere.
Conclámitare tóta urbe et praedícere,
Omnés timerent mutuitanti crēdere.
Summo haéc clamore; intérdum mussans cónloqui
Abnúere: negitare ádeo me natum suum. 60
Sese éxtemplo ex ephébis postquam excésserit,

peffuma eaque reliqui ipfius **B** 53. Omnis pro Omne **B**
Omnesque moref **Z** inuenisset **B**. inuenisse **CFZ**. inuenit **Da**,
inuenit^a **D** perferens e coni. Scaligeri Lambinus: quod ‘in veteribus’
esse Muretus dixerat: idemque suasit Pistoris. perferit **BC**. perferit **D**.
perferit **FZ**. perferit ‘codd. ant.’ Pii 54. Amoris ui diffunditari
Camerarius. Mori sui difunditari **B**. Moref uidi funditari reliqui, cum ras.
post Moref **C** didier Gronovius. diedere **CDZ**, ‘codd. ant.’ Pii.
dedere **F**. die heret **B**. deteri *Camerarius*. didere (et diffunditare) *Gulielmus omni perversa constructione verborum* 55. Conuictum **FZ**. Con-
uirium vel Conuirium **BCD**. commilcutum et commulcum duo codd.
Lambini. Conuicio Pistoris se pascere Dousa Explan. III, 14: atque
ita Bentleius in Hor. carm. I, 37, 9 ed. Anst. si pascere **CDZ**. si pascere
F. sic pascere post Pium Lambinus. sic posceri Pistoris. si posceret mira
machinans *Gulielmus*. mihi phascere (et se pro me) Mureti ‘veteres mem-
branae’, simul integrō versiculo addito Suisque ingratii me uitam agere
perperam 56. Quem Pius puderet, ne luberet Pius. luderet ne
luberet **CDFZ**. luderet ne luderet **B** uiueret uiueret **B** 57. Con-
clamitaret **B**. Conclamare **Z** praedicaeret **B**. praedicare **Z**
58. timerent **R**. tenerent libri. cauerent Lambinus. renuerent Guyetus
mutuitanti **B**, ‘ex codd. ant.’ Pylades, Camerarius in annot., Turnebus
Advers. XVII, 3, *Gulielmus*. mutu tanti **CD**. nutu tanti **FZ**. mutuant
a Camerario editum, idemque Pareo teste **B** 59. hoc **Z** mussans,
conloqui post Palmerium p. 750 (qui mussas: cf. Mus. Rhen. n. IX p. 305)
Gruterus: mussans loqui Pius (unde projectus mussans interdum loqui trans-
ponebat Pylades, quod ‘e sanctuaris bibliothecarum reposuisse’ Turnebum
Muretus narrat). mussa cloqui **CD**. missa conloqui **B**. mussat loqui **FZ**.
mihi se colloqui *Camerarius*. mussando loqui Lambinus, Dousa Expl. III,
14. summisse loqui alii apud Lambinum 60. Abnueret **B**. Abnugere
D negitari adeo **CD**. necitaria deo **B** 61. exphebis **B**. ebi

Non, út ego, amori néque desidiae in ótio
 Operám dedisse, néque potestatém sibi
 Fuísse: adeo arte cóhibitum se esse á patre.
 Multo ópere inmundo rústico se exércitum,
 Nec nísi quinco anno quóque solitum uísere
 Vrbem, átque extemplo inde, út spectauissét peplum,
 Rus rúsum confestim éxigi solitum á patre.
 Ibi múlto primum sése familiárium
 Labórauisse, quom haéc pater sibi diceret:
 ‘Tibi arás, tibi occas, tibi seris: tibi itém metes,
 Tibi déníque iste páriet laetitiám labos.’
 Postquám recesset uíta patrio córpore,
 Agrúm se uendidísse atque ea pecúnia
 Nauém, metretas quaé trecentas tolleret,
 Parásse, atque ea se mércis uectatum úndique

in ras. **C** excesseris **BCD** 62. Nonne ut ego mori **BC** et,
 nisi quod None, **D** infidiae **B** 63. dedisset **BCD** potestam
CDFZ 64. Fuiſſet **B** arcte Saracenus se esse
Pylades. esse libri. esse se *Camerarius, Bentileius* in *Andr. I, 1, 27.* sese
Gruterus. essere lepide *Guyetus* 65. Multopere **Z** inmundo, non
 imm., **B** immōdo **Z.** in mundo *Pylades, Meursius, Palmerius:* dissentiente
Guilhelmus rusticó se ‘vetusta exemplaria’ *Pii.* rusticofe **B.** rusticof reliqui
 66. Neque libri, nisi quod Nequē **B** quieto **Ba.** quinto **Bb**
 cum reliquis solitum **R.** positum **BCDF.** posse tum **Z.** assuetum
Guilhelmus. potuisse *Guyetus* uisere] ē **B** anno posse inuisere *Scaliger*
 67. peplum **BC.** poplu **D.** populum **FZ** 68. rufum **B.**
 rursum reliqui exigit **BCD** 69. Ibo **C** primum sese
Pylades. primum se libri. plurimum se ‘vetus liber’ *Mureti* 70. Labor
 agisse **B** qm̄ **B.** cum reliqui 71. occas *Pylades.* occasus **B.**
 occasif **CD.** occasif **FZ** fārif **C.** erif **B** item *Guyetus.* eidem
 libri metel ‘vetus’ *Mureti.* metif libri 72. isti **B.** istic *Bothius.* ipsi
 idem let. **B.** labof **BF.** babof **C.** habef **D.** obef **Z.** labor
 iam *Saracenus* 73. recesset *Lambinus.* recessit libri corpora **B**
 74. ea] a **C** 75. Nauē **B.** Nauim reliqui metetrasque **B**
 recentaf **C** 76. Paraffet **B** ea se mercis uectatum undique cum
 lacuna unius versus (qui talis esse potuit:

* * * * *

Adeó dum, quae tum habéret, peperissé bona.
 Me idém decere si, út diceret mé, forem.
 Ego ubi ita uisum měo patri esse intéllego, 80
 Atque ódio me esse quoí placere aequóm fuit,
 Améns amansque [actútum] animum offirmó meum:
 Dico ésse iturum mé mercatum, sí uelit;
 Amórem missum facere me, dum illi óbsequar.
 Agit grátias mi atque íngeniū adlaudát meum, 85
 Et méa promissa nón neglexit pérsequi.
 Aedificat nauem cécurum et mercis emit:
 Paráta naui inpónit: praeterea mihi

Abíssse in terras sólas orasque últumas
 coll. Most. 995) **R.** eā semp scif uectatum undique **B.** eā semp cif
 uectatā undique **CD.** eam semper cif uectatem u. **F.** eam semper eif
 uectatam u. **Z.** eapse mercis uectatum u. *Scaliger*, eapse mercis eif
afferens e 'v. c.' ea se in Persis uectatum u. *Guilielmus.* ea semet sic uec
 tatum u. *Acidalius.* ea semper se inuectatum u. *Bothius.* *Sine lacuna non*
poteris nisi sic: ea se mercis uectasse undique: *quod fortasse non nimium*
in tanta corruptela prologi 78. *quae tum vetus liber Mureti, Dousa fil.*
queftum Z. queftum reliqui peperifset **B.** peperisse reliqui 79. de
 cere si ut diceret *Pylades.* diceret si ut diceret **BCD.** diceret si ut de
 ceret **FZ.** dicere sic (ut diceret) 'prisca exemplaria' *Pii* 80. ubi ita
 uisum **R.** me ubi inuisum *libri* effet **B** 81. hodie **B** me
 esse *Pareus.* esse me *libri*, nisi quod effet **B.** esse ei me *Gruterus*, quod
etiam minus placet quam ei me esse quoi placere *Camerarius.* quod
 placeret *libri* aequí **B.** equū vel eórum reliqui 82. amasque **B**
 actutum animum **R.** ut animum *libri.* utut animum *Pylades.* Non
 placet iám animum 83. effet **B** mercatus **B** 84. facerem
 edum **B** illà **D** 85. grates *Guyetus* Mihi grátias agit, ín
 genium poterit cui nimiae offensioni correptia in agit ultima fuerit
 íngeniū cum rasura **C** allaudat **CD** 86. Et **R.** Sed **BCFZ.**
 Si **D** non exleit pérsequi **B** 87. Edif. **C** nauem **B**,
Nonius p. 533. nauim reliqui cécurum *Camerarius* (*et ante eum circerum*
Saracenus) e *Nonio*, ubi cyrcerum *libri.* gubernatorum **B.** geraria **D.** gera
 riā reliqui merces **FZ**, *Nonius* emit] sue **B** 88. Patra-

Taléntum argenti ipsús sua adnumerát manu:	
Seruom úna mittit, qui ólim a puero páruolo	90
Mihi paédagogus fúerat, quasi uti m̄shi foret	
Custós. his sic conféctis nauem sóluimus.	
Rhodúm uenimus, ubi quas merces uéxeram	
Omnís ut uolui uéndidi ex senténtia:	
Lucrum íngens facio praéterquam mihi méus pater	95
Dedit aéstimatás mérces. ita pecúlium	
Conficio grande. séd dum in porta illi ámbulo,	
Hospés me quidam adgnóuit, ad cenám uocat.	
Venió, decumbo, accéptus hilare atque ampliter.	
Discubítum noctu ut fímus, ecce ad me aduenit	100
Muliér, qua muliere ália nullast púlerior:	
Ea nócte mecum illa hóspitis iussú fuit.	
Vosmét uidete, quám mihi ualde pláuerit:	
Postrídie hospitem ádeo, oro ut uendát mihi:	
Dico ēius pro meritís grátum me et muném fore.	105

naui B. Num Paratae naui ?	inp., non imp., B	89. ipsus sua
Camerarius. ipse sua libri. An sua Ipus ?	abnumerat BCD	
90. Seruom pro Seruum B uana B	a D b FZ . om. BCDa	
paruulo libri	91. pedag. BC	92. his sic <i>Bothius</i> . ifset
BCD . ifce F. hisce Z. iiisce Camerarius	confestim FZ	na-
uem B. nauim reliqui	93. Rodum B	merces omnes
nes B	94. Om-	95. facio 'prisca exemplaria' Pit. facto BCDFZ
quam praepter C. praequam Salmasius	96. merces omnes	peculum B
97. "gde B	illi BCD , Scoppius Susp. lect. I, 21. ibi FZ	
98. adgnouit B. agnouit reliqui	cenam B. caenam CD .	co-
nam Z	99. ampliter hinc excerptum in Gloss. Plaut.	nam
B muliere Scaliger, Salmasius. mulier libri	nulla est BFZ	101. quā
pulchior C. pulchrior reliqui	102. illi B	hospitif C
iussu] uisu Z , corr. a Scutario	103. Vos metui dete B	post
mihi rasum in C	104. r in Postridie e corr. C	ora B
105. dicens pro Nonius p. 137	munem BCD , Nonius. muniem Z	
memorem F. codd. Clericanus et Pithoeanus Lambini. moenem Palmerius		

Quid uérbis opus est? émi eam atque aduéxi heri.
 Eam me áduexisse nólo resciscát pater.
 Modo eám reliqui ad pórtum in naui et séruolum.
 Sed quíd currentem séruom a portu cónspicor,
 Quem náui abire uétui? timeo quíd siet.

110

ACANTHIO. CHARINVS.

ACANTHIO.

Ex súmmis opib⁹ uíribusque usque éxperire: nítere,
 Erus út minor operá tua seruétur. agedum, Acánthio,
 Abige ábs te lassitúdinem: caue pígritiae praeuórtier.
 Simul autem, plenis sémitis qui aduórsum eunt, aspellito:
 Detrúde, deturba ín uiam. haec hic disciplina péssumast: 115

p. 882. 106. uerbis opus est] opuf uerbf **B** emi eam **R**, Reizius: emi Pius. mi **B**. m. **D**. mihi **CZ**. dat mihi **F**. Minus placet emi atque aduexi huc (*vel* huc aduexi) heri 107. rescitat **B** 108. tam

C et] ut **F** seruulum **C** 109. quod **C** seruum **CDFZ** 110. ue. tuite meo **B** fiet **B**. fit reliqui

A c t. I. Scaen. 2. ACHANTIO SERVVS. CHARINVS ADOLESCENS
B. ACHANTIO. CHARINVS **DFZ**. om. **C** 112. agendum **BCD**

achantio **BCDF**: et sic constanter 113. Accepi abste **B** pigritiae preuertier codd. *Pylades*: idemque iam Saracenus. pigritiae praeuerteris libri, nisi quod pigria. **CFZ**. praeuortare pigritiae nescio an poeta dederit Sequitur in libris, quem nos fecimus v. 124 114. plenis semitis **R**. plenissimeti **CD**. plenissime (?) **B**. plenissime iif **Z**. plenissime eos *Pylades*. ‘alias planissime, alias paenissime’ *Lambinus*. eos paenissime *Guyetus*. eos plenissime *Bothius*. Novi qui de penitissime cogitaret aduerfum **BCDF** erunt *Acidalius* aspellite **C**. aspelito **Z**. cispellito *Palmerius*: rectissime damnatum a *Bentleio in Heaut. II, 3, 20* 115. Detrudetur iam in **B** hec **B**. nam haec *Pylades* hic disciplina *Camerarius*. disciplina hic libri péssumast **B**.

Cúrrenti, properánti hau quisquam dígnum habet decédere.
 Ita tres res simitu agendae súnt, quando unam occéperis:
 Et currendumst ét pugnandum et iúrigandum autem ín uia.

CHARINVS.

Quid illúc est, quod ille tam éxpedit exquírit cursurám sibi?
 Curaést, negoti quíd sit aut quid núnctiet.

ACANTHIO.

Nugás ago: 120

Qui quám resisto, tám res maxume ín periclo uórtitur.

CHARINVS.

Malí nescio quid núnctiat: genua húnc cursorem déserunt.

ACANTHIO.

Perií: seditioném facit lien, óccupat praecordia.

Simul énicat suspíritus: uix súffero hercle anhélitum.

Perií: ánimam nequeo uórtere: nimis nshili tibicén siem. 125

peffima est reliqui 116. hau **R.** heu **R.** haud reliqui 117. Itres
B res simitu *Brixius Qu. pros. p. 31 trochaicum describens.* simitu
 ref **B** (qui simituref) et *Nonius p. 175. simul ref reliqui. Iambicum tuctur*
Kampmannus de reb. mil. p. 34 una hocceperis Nonius 118. cur-
 rendum est et *Scaliger, Guyetus. currendum et libri* pugnandum est
Guyetus et iurgandum autem **R.** et autem iurgandum est **B:** et
 autem iurgandum est **CD:** quod erunt quí *Poenuli IV, 2, 19 defendant.*
 et ante iurgandum est **FZ.** et item iurgandum *Guyetus (ut Stich. 213)*
 119. illuc est **CDF.** illud est **BZ.** illuc *Bothius* 120. Curaest
R. Curaest **BCDF.** Cura est **Z** negotii **B.** negocii **FZ**
 nuntient **B** 121. Qui quam (*vel Nam quam*) **R.** Quam *libri*
 resisto, tam res maxume **R.** resisto tam maxime ref *libri, nisi quod ref*
 isto **B,** maxume **F,** maxime **Z.** maxime resisto, tam ref *Pylades. De*
Quom resisto, tum res maxumo cogitare nol periculo **FZ**
 122. genua . . . deserunt *CHARINO continuavi: ACHANTIONI libri tribuant*
 123. lien] cf. *Hermannum praeſ. Bacch. p. VI* 124. *huc reposui,*
qui in libris post v. 113 est. Post v. 122 collocabat Scaliger, post 125 Scriverius
enicat suspíritus R. emicat suspíritus **B.** enicat spíritus reliqui.
 emicato susp. *Camerarius.* enicato susp. *Dousa Expl. IV, 14. enica susp.*
Bothius 125. uertere *libri* nummif 'prisca exemplaria' Pii

Numquā édepol omnes bálineae mi hanc lássitudinem éximent.
Domín' an foris dicam ésse erum Charínum?

CHARINVS.

Ego animi péndeō,
Quid illúc negoti sít. lubet mi adíre huc, ut sim cértior.

ACANTHIO.

'At etiam asto? at étiam cesso fóribus facere hisce ássulas?
'Aperite aliquis. ubi Charinus érus est? dominest án foris? 130
Num quísq̄am adire ad óstium dignum árbitratur?

CHARINVS.

Écce me,
Acánthio, quem quaéris.

ACANTHIO.

Nusquamst dísciplina ignáuior.

nihil tibicen siem *Camerarius*. nihil tibi censiem libri 126. balneae
FZ eximeant **B** Sequitur in libris v. 137 127. Ergo
Bothius 128. illuc **CDF**. illud **BZ** negoti sit *Acidalius*. sit
negoti libri, nisi quod negotii **B**, negocii **FZ** mi adire huc ut **R**.
scire me ex hoc metuit **B**. scire me ex hoc metu ut **CFZ**. scire me ex
hoc tu ut **Da**: ubi hoc ^{mē} tu **Db**. scire me ex hoc, ut *Pylades*. scire ex
hoc me, ut *Acidalius*. Fuit cum placeret scitari hinc, ut vel seruare hunc, ut
sim certior *Camerarius*. sim certus libri (cert' **B**). Non videtur de-
fendi posse certus ut siem. Praeterea offensioni est sim: quo adducor ut sic
scripsisse poetam suspicer: lubet mi adire, ut iam certior 129. Ad **D**
afto at **BD**. af stro at **C**. affiso at **Z et, nisi quod ac, F**
hisce assulas *Camerarius*. his cassulas **BCD**. his casulaf **F**. his affulaf **Z**
130. carinuf **D**. charinū **B** erus est **R**. feruuf **B**. eruf reliqui
domini est an **C**: domine est an *Pylades*. domine stant **B**. domif est
an **D**. domi est an **FZ** foref **B** 131. hostium **DFZ**
132. querif **BC** nusquamst **CDF**. n. est **BZ** 133. sqq. sic
reconcinnavi, quorum in **B**. haec species:
CHA. Que te ref mala agitant? Ach. multa eccecte atque me.
CHA. Quid est negotii? Ach. perimus.
CHA. Principium inimicis dato.
Ach. At tibi fortito id optigit.
CHA. Loquere id negotii quicquid est. Ach. placide uolo adquiescere.

CHARINVS.

* * *

ACANTHIO.

* * *

CHARINVS.

Quae té malae res ita agitant?

ACANTHIO.

Multae hércole temet átque me.

CHARINVS.

Quid ést negoti?

ACANTHIO.

Périimus.

CHARINVS.

Principium id inimicis dato.

ACANTHIO.

At tibi sortito id óptigit. 135

CHARINVS.

Loquere id negoti quid siet.

ACANTHIO.

Placidé: uolo adquiéscere.

CHARINVS.

At tu édepol sume láciniā atque abstérge sudorém tibi.

Eadem tertii quartique versus in **CD** descriptio. A **H** reliqui sic discrepant: 1. malę ref **D**. male ref **CFZ**. res malae iam Scaliger multae ere te atque **CD** et, nisi quod here, **FZ** 2. negoti **D** el e corr. m. pr. **C** 4. obtigit **DFZ** 5. quid est **Z** acqu. **FZ** Longe alia molitus est Fleckeisenus Exercit. p. 28 Primus versus talis fere fuit:

[Ch. Nón mé uides? Ac. ah sálie, ere.] Ch. quae té malae res ita agitant?

135. id (vel hoc) add. Lachmannus 136. quid siet **R**

placide: uolo sic interpunxit Gulielmus 137. hue transposuit Bothius, in libris scriptum post 125; post 126 Acidalsus sume **B**, Pyliades.

ACANTHIO.

Tua caúsa rupi rámices: iam dudum sputo sanguinem.

CHARINVS.

Resñam ex melle Aegýptiam uoráto: saluom féceris.

ACANTHIO.

At édepol tu calidám picem bibito: aégritudo abscésserit. 140

CHARINVS.

Hóminem ego iracúndiorem quám te noui néminem.

ACANTHIO.

'At ego maledicéntiorem quám te noui néminem.

CHARINVS.

Sín, saluti quód tibi esse céseo, id consuádeo?

ACANTHIO.

'Apage istiusmodí salutem, cùm cruciatu quae áduenit.

CHARINVS.

Díc mihi, an boní quid usquamst, quód quisquam uti possiet 145

Síne malo omni, aut né laborem cápias quom illo utí uoles?

ACANTHIO.

Néscio ego istaec: philosophari númquam didici néque scio.

Égo bonum, malum quo accedit, míhi dari hau desídero.

fume tibi reliqui 138. sqq. tractavit Rostius Opusc. p. 255 sqq.

ramiceſ Nonius p. 166, **FZ**. ramiteſ **B**. tramiteſ **CD** iam dudu[m] atrum dum Nonius: quo cave abutare ad atrum iam commendandum

139. aegiptiam **B**. egyptiam **C** in uorato ultimam e corr.

D faluom pro faluum **B** 140. edepol tu libri. tu edepol

Camerarius 141. ego **B**. om. reliqui 143. Sin (h. e. sine)

BCDF: et sic Bentleius in Eun. V, 4, 18. Sim **Z**. Si Bothius. Quin Guyetus 144. cum Pylades. om. libri cruciatuque **B**

145—148 valde dubitandum num Plautini sint 145. est **FZ**

quo 'prisca exemplaria' Pii possit Camerarius. possit libri, etiam

Pii 146. aut] ut Guyetus cum libri ut uiolet **FZ** et ut

puto **D** Ceterum capiat et uiolet expectes potius 147. philo-
pharinū quam **B** 148. quod **B** accidit **C** haud libri

CHARINVS.

Cédo tuam mihi déxteram: agendum, Acánthio.

ACANTHIO.

En, dabitúr: tene.

[CHARINVS.]

[Vín tu te mi esse óbsequentem, án neuis?

ACANTHIO.

Operá licet 150

Experiri, quí me rupi caúsa curréndó tua,

Vt quae scirem, scíre actutum tibi liceret.

CHARINVS.

Líberum

Tibi caput faciám cis paucos ménsis.

ACANTHIO.

Palpo pércutis.

CHARINVS.

Égon' ausim tibi úsquam quicquam fácinus falsum próloqui?

Quín iam, priusquam simi éloquitus, scias si mentirí uolim. 155

149. mihi tuam **B** dexteram Saracenus. dextram libri
agendum **BCD** em **B**. hem **CD** 150—165 viz du-
bitandum quin non sint eiusdem vel poetae vel recensionis. In quibus longe
ineptissimi v. 158. 159. 162, ut taceam alia 150. te mihi esse obse-
quentem Camerarius: mihi te obsequentem esse Pylades. te mihi obsequen-
tem esse Scaliger. te mihi obesse sequentem libri. Quam nimurum tmesim
interpretantur mi ob esse sequentem anne uif **B**. neuis ut adverbium
hinc excerptum in Gloss. Plaut. qui] quam **B**: unde qua Camerarius,
quoniam Gruterus, quom fortasse alii 152. que **B** 153. Tibi
caput Scaliger, Guyetus. Caput tibi libri, nisi quod Capud **B** cis paucos
Gruterus: paucos cis Acidalius. paucos libri. paucis post (et mensibus) Lam-
binus mensis **F** palpo percudit affert Nonius p. 163 154. egom
Z Ego nauſ. im **B** 155. Quid **F** sim **FZ**. sum **BCD**
eloquituf **B**, h. e. eloquituf scriptura per maximam partem saeculi
ab u. c. septimi frequentata. eloquituf reliqui scias si **B**: scis si Ca-
merarius. sciffet **B**. sciffe reliqui uolim **R**. uolo libri, quod e v. 158

A C A N T H I O.

Ah,

Lássitudinem hércole uerba túa mihi addunt: énicas.

C H A R I N V S.

Sícine mi obsequéns es?

A C A N T H I O.

Quid uis fáciam?

C H A R I N V S.

Tun'? id quód uolo.

A C A N T H I O.

Quíd id est igitur quód uis?

C H A R I N V S.

Dicam.

A C A N T H I O.

Díce.

C H A R I N V S.

At enim placidé uolo.

A C A N T H I O.

Dórmientis spéctatores métuis ne ex somno éxcites? 160

C H A R I N V S.

Vaé tibi.

A C A N T H I O.

Tibi équidem a portu adpórto hoc.

C H A R I N V S.

Quid fers? díc mihi.

irreposit 156. ah **D F Z**. Ach **C**. ha **B**. In fine superioris versus
collocaent omnes 158. ACANTHIONI continuant libri, personas permu-
lantes usque ad v. 161. Correxit Aldina (*Tuntina*) fícine **C D F**. sitiine
B. siccine **Z** tum id **B Z**. corr. *Pylades* 159. id est Bothius:
est id *Pylades*. est libri placidē **B** 160. ex] e **Z** 161. ue **C**
équidem **C** a] ad **B** porū **C** apporto **C D F**

ACANTHIO.

Vím, metum, cruciáatum, curam iúrgiumque atque ínopiam.

CHARINVS.

Périi, tu quidém thensaurum hue mi adportauistí mali.

Núllus sum.

ACANTHIO.

Immo es

CHARINVS.

Scio iam, miserum dices.

ACANTHIO.

Tu dixi.

CHARINVS.

Taces?

Quid istuc est mali?

ACANTHIO.

Ne rogites: máxumum infortúniumst.] 165

CHARINVS.

Obsecro, dissólue iam me: nímis diu animi péndeо.

ACANTHIO.

Hoc sis uide, ut palpátur: nullust, quándo occepit, blándior.

hec **F** 162. uin **F** iurgium atque **FZ** et ut puto **D**
 163. Perii Saracenus. Per **C**. Peri reliqui thesaum **BFZ** hue **B**.
 hunc reliqui mihi om. **DFZ** adp. pro app. **B** 164. dixi
CHA. taces? **R**. dixi g tacef **B**: unde dixti. **CHA**. ergo taces *Camerarius*.
 dixi ego taceo **C**. dixi ego taceo **D**. dixisti. ego taceo **FZ**. dixi ergo
 tacens (*sine tu puto*) *Beckerus de com. fab. p. 26.* dixisti: ego taceo *Bothius*
octonarium describens. dixi, haud ego (*vel* ego nihil) *ascripsit aliquando*
Lachmannus 165. maxum. pro maxim. **B** est libri 166. dis-
 solve] te, absolve *Scaliger* (*nisi quod ted scripsit*): fortasse vere iamne
B 167—170 *hoc ordine Meursius*. 169. 168. 167. 170. 167 (*sic ste-*
rato 167) **B**. 169. 168. 167. 170 reliqui 167. sis om. *Guyetus*. si **B**
 priore loco palpatur **B**. palpator reliqui nullus ft **B** nullus est

CHARINVS.

Hércole uero uápulabis, nísi iam loquere aut hínc abis.

ACANTHIO.

Plácide: multa exquirere etiam príus uolo quam uápulem.

CHARINVS.

Obsecro hercle oróque ut, istuc quid sit, actutum índices: 170
Quandoquidem mihi súpplicandum séruolo uideó meo.

ACANTHIO.

Támne indignus uídeor?

CHARINVS.

Immo dignus.

ACANTHIO.

Equidem crédidi.

CHARINVS.

Obsecro, num náuis periit?

ACANTHIO.

Sáluast nauis: né time.

CHARINVS.

Quid alia armaménta?

ACANTHIO.

Salua et sána sunt.

CHARINVS.

Quin tu éxpedis,

Quid siet quod mé per urbem cùrrens quaerebás modo? 175

reliqui 168. Hercule **C** nifiaiam **B** habif **Ba** 169. ex-
quirier Bothius uapules Pistoris 170. hercule **C** 171. quando
qd' **Z** seruolo pro seruulo **B** 172. Tamne Lachmannus. Tandem
libri. Tamde post Lipsium Bothius 173. perit **FZ** falua
est **Z** teme ante corr. **C** 174. ornamenta **B** sana] sarta
Lambinus 175. siet te quod Gronovius im-

A CANTHIO.

Tú quidem ex ore orátionem mi éripis.

C H A R I N V S.

Taceō.

A CANTHIO.

Face.

Crédo, si boní quid ad te nún tiem, instes áriter,
Quí nunc, quom malum aúdiendumst, flágitas me ut éloquar.

C H A R I N V S.

'Obsecro hercle te, ístuc ut tu mīhi malum faciás palam.

A CANTHIO.

Éloquar: quandóquidem me oras. túus pater

C H A R I N V S.

Quid méus pater? 180

A CANTHIO.

Túam amicam

C H A R I N V S.

Quíd eam?

A CANTHIO.

Vidit.

C H A R I N V S.

Vidit? uee miseró mihi.

Quí potuit uidére?

prudens quer. **B** 176. eripis. Ch. taceo. Ac. face (*ut alibi*
fac modo) **R**. eripif. Ch. taceo. Ac. tace **BCDF**. eripif. Ch. taceo. Ac.
taceo, *simul autem modo pro credo*, **Z**. eripis. taceas face *Bothius*
177. quid boni **C** i in quid e corr. **B** 178. quin hunc **DF**. quin
nunc **Z** qm **B**. cum reliqui audiendumst **CD**. audiendum si **B**.
audiendumst **Z**. audiundust **F** et quod mirere **E** 179. hecle **C** ut
B. uti reliqui palum **B** 180. mēocraf **B** 181. tam **D**
quidam **B** Túam amicám — Quid eám nam? — Vidit *Reizius*. Vide
Proleg. Trin. p. CCIX ue C Sequitur in libris v. 185
182. uidere potuit *Reizius*. potuit eam uidere *Pylades*, qui debebat saltem

A C A N T H I O.

Oculis.

C H A R I N V S.

Quó pacto?

A C A N T H I O.

Hem, hiántibus.

C H A R I N V S.

Quín abi hinc dieréctus. nugare fn re capitalí mea.

A C A N T H I O.

Quí malum ego nugór, si tibi, quod mé rogas, respóndeo?

C H A R I N V S.

Hóc quod te rogó, responde.

A C A N T H I O.

Quín tu si quid uís, roga. 185

C H A R I N V S.

Cérten uidit?

A C A N T H I O.

Tám hercle certe, quám ego te aut tu mé uides.

C H A R I N V S.

'Vbi eam uidit?

potuit uidere eam pacto? Ac. hém hiantibus **R.** pacto? Ac. hiantibus *libri*. pacto, inquam? Ac. hiantibus *Reizius*. *Licebat etiam* pacto autem. *Contra* nam quo pacto *Schneiderus gramm. lat. I p. 151*, sed q. p. *Lachmannus* 183. Quin abi hinc dierectus **R.** In hoc die rectus **R.** i hinc dierectus **C.** hinc dierectus **DFZ.** Abi hinc dierectus *Pylades*. In' hinc d., *simul* nugaris, *Bothius* capitalia **B** 184. ego cum ras. **B** quod me] quid **Z** respondebo **B** 185 *huc transposuit Acidalius*, *in libris scriptum post v. 181* rogo **R**, *Reizius*, ut *in simillimo v. 215*: *quorum tamen neutro videmur carere posse*. interrogo *libri* responde **Ca** 186. Centen **Da**. Corton **F**, *Scaliger* ted *Guyetus*, *Reizius*. nunc te *Pylades* aut **BC**. ac *reliqui* 187. eam? Ach. uidit intus **B** nauem **B**. nauim *reliqui* nam ibi **R**. ut *libri*. uti

ACANTHIO.

Intus intra náuem. nam ibi prope ástitit
Et cum ea confábulatust.

CHARINVS.

Péridisti mé, pater.

Ého tu, echo tu, quín cauisti, ne éam uideret, uérbero?
Quín, sceleste, eam ábstrudebas, né eam conspicerét pater? 190

ACANTHIO.

Quia negotiósí eramus nóstris nos negótiis:
Armamentis cónplícandis, cónponendis stúduimus.
Dum haéc aguntur, lémbo aduehitur túus pater pauxíllulo,
Néque quisquam hominem cónspicatust, dó nec in nauim subit.

CHARINVS.

Néquiam mare súbterfugi, saéuis tempestátibus 195

* * * * *

Équidem me iam cénsebam esse in térra atque in tutó loco:

Camerarius prope **B.** prorę **CZ.** prorę **DF.** prorae tueretur *Scioppius*
Susp. lect. I, 21 afflístit **D** 188. confabulatuf est libri
189. echo tu echo tu **CDF.** eo tu eo tu **Z.** Echo tu hoc **B.** Et tute! echo
tu (*et antea perdidistis*) *Bothius* quin om. **B** ne **B.** neue vel
ne ue reliqui uerber **C** 190. scleste **C** eam abstr. **R,**
Lachmannus. abstr. sine eam libri abstrudebas sceleste *Guyetus*
191. negoc. **C bis** nostris nos *Bothius, Lachmannus.* nos nostris libri
192. complicandis, componendis *Camerarius.* cōplícandis et cōponendis
libri. componendis et complicandis *Pylades* studiuimus] tumicibus *Scatiger in Festum v. Thomices:* ‘*sed de eo amplius in editione Plautina’*
addens 193. hec **B** anguntur **F** lempo **C** paxillulo
hunc v. afferens *Nonius p. 534* 194. conspicatus donec **B** nauim
subit amicus *Acidalii.* nau super libri: *quod qui defenderunt, debuerunt*
saltēm nauist super 195. Nequiam **Z.** Neque quicquam **F**
maris (vel mari?) *Bothius* subt' atuif temptatibus **B** 196. *Inter-*
cidit talis fere versiculus:

‘Afflictatus múltum, summis me exémi ex periculis.

197. Et quidem **C** me iam cénsebam **C.** meo iam cénsebam
B. iam me cénsebam **DFZ.** iam cénsebam me *Bentleius in Phorm. IV,*

Vérum uideo me [íterum] ad saxa férri saeuis flúctibus.
Lóquere porro, quid sit actum.

A C A N T H I O.

Póstquam aspexit múlierem,
Rógitare occépit, quoia esset.

C H A R I N V S.

Quid respondit?

A C A N T H I O.

Ilico 200
'Occurri atque ínterpollo: mátri te ancillám tuae
Émisse illam.

C H A R I N V S.

Vísusnest tibi crídere id?

A C A N T H I O.

Etiám rogas?

Séd scelestus súbigitare occépit.

C H A R I N V S.

Illamne óbsecro?

A C A N T H I O.

Mírum quin me súbigitaret.

C H A R I N V S.

Édepol cor miserúm meum,

4, 8 terrā **DFZ** toto **Da** 198. me iterum ad **R** coll.
Most. 677 (quoniam Verum iterum me uideo magis etiam placitum sit).
me ad libri, nisi quod me uideo ad transponit **Z**. mod ad Guyetus. me hic
ad Lachmannus ferris euf **B** seuif **C**. Ceterum displicet iter-
ratum saeuis 199. actum **B**: idque 'alibi legi' Pius scribit. actatum
reliqui 200. cuia Rittershusius, Scaliger, Scioppius Susp. lect. I, 21.
cui **B**. cui' **D**. cuius **CFZ** quif **Z** 201. Occurri Camerarius.
Occurri libri matrie anc. **B** 202. uisusne est Bothius. uisunt **B**.
uisum reliqui. uisus Pytades. uisust Camerarius 203. subigitari **B**.
subagitare **FZ** (item v. proximo) 204. quid me subigitaret Nonius p.

Quód guttatum cóntabescit, quási in aquam indiderís salem. 205
Périi.

ACANTHIO.

Hem, istuc únum uerbum díxisti ueríssimum.

CHARINVS.

Stultitia istaec ést. quid faciam? crédo, non credét pater,
Sí illam matri měae me emisse dícam. post autém mihi
Scélus uidetur, mé parenti próloqui mendácium.
Néque ille credet néque credibilest fórmá eximia múlierem 210
Měae me emisse ancíllam matri.

ACANTHIO.

Nón taces, stultíssume?

Crédet hercle: nám credebat iám mihi.

CHARINVS.

Metuó miser,

Né patrem prehéndat, ut sit gésta res, suspítio.

Hóc quod te rogó, responde quaéso.

ACANTHIO.

Quaeso quíd rogas?

CHARINVS.

Núm esse amicam súspicari uísus est?

401 meum miserum **C** 205. quo Nonius p. 115. quidem **Z**: corr.
Pylades guttatum hinc *Gloss. Pl.* aqua *Nonius p. 115 et p. 223*
 206. em **B** uerissimum libri 207. Stultitia istaec est
CHARINO Pylades tribuit: ACHANTIONI continuant libri. Dubitat Lomanus p. 53 Stulticia **BCF** istec **C** cedo 'prisca exemplaria' Pii. Vnde quid faciam, cedo. nam non *Pylades*. Cf. *Sciopp. Susp. lect. II, 21* 208. meae me *Acidalius*. meae libri emisse **Z**
 209. mendatiūm **BC** 210. exumia ante corr. **C** 211. Meae me
Lomanus l. s. s. Eam me libri stultissime libri 213. prendat **FZ**
 fit, non fi, libri suspitio, non suspicio, **BC**. suspectio *Salmasius* 214. responde quaéso. Ac. quaeso quid **R**. responde. Ach.

ACANTHIO.

Non uisus est. 215

Quin quicque, ut dicebam, mihi credébat.

CHARINVS.

Verum, ut tibi quidem

Vísus est.

ACANTHIO.

Non, sed credebat.

CHARINVS.

Vaé mihi misero: nillus sum.

Sed quid ego hic nunc lámentando péreo, ad nauem nón eo?

Séquere.

ACANTHIO.

Si istac fibis, commodum óbuiam ueniés patri.

Póste, quom te aspíciet timidum esse átque exanimatum, filio 220

Rétinebit, rogitábit unde illam émeris, quanti émeris:

Tándem temptabít te.

CHARINVS.

Hac ibo pótius. iam censés patrem

'Abiisse a portú?

quaeso quid *libri*. responde quaeso. Ac. quid *Pistoris* 215 — 217 *sic*
solus **B**. *Quae mediis elapsis sic contrahunt reliqui*: num esse amicam
fuspicari uisus est? Ach. Non sed credebat 217. ue **BC** mihi
om. **FZ** 218. nunc lam. *Bothius*, in lam. *libri*. elamentando *Bothius*
nuper nauem **B** nauim *reliqui* 220. Poste, quom te aspiciet **R**:
nisi vel Poste te ubi *vel* Postea, ubi te *malueris*. Vide *Mus. Rh. nov. VII*
p. 570. Postea aspice **B**. postea aspicit te **CD**. postquam aspiciet te **FZ**.
Posteaquam aspiciet te *Camerarius* exanimatu **B** 221. illa me-
neris **B** 222. Tandem **R**. Timidum *libri* tentabit **FZ**
hac libri. quin hac *Pylades* Timidum *voce deleta* Tentabit te. Ch. quin
hac Reisius et Te tentabit *transponens* *Bothius* ibi **B** 223. abi-
isse **Z**. Abiisse *reliqui* quin ea ego huic *Camerarius*. quine ego huic **B**.

ACANTHIO.

Quin ea ego huc praeecurri grátia,
Né te oppimeret imprudentem atque électaret.

CHARINVS.

'Optume.

DEMIPHO.

Mirís modis di lúdos faciunt hóminibus	225
Mirísque exemplis sómnia in somnís danunt.	
Velút ego nocte hac quaé praeterit próxuma	
In sómnis egi satis et fui homo exérctus.	
Mercári uisus míhi sum formosám capram.	
Ei né noceret, quám domi ante habuí capram,	230
Neu díscordarent si ámbo in uno essént loco,	
Postérius quam mercátus fueram, uisus sum	
In custodelam símiae concrédere.	
Ea símia adeo póst haud multo ad mé uenit,	

quin ego hac reliqui 224. oprimere **Z** impr., non impr., **B**
 electaret **B**: defensum a Gulielmo, Dousa Expl. III, 14. electaret
reliqui. eluctaret Lambinus opportune **Z**. optime reliqui
*Act. II. Scaen. 1. DEMIPHO SENEX **BCFZ**. om. **Da**. DEMIPHO SENEX **D**b 225 sqq. De his, quae Rudentis III, 1 redeunt, dixi Philologi I p. 306 225. 226 affert Donatus in Andr. II, 5, 19, omittens di d in ludos e corr. **D** 226. omnia Donatus. omnia Passeratius in Propert. IV, 4, 21 infomni **Z**: distinxit Gruterus danunt Pylades. clamant **B**. donant reliqui. om. Donatus
 227. praeterit proxima **Z** proxuma in somnís || In somnís egi **CD**
 ful **B** 229. mihi uisus sum **Z**. uisus sum mihi **F** 231. si
Z. nisi reliqui ambo **BZ**. ambe **C**. ambe **DF** in uno] nunc **B**
 232. fueram] fui eam Bothius 233. custodelam Gruterus. custo-
 diam libri. custodiam eam Camerarius simiae concr.] si aecongregere **B***

Male mihi precatur et facit conusitum:	235
Ait se se illius opera atque aduentu caprae	
Flagitium et damnum fecisse haut medicriter:	
Dicit capram, quam dederam seruandam sibi,	
Suae domum uxoris ambade disse. oppido	
Mihi illud uideri mirum, ut una illaec capra	240
Vxoris dotem simiae ambadederit.	
Instare factum simiae atque hoc denique	
Respondeat: ni illam properem ab se abducere,	
Domum se ad uxorem intro ducturum meam.	

235. conuicium solus **C** 236 sqq. sic scripti sunt in **B** (de quo dixi Parerg. I p. 489):

Ait se illius capra opera atque aduentu caprae Flagitium et damnum fecisse haut medicriter. Dicit capram quam dederam seruandam sibi Suae uxoris dotem ambae dedisse oppido et sic porro; a uersu autem 244 sic:

At me domum intro ad uxorem ducturum meam Ait non habere cui commendarem capram.

Atque oppido hercle bene uelle illi uisus sum Quod agis quid facerem cura cruciabar miser:

post quae rursum sic pergit:

Intere hedus ad me uisus est adgredirier Infit mihi predicare se se ab simia eodemque ordine porro. Vnde caussa perspicitur, cur etiam in **CDFZ** inversus sit versuum 245. 246 ordo 236. se illius opera **CDFZ**

237. flagicium et dampnum **C** haut pro haut **D** 238. dederat **F** 239. dotem uxoris *Hermannus, Bothius*. uxoris dotem libri, nisi quod dote **C** ambade disse *Camerarius*. ambedisse **DFZ**. ampedisse **C** 240. Mi illuc *Bothius* ut una ancilla et una capra **B**

241. dotem simiae *Hermannus, Bothius*. simiae dotem **CDFZ**. simiae dote **B** ambaderit *Camerarius*. ambederit **CDFZ**. dederit **B**

242. instare factum simiae affert *Donatus in Andr. I, 1, 120* denique] vide *Handium Turs. II p. 277* 243. Respondit **Ba**

illam properem **R**. properem illam libri 244. Sic **R**: quanquam scio etiam alias emendandi vias patere. Ad me domum intro ad uxorem ducturum meam libri, nisi quod At **B**, meum **CDA**. Vbi intro domum ad uxorem *Guyetus*, domum ad uxorem intro *Bothius*

- Atque óppido hercle béne uelle illud uísus sum, 245
 Ast nón habere quoí commendarém capram:
 Quo mágis, quid facerem, cúra cruciabár miser.
 Intérea ad me haedus uísus adgredírier.
 Infít mihi praedicáre, sese ab símia
 Capram áduxisse, et coépit inridére me: 250
 Ego ením lugere atque áductam illam aegré pati.
 Hoc quam ád rem credam pértinere sómnium,
 Nequeo ínuenire. nísi capram illam súspicor
 Iam me ínuenisse quaé sit aut quid uóluerit.
 Ad pótum hinc abií máne cum lucí semul. 255
 Postquam íd quod uolui tránsegi, ibi ego cónspicor
 Nauem ex Rhodo, qua herist aduectus filius.
 Conlúbitumst illuc míhi nescio qui uísere.

245. 246 hoc ordine Gulielmus: inverso libri illud Bothius. illi libri
 246. de ast vide Parerg. I p. 516 cui libri Totus versus
insiticius virus Guyeto 247. Quo magis **A**, Camerarius. Quod agis
BC. Quid agis **DFZ** 248. ADMEHAEDUS **A**, **Z**. ad me heduf **CD**
 et, nisi quod eduf, **F**. heduf ad me **B** uistus **A**, **DZ**. uis cum
 lacuna **C**. uiful est **BF** adgredirier **B**. aggredirier **CDZ** et ut
 videtur **A**. aggredier **F** 249. pred. **BC** 250. ADDUXISSE **A**
 cepit **B** INRIDERE **A**. irridere me **CDZ**. abductam conquiri
 inridere me **B**, sed lineola subter abductam conquiri ducta m. ant.
 251. ludere **B** ABDUCTAMILLAMAEGREPATI **A**. abductam conquiri **B**.
 illam abductam conqueri reliqui 252. quam] quod **B** pertinere
 omnium **B** 254. quefit **B** 255. Nam ad fuit fortasse
 HUNC **A** luci Camerarius. luce libri. luco Pylades semel **CDF**.
 simul **B**. semel **Z** 256. id **A**. id hic **B**. hic id reliqui, Scioppinus
Susp. lect. I, 21. illic Camerarius. hic vulgo. om. Pareus ibi **B**. illi
A, quod IBEI interpretor. atque reliqui 257. Nauem **B**, Priscianus
 XV p. 1008 (t. I p. 618 Kr.). Nauim reliqui exrodo **B**. ex rhodio **F**
 qua heri est Camerarius. quaest heri **B**. qua est heri reliqui, Pris-
 cianus (e cuius cod. Vallicell. R. 32 enotavi olim quem cheri). De **A** non
 liquet. Fortasse fuit qua heri huc aduectus fit **B** 258. Conli-
 bitum est **BCZ**. collibitumst **D**. collibitum est **F**. CONLIB — etiam **A**
 illuc Gulielmus, Scaliger, Bentleius in Eun. V, 8, 26. illud **CDZ**.
 Plauti Com. III. Merc. 2.

Inscéndi in lembum atque ád illam nauem déuehor:
 Atque flli aspicio fóрма eximia múlierem, 260
 Filíus quam aduexit méus matri ancillám suae.
 Quam ego póstquam aspexi, nón ita ut saní solent
 Amó, sed eodem pácto ut insaní solent.
 Amáui equidem hercle ego ólim in adulescéntia:
 Verum ád hoc exemplum númquam, ut nunc insánio. 265
 Nunc hóc profecto sic est: haec illást capra.
 Verum hérkle simia illa atque haedus m[íhi] malum]
 Adpórtant. atqui [hoc é]sse qu[id dicam, h]ausc[io].
 Vnúm quidem hercle iám scio, períssse me.

om. B quid Scaliger uisere] miser B 259. INSCENDIIN A.
Escendū B: unde Escendi in Scippius Susp. lect. 21. Ascendi in reliqui
limbum B illam R: nisi eam males. om. libri cum A
nauem B. nauim reliqui DEUEHOR A. aduehor BCDF. adducor Z

260. Atque illi aspicio **R**: (*neque enim in ea vel in illa pro illi satis placet*) Atque ego illi aspicio *Bothius*. ATQ'HANCASPICIO **A**. Atque ego illam aspicio **B**. atque ego illic aspicio **CDZ** (*nisi quod aspicio D*). atque illic ego alp. **F**. atque ego *superiori versui continuans* Illic aspicio *Pylades*, Illam conspicio *Camerarius*, Illanc conspicio *Beckerus Quaest. p. 108: nec peritius Linguis de hiat. p. 16 exumia C 262.* ita ut sani solent || Amo, sed **R** expulso glossemate. ita amo ut sani solent || Homines sed libri cum **A**, nisi quod amarē pro amo **B 263.** ut ¹fani **B**

His versibus ascriptum in marg. CD infanire amantef

264. EQUIDEMHERCLE **A**. hercle equidem reliqui ego lim **D**
 adul. pro adul. **AB 266—270** hoc ordine **R** duce *Bothio: quos sic*
269. 270. 266. 267. 268 collocat A et omissio v. 268 BCDFZ
266. sic est] siuist A, quod quid esse dicam nescio: nec enim satis qua-
drare SEICEST videtur hec B. nec F ILLAST A. illa est reliqui

267. 268 tales apparuerunt in **A**:

VERUMHERCLESIMIAILLAATQUEHAEDUSM —

ADPORTANTATQ.O...SSÉQUO...LIC...M.AUSC..

quae sic uti supra scripsi interpretatus sum: nisi quod in A QUOD fuisse
pro QUID videtur. Pro his unum hunc BCDFZ substituunt:

Sed simia illa atque heduf timeo quid uelint
nisi quod heduf Z, eduf F. Ceterum pro Adportant exspectes Portendunt
potius 269 perisse F. PER...SSE A, quod non expedio, cum ne PER-

Vosmét uidete céterum, quantí siem. 270
 Sed cónticiscam: nam éccum it uicinús foras.

LYSIMACHVS. DEMIPHO. LORARIVS.

LYSIMACHVS.

Profécto ego illunc hírcum castrari uolo,
 Rurí qui nobis éxibet negótium.

DEMIPHO.

Nec ómen illuc m̄shi nec auspiciúm placet:
 Quasi hírcum metuo ne úxor me castrét mea. 275
 Metuo [hércle] ne illaec símiae partís ferat.

LYSIMACHVS.

I tu hínc ad uillam atque ístos rastros uílico
 Praesto út sint, facito córam ut tradas ín manum.
 Vxóri facito ut núncties negótium
 Mihi ésse in urbe, né me expectet: nám mihi 280

REISSE quidem satis sit 270. *QUANTISIEM A, Pylades.* qui siem **B**,
miroque iudicio Scioppius Susp. lect. I, 3. quanti sim reliqui 271. con-
ticiscam B. conticiscam reliqui NAMECCUMITUICINU — A evanido versus
exitu. uicinum eccum exit foras BCDF et, nisi quod cęū, Z

Act. II. Scaen. 2. LYSIMACHUS DEMIPHO A. DEMIPHO. LISI-
MACHVS. SENES II. LORARIVS B et, nisi quod LORARIVS DII (puto
pro DU), C. DEMIPHO. LISIMACHVS. LORARII D et, nisi quod Lyl,
FZ 272. illū circum **B.** illuncircum **CD.** illuno hyrcum **F**
 273. Rura que **B** exibet **Z**, exhibent **B:** *quae scriptura cum hic*
tum alibi servanda. exhibet reliqui 274. om̄ **B** illuc **CD.** illud
reliqui nec om̄. **B** auspitiū **B** 275. yrcum **DF.** id qm̄
B h. e. irquom NEMEUXOR **A** ut videtur. ne uxor nunc **F** 276. Me-
 tuo hércle ne illaec **R.** METUONEILLAEC **A.** Atque illius haec nunc reliqui,
nisi quod ī pro nunc D partis omnes, etiam A 277. ullam **C**
 uílico, non uílico, **BC** cum **A** 278. Praesto ut sint **R** dubbi-
 tanter: Praesto ipsi Aldina. Pisto ipſi cum reliquis **A** 279. negoe.
CFD 280. in urbe om̄. **Z** ne] ine ut videtur **B** exp.
 3*

Tris hodie litis iudicandas dico.

Ei et hoc memento.

LORARIUS.

[Flet.] numquid amplius?

LYSIMACHVS.

Tantumst.

DEMIPHO.

Lysimache, salve.

LYSIMACHVS.

Euge, Démipho:

Salueto. quid fit? quid agis?

DEMIPHO.

Quod miserrimus.

LYSIMACHVS.

Di melius faxint.

DEMIPHO.

Di hoc quidem faciant.

LYSIMACHVS.

Quid est?

285

DEMIPHO.

Dicam, si uideam tibi operam esse aut otium.

LYSIMACHVS.

Quamquam negotiūmst, si quit uis, Démipho,
Non sum occupatus umquam amico operam dare.

omnes 281. Tref **DB** litet **FZ** 282. Ei et **BDFZ**: quod esse pro i et *Gulielmus vidit*. flet **C** memento. Lor. flet. numquid **R**. memento dicere. Lor. numquid *libri, etiam A ut videtur* 283. TANTUMST **A**. Tantum est *reliqui* lymache **B**. lymache **D** euge euge *Reisius*. euge et tu *Camerarius* 284. Salueto *Camerarius*. Salueo **B**. salue. o *reliqui* quid fit? quid agis? *Bothius*. quid agis quid fit *libri, etiam A, nisi quod fit F* quid **FZ** miserrimus **Z** 285. dii **FZ** (non **A**) qidem **C** faciant **DFZ**. fatiant **C**. faciunt **B**. facient *Bothius*. Argutatur *Rostius Opusc. p. 258 sq.* 286. operam esse **R**. esse operam *libri* ocium **C** 287. quāqam negocium **C**

DEMIPHO.

Benignitatem tuam mi experto praedicas.

Quid tibi ego aetatis uideor?

LYSIMACHVS.

Acherunticus,

290

Vetulus senex, decrépitus.

DEMIPHO.

Peruorse uides:

Puer sum, Lusimache, séptuennis.

LYSIMACHVS.

Sánu'nes,

Qui puerum te esse dicas?

DEMIPHO.

Vera praedico.

LYSIMACHVS.

Modo hércole in mentem uenit, quid tu dices:

Senex quom extemplo iam nec sentit nec sapit,

295

Aiunt solere eum rúsum repuerascere.

DEMIPHO.

Immó bis tanto uáleo quam ualuí prius.

LYSIMACHVS.

Bene hércole factum et gaudeo.

DEMIPHO.

Immo ut scias,

Oculis quoque etiam plús iam video quám prius.

est libri quit pro quid **C** 290. acheruntical **B**. acheruntius
 nescio an verius sit 291. Vetulus senex **R** coll. v. 314. Senex uetus
 libri. Senex uetus *Scutarius* 292. lusimache **B**. lusimache **D**
 septuensis fanū **C** 293. dicis **Z** praedio **B** 295. qm̄ **B**. cum
 reliqui extemplo iam **R**. extemplo est iam libri 296. rufum pro
 rursum **B** 298. ercle **C** ut scias **R**. scias libri. si scias inde a

LYSIMACHVS.

Benést.

DEMIPHO.

Malam rem dico.

LYSIMACHVS.

Iam istuc nón bonumst.

300

DEMIPHO.

Sed aúsimne ego tibi éloqui, si quid uelim?

LYSIMACHVS.

Audácter.

DEMIPHO.

Animum aduórte.

LYSIMACHVS.

Fiet sédulo.

DEMIPHO.

Hodie eſre occipi in lúdum litterárium:

Lusimache, ternas scio iam.

LYSIMACHVS.

Quid ternás?

DEMIPHO.

Amo.

LYSIMACHVS.

Tun cápte cano amás, homo nequíssume?

305

DEMIPHO.

Si cánūm, sei istuc rútilum siue atrúmst, amo.

Pylade editur 300. Bene] quā bene **C** malam rem **FZ**. malaere
B. mala re **CD** bonum est libri 301. ausim ut ego **Z**
 302. fiet fedulo in mrg. m. pr. **C** 303. HODIEIRE **A**. Hodie ire reliqui
 occipi in ludum **A**. in ludum occipi reliqui litterarium **A**, *Scutarius*.
 literarium **B**. literarum **CD**. litterarum **Z**. lrā24 **F** 304. Lusimache **B**.
 lif. **D**. lyf. reliqui 305. homo nequissime **B**. SENEXNEQUISIMEHOMO **A**
 fenes nequissime reliqui 306. Si canum libri cum **A**: *Scioppius Susp. lect*

LYSIMACHVS.

Ludificas nunc tu me hefc, opinor, Démipho.

DEMIPHO.

Decide collum, sí iam tibi falsum loquar.

Vel út scias me amáre, cape cultrum ác seca

Digitum uel aurum uél tu nasum uél labrum: 310

Sei móuero me seú secari sénsoro,

Lysimache, sum auctor út me amando hic énices.

LYSIMACHVS.

Si umquám uidistis píctum amatorem, ém illic est.

Nam méo quidem animo pláne decrepitús senex

Tantídemst, quasi sit sígnum pictum in páriete. 315

DEMIPHO.

Nunc tú me, credo, cástigare cágitas.

LYSIMACHVS.

Egon té?

DEMIPHO.

Nihil est iam, quód tu mihi suscénseas:

I, 21. siue canum 'prisca exemplaria' Pi. Seu canum *Pylades* sei istuc **R**:
vid. Mus. Rhen. nov. VIII p. 486. seu istuc *libri cum A.* si istuc *Bothius*
rutilum BCDFZ. *RUTILUNST A ut visum est* *ATRUNST A.*
atrumst reliqui 307. *HEIC A. hic reliqui* 308. *decide] àputa sup.*
scr. C *SI ANTIBIFALSUM A: quas litterarum reliquias visus sum vel*
SIANTIBIFALSUM vel STANTISTFALSUM interpretari posse. *Vnde si iam tibi f.*
*effeci. si falsum statu **B**. si falsum ad te reliqui, et ted substituto Bothius.*
si falsum est uti Camerarius. si falsum est nec uti Acidalius loquar
libri cum A. eloquor Bothius 309. *fiaf C ac A. om. reliqui*
310. *MASSUM A* 311. *Si reliqui moueo FZ fecare*
censeor B 312. *Lysimache B sum auctor R. auctor sum libri*
cum A, nisi quod auctor F uti Camerarius HICENICES A. hic
è B. enices sine hic reliqui 313. *uidisti B cum A. uidisti reliqui*
em B cum A. hem reliqui 314. *PLANE A. uetulus reliqui. cf.*
v. 291 315. *TANTIDEST (sic) A. Tam idem est B. tantidem est reliqui.*
Tantundem est Pylades quasi sit] afi f e corr. C. quasi si Acidalius
p. 511, Goellerus in Trin. 407. 317. *succenseaf FZ (non A)*

Fecére tale ante áliei spectateí virei.

Humánum amarest, húmanum autem ignóscerest.

* * * * * átque ulum. 320

Ne sis me obiurga: hoc nón uoluntas me ínputit.

LYSIMACHVS.

Quin nón obiurgo.

DEMIPHO.

At né deteriorém tamen

Hoc fácto ducas.

LYSIMACHVS.

Égon te? ah, ne di siuerint.

DEMIPHO.

Vide sis modo etiam.

LYSIMACHVS.

Vísumst.

DEMIPHO.

Certen?

318. Facere **B** ALIEISPECTATIVIREI **A**. alii spectate uiri **B**. alii spec-
tati uiri reliqui, nisi quod ali om. **F** 319. Hunc v. cum talem, qua-
lem supra servavi, **BCDFZ** exhibeant (nisi quod amare si **B**, amare
est **F**, ignoscere est omnes), **A** autem talem:

HUMANUMAMARESTATQIDUTIO: / I N C / • U L U M
*in promptu est de elapo, ut aliis exemplis simillimis, versiculo cogitare,
cuius exitus cum priore coauerit in **A**. Qui fortasse non Demiphonis fuit,
sed Lysimachi. Ceterum nescio an ignoscere praestet sine est 321. NE-
SISME **A**, Scioppius Susp. lect. I, 21. Nescif me **B**. nescif ne reliqui. Ne-
scis? ne Camerarius. Ne sis, ne Palmerius p. 874, Gulielmus, Acidalius
obiurgare **B** hoc cum obiurga iungit **Z**: quod placuit Handio
Tursell. III, p. 96. hue Bothius, ut illud interpretabantur Gulielmus, Aci-
dalius 322. Quin Pylades. Qui libri 323. egone libri ah ne
di siuerint Camerarius: nisi at praestat, athene defiuerint **BDE**. athene
defiuerint **C**. athenae defiuerint **Z** Post hunc v. fuit qui de lacuna*

LYSIMACHVS.

Pérdis me.

Hic homo ex amore insanit. numquid uis?

DEMIPHO.

Vale.

325

LYSIMACHVS.

Ad portum propero: nam ibi mihi negotiumst.

DEMIPHO.

Bene ambulato.

LYSIMACHVS.

Bene uale.

DEMIPHO.

Bene sit tibi.

Quin mihi quoque etiamst ad portum negotium:

Nunc adeo ibo illuc. set eccum meum gnatum optume

Video: hic opperiar hominem. hoc mihi uisost opus, 330

Huic persuadere quo modo nunc potis siem,

vt illam uendat neue det matrī suae:

Nam ei dono aduexe audfui. praecaustost opus,

Ne hic ad illam me animum adiecissem aliquid sentiat.

susciparetur 324. Vise **Z** uifumst *omnes* certon **F**. certem
Z 325. nunc quid **F** uat **B** 326. negotiumst **B**. negotium
est reliqui 327. uale Guyetus. ualete **B**. ualeto reliqui 328. etiamst
CD. etiam si **B**. etiam est **FZ** negoc **CDFZ** 329. sed
eccum meum gnatum optume || Video. hic opperiar **R**. fed optume gnatum
meum || Video. eccum opperiar *libri*, nisi quod fet **C**, optime **FZ**, optum
ec natum **B**, operiar **BF** hoc mihi **R**. hoc nunc mihi *libri*: quod
non nescio ita servari posse, ut uiso opust scribatur cum *Acidalio*
uiso est **FZ**. usu est cum *Scaligero Scrivarius* 331. persuadere **DBFZ**.
persuade **BCDa** nunc **R** e superiore v. *ascitum*. om. *libri*
siem Camerarius. sim **BCDZ**. sum **F** 332. ille uendat ne uendat
matri **B**: ubi illa **Bb** 333. Nam idoneo **B** praecaustost opus
R. fed praecaustost opus *libri*, nisi quod praecaustost **D**, precauto est **F**,
praecausto opus **Z**. sed praecausto opus post *Pyladem Acidalius*
334. hic ad **R**. hic **BCDF**. ad **Z**

CHARINVS. DEMIPHO.

CHARINVS.

- Homo mé miseriór nullus ést aequē, opínor, 335
 Neque áduorsa quoí plura sínt sempitérna.
 Satñ, quicquid ést, si quam rém ego agere occépi,
 Propriúm mihi nequít eueníre id quod cùpio?
 Ita mi [éx improviso] mala rés aliqua obficitur,
 Bonúm quae meúm comprimít mihi consflium. 340
- Miser amicam mihi parauí ánnimi causa, prétio eripui,
 Ratús clam patrém meum me eám posse habére:
 Is résciuit ét uidit ét perdidít me.
 Neque ís quom rogét, quid loquár, cogitátumst:
 Ita ánnimi decem ín pectore fíncerti cértant. 345

Act. II. Scaen. 3. CHARINVS ADOLESCENS. DEMIPHO SENEX
B et, nisi quod ADVL., **C**. CHARINVS. DEMIPHO **DFZ** Ver-
 sum in hoc cantico descriptionem plane talem servavi qualis in **B** est.
 A qua quae discrepant Reizii, Hermanni, Lachmanni temptamentia ms.,
 consulto tacui omnia. Nec magis alia, quorum mihi usus esse nullus vide-
 retur, ambitiosius commemoranda putavi, velut quod primum versum (ut
 nihil dicam de Bothii in hoc genere portentosa imperitia) sic Reizius díme-
 titur Homó me miseriór nullúst aequē opínor 335. Homo **D**
 est atque **B**. aequē est Lachmannus 336. aduersa **FZ** cui libri
 sint plura Camerarius 337. si quam **R**. quam libri. ut quam
 Camerarius duce Pylade ego **R.** om. libri occipit **B**
 338. mihi nequit **R**. nequid mihi libri, nisi quod nequit **CD**
 euenire e corr. **C** id **R.** om. libri 339. ex improviso
addidi exempli caussa obiicitur **FZ** obiicitur aliqua Camerarius
 340. bonumque **Z** compr, non compr, **B** mihi Hermannus,
Lachmannus. om. libri. Contra quae statim comprimít meum idem Lach-
 mannus alio tempore 341. precio **C** eripui om. Camerarius
 342. clam] e corr. **C.** dam **D** me eam **R.** om. libri 344. Ne-
 quis **B** cum libri cogitat unde est **B** 345. in pectori **D**.
 pectori **F**; pectore **Z** Ceterum nugantur qui de hoc v. dixerunt Pal-

Nec quid corde nunc consilí capere possum,
Sciō: tantus cūm cura mēost error ánimo,
Dum serui mei perplacēt mihi consilium,
Dum rúrsum haud plácket nec patér potis uidétur
Indúci, ut putét matri ancíllam emptam esse illam. 350
Nunc sí dico ut rés est, atque illam mihi me
Emísse indicó, quem ad modum existuméti me?

* * * * *

Atque illam abstrahát, trans mare hinc uenum aspórtet.
Sciō saeuos quám sit, domó doctus. Igitur 355

Hocinest amáre? arare máuelim quam sic amare.

Iam hinc ólim me inuítum domo extrusit áb se:
Mercátum ire iússit: ibi hóc malum ego inuéni.

Vbi uoluptatem aégritudo uíncat, quid ibi inésti amoeni?
Nequíquam abdidi, ábscondidi, ábstrusam habébam: 360
Muscást meus patér, nil potést clam illum habéri,

Néc sacrum nec tám profanum quicquamst, quin ibi slico adsit.

merius et Gulielmus 346. nequid **Z** confiliī libri 347. mēost
error **CDA**. meuf terror **B**. meo est error **DBF**. meuf est error **Z**
348. serui moi **B**. mei serui reliqui 349. potius **Z**
351. fē **D** ut cum ras. **D** refst **D** mihi met me nescio an
poeta dederit in memisse **D** quemadmodum] leuem admodum
Scaliger existū & **B**. existimet **Z**. existimat **F** 553. Intervicit
huiuscemodi aliquid:
Malis uerbis multis multum obiuriget me
354. extrahat **F** 355. leuol **B**. leuol **CD**. faeuol **Z**. seruol **F**
domo ductus **D**. homo durus **F**. homo et durus **Z**. Cf. Sciopp. Susp. lect.
III, 11 Igitur hoc est amáre tetrametri initium esse Hermannus voluit
Hocinest **B**. hoccinest **C**. ocine est **D**. hoccine est **FZ** 357. holim **D**
me **R**. om. libri extruxit **B** sese Camerarius 358. ire
iussit ibi **C**. ire iussi tibi **B**. iussit ire ibi **DFZ** ego libri. om.
Camerarius 359. egrit. **C** animi **Z** 360. nequicquam **FZ**
abcondidi **B**. abcondi reliqui abstruxam **B** 361. Muſcast
B. Muſca est reliqui pater meuf **C** 362. prophanum **FZ**

Néc qui rebus mēis confidam, mi úlla spes in córde certast.

DEMIPHO.

Quid illuc est, quod sólus secum fábulatur filius?

Sóllicitus mihi néscio qua re núnct uidetur.

CHARINVS.

'Attatae,

365

Páter hic quidem meúst, quem uideo. ibo, adloquar. quid
fit, pater?

DEMIPHO.

'Vnde incedis? quid festinas, gnáte mi?

CHARINVS.

Recté, pater.

DEMIPHO.

'Ita uolo. sed istúc quid est, tibi quód commutatist color?

Númquid tibi dolét?

CHARINVS.

Nescio quid méo animost aegré, pater.

Póste hac nocte nón quieui satis mea ex senténtia.

370

DEMIPHO.

Pér mare ut uectu's, nunc oculi térram mirantur tui.

quicquamft **CD**. quicquam si **B**. quicquam est **FZ** quid **B**
 affit **CD** 363. in corde certast **B**. est in corde **C**. in corde est
DFZ 364. quid **D** est **B**. om. *reliqui* quid **Z**
 solū **B** ^{fecum} fabulatur **B**. fabuletur *reliqui* 365. Sollicitus **FZ**
 qua re nunc **R**. quare *libri* Numeros paullo concinniores hos ha-
 belis: Sollicitus nescio qua re nunc mihi uidetur attatae **R**: attate
 Palmerius p. 873, Bentleius in Andr. IV, 5, 15. atate **CD**. at tace
B. at at **FZ** 366. Pater hic quidem meust **R**. Meuf pater hic
 quidem est **B**. meuf quidem hic pater est *reliqui*, nisi quod qidem **C**
 ibo om. **B** adloquar pro all. **B** 368. quod] quid **B**
 cōmutatus est color **DBF**. cōm. color ē **Z** 369. meo animo est **BD**.
 animo meo est **Z** egre **BC** 370. Postea **B**. postea *reliqui*. Vide
Mus. Rhen. nov. VII p. 568 ac **Da**, ac **De** mea **De**, Ca-
 mcrarius. me **BCDa**. om. **FZ** 371. uectus scribebatur mi-

CHARINVS.

Mágis opinor.

DEMIPHO.

'Id est profecto: uérum actutum abscésserit.

[Vsquen ualuistí?

CHARINVS.

Perpetuo récte, dum quidem illíc fui.

Vérum in portum hue út sum aduectus, néscio qui animus
míhi dolet.

DEMIPHO.

Naúsea edepol faktum credo: uérum actutum abscésserit.] 375

Érgo edepol pallés: si sapias, éas ac decumbás domi.

CHARINVS.

'Otium non ést: mandatis rébus praeuortí uolo.

DEMIPHO.

Crás agito, peréndie agito.

CHARINVS.

Saépe ex te audiúi, pater:

Réi mandatae omnís sapientis primum praeuortí decet.

DEMIPHO.

Age igitur: nolo aduorsari aduórsum tuam senténtiam. 380

CHARINVS.

Sáluos sum, siquidem ísti dicto sólida et perpetuást fides.

rantur tui || Magis. CHA. opinor *Gulielmus: qui debebat saltem mirantur magis.* || CHA. Itast, opinor —. Ceterum opino *Bothius nuper* 373. 374. 375, *in libris positos post v. 389, huc revocavi, ut quos appareat prorsus παραλλήλους esse versibus 369—372* 373. Vsquen **R**, *quod potius Vsquin fuisse dixi Mus. Rhen. nov. vii p. 577. Vsque B. Vsquene reliqui* 374. *quia nimis mihi B* 375. Nause **B** 376. palles **B**. palle **CD**. om. **FZ** 378. Cras agi opere die agito **B** sepe **BC** 379. Reij ei **F** mandate **B** omnif sapientif omnes 380. aduorsus tuam *Bothius. tuam aduorfum BCDF.* tuam aduorfus **Z** 381. Saluof pro Saluuf **B** dicito **B** est **FZ**

Rés adhuc quidem hércle in tutost. nam húnc nescire sát scio
Dé illa amica: quód si sciret, ésset alia orátiō.

DEMIPHO.

Quíd illuc est, quod ille á me solus se ín consilium séuocat?
Iám non uereor ne ēam me amare hic pótuerit rescíscere: 385
Quípppe haut etiam quicquam inepte féci, amantes út solent.
Quín ego hunc adgrédior de illa?

CHARINVS.

Quín ego hinc me amólior?
Éo ego, ut quae mándata mihi sunt, áministrem.

DEMIPHO.

Immó mane:

Paúcula etiam sciscitare príus uolo.

CHARINVS.

Dic quíd uelis.

DEMIPHO.

Séd quid ais? ecquám tu aduexti tūae matri ancillám
Rhodo? 390

382—386 *hoc ordine R: quos sic 384—386. 382. 383 collocant libri* 382. CHA. Ref *libri* hercle om. **F** tutost *omnes*
huc B 383. quid **Z** 384 *sine caussa ab Osanno Anal. p. 201*
sq. sollicitatus propter v. 364 ille a me *Aldina (non Pylades)*. illa me
CD. mea me **B.** ille **FZ** 385. uereo **CDF**
eam Guyetus. illam libri 386. aut **BCD.** haud **FZ** faciam
ante ut **B** 387. DE. Quin *libri* agredior **C.** aggredior **DFZ**
388. q. ego q. eo **D** ut que **B.** atque *Camerarius*
mandata mihi sunt, administrem. DEM. **R.** mandata amicū amicif tradam.
DEM. **B.** mandata amicus amicif tradam. DEM. *reliqui, nisi quod mandat*
Z 389. Paula **C** fuscitare **B.** scissitare **D.** sciscitari *potius*
dubitari potest num poeta scripserit, coll. v. 422 390. Quid ais?
ecquam tu aduexisti a *Plauto profectum esse puto, adiectum autem Sed,*
postquam huc irrepserunt v. 373—375 adexti **D.** aduexit **B**
matri tue **F** ancillam ancillam **CD** rohdo **B.** e rhodo **CDZ.**

CHARINVS.

'Aduexi.

DEMIPHO.

Quid? ea út uidetur mulier?

CHARINVS.

Non edepol mala.

DEMIPHO.

'Vt moratast?

CHARINVS.

Nullam uidi melius mea sententia.

DEMIPHO.

Mihi quoque ita pol uisast, quom illam uidi.

CHARINVS.

Eho, uidistin, pater?

DEMIPHO.

Vidi. uerum non ex usu nostrost neque adeo placet.

CHARINVS.

Qui uero?

DEMIPHO.

Quia enim non nostra formam habet dignam domo. 395
 Nihil opus nobis ancilla, nisi quae texat, quae molat,
 Lignum caedat, pensum faciat, aedis uerrat, uapulet,

e rhodio **F** 392. morata est **DFZ** sententia **C** 393. Mihi
 quoque ita pol **R**. Mihi quidem edepol libri. Sic quidem edepol *Pylades*,
Acidalius uisa est **BC**, non **DFZ** cum libri uidi. Ch. echo
 uidistin *Bothius*. uidi. Ch. echo an uidisti libri, nisi quod eo **Z**. uidi. Ch.
 an uidisti *Guyetus*. uideo. Ch. an uidisti *Bothius nuper* 394. nostro fine
 que **B**. nostro est neque **C** 395. quia enim non **R**: nisi forte quia
 noenu placebit. quia non libri. quia haec non *Guyetus*. qui? quia non *Bo-*
thius nostra cum ras. **B** 396. opus **R**. opus libri que
 texat que **B** 397. lignum cedat, pensum faciat, aedis uerrat, uapulet
 e Lucilii lib. xxvi vel xxvii affert Nonius p. 271, lignum caedat, aedis
 uerrat ac uapulet e Lucilii lib. xxviii idem p. 420. Vix dubitandum videtur,

Praeſhibeat cottidianum fāmiliae coctūm cibum.

Hōrunc illa nīhilum quicquam fāccere poterit ádmodum.

CHARINVS.

Ēa causa equidem illam émi, dono quām darem matrī
meae. 400

DEMIPHO.

Né duas neu te áduexisse díxeris.

CHARINVS.

* * * * *

DEMIPHO.

Di me ádiuant:

Lābefacto paulātim. uerum quōd praeterii dīcere,

Néque illa matrem satis honeste tūam sequi poterit comes,

Néque sinam.

CHARINVS.

Qui uero?

DEMIPHO.

Quia illa fōrma matrem fāmilias 405

Flāgitium sit sí sequatur, quāndo incedat pér uias.

*quin Plautina verba commemoraverit Lucilius: nisi forte errorem iam fuisse
in ipsis adversariis grammatici putaveris pensim Z. pinsum Visse-
ringus Quæst. Plaut. I p. 105 ferrat Da. uerat Z. 398. Prae-
hibeat R. Quæ habeat libri, nisi quod que D. Quæque habeat Pylades
quotid. Z. quotid. F. familie B. 399. horunc illa CD.
Horum ancilla B. horum illa FZ. nihil umquam B. nihilum quic-
quam reliqui. Vnde facile efficiat quispian nil quicquam umquam
400. emi] mi B. ‘darem .q. matr’ D. 401. neduaſ C et aut
sic aut nedius ante ras. Da. Netuaſ B. ne def DBFZ. Ne duis Camer-
arius. duas formam non sum ausus sollicitare neu Camerarius.
neue libri Ne d. n. t. adu. dixeris. Ch. di me adiuant uno integro
versu concludunt libri, proximum tribuentis DEMIPHONI. At is unde tan-
dem labefactari filium colligit? de quo ne sic quidem satis ei constiterit, si
di me adiuuent dixisse Charinum censuris. Ergo aut plus intercidit aut
certe hemistichia duo 406. Flagitium sit B. flagitiumst D. flagiciumst*

Cóntemplant, conspícent omnes, nútent, nictent, sibílent,
 Véllent, uocént, molesti sínt, occéntent óstium:
 'Inpleantur élogiorum mæae fores carbónibus:
 'Atque ut nunc sunt máledicentes hómines, uxorí meae 410
 Míhi que obiectent lénocinium fáceré. nam quid eóst opus?

C H A R I N V S.

Hércole quin tu récte dicis ét tibi [equidem] adséntior.

* * * *

D E M I P H O.

Ego émero matrí tuae

- C.** flagitium est **FZ** incedit **Z** 407. omnes **B.** om. reliqui
 nuteat **C** nictent **DcF.** nectent **BDa.** nectet **C.**
 niterit **Z** 408. nocent moleftis innocent **B** hostium **FZ**
 409. elogiorum meae fores carbonibus *Bothius.* meae foref carbonibus ele-
 georum libri, nisi quod mee **B** — elegiorum **DcZ,** elogeorum **F:** pro
 quo eclogiorum *Lambinus,* elogiorum *Turnebus Advers.* VII, 15
 411. obiciunt solus **B.** obiciunt *Acidalius* lénocinium **C.** lénocium **D**
 eost **BCD.** est **FZ** 412. quin *Pylades,* qui libri tibi
 equidem adsentior **R** *ProL Trin. p. clxxiiii.* tibi adsentior **B.** tibi assentior
 reliqui. tibi ego assentior *Pylades.* tibi assentior ego *Camerarius.* tibi ad-
 sentior ego *Bothius.* tibi hoc adsentior idem nuper. ego assentior tibi *Lingius*
 de hiat. p. 50 413—424, misere turbatos luxatosque in libris, sic uti
 feci reconcinnandoz putavi. Quorum hic ordo speciesque in **B** est:
 418. 413 Sed quid illa nunc flet? De. recte ego emero matri tuae
 414 Ancillam uiracinem aliquam non malam forma mala
 Vt matrem addecet familiaf aut syram aut cypiam
 Ea molet coquet confitiet pensum penfetur flagro
 Neque propter eam quicquam eueniet nostris foribus flagiti mi-
 nime gentium
 421 Ch. Quid si igitur reddatur illi unde empta est. De.
 423 Ch. Dixit se adhibere si non placet. De. nihil istoc opus
 422 Litigari nolo ego uos quam tuam autem accusari fidem
 419 Multo edepol si quid faciendum est facere damni mauolo
 Quam obprobamentum aut flagitium muliebre exferri domo.
 424 Me tibi illam posse opinor luculente vendere.
A quo exemplo quomodo reliqui libri discrepent, deinceps adnotabo. Origo autem erroris e conglutinatis v. 413. 418 repetendus videtur, quorum ille talis fere esse potuit:

'Ancillam uiráginem aliquam nón malam, formá mala,
 'Vt matrem addecét familias, aut Syram aut Aegýptiam. 415
 Éa molet, coquéat, conficiet pénsu, pinsetur flagro:
 Néque propter eam quícquam eueniet nóstris foribus flágiti.

CHARINVS.

Sét quid illa nunc fiet? recte ego émi [atque argentúm dedi.]
 DEMIPHO.

Múltó edepol, si quíd faciendumst, fácere damni máuolo,
 Quam óbprobriamentum aut flagitium máliebre inferrí domo. 420

CHARINVS.

Quíd, si igitur reddátur illi, unde émpast?

DEMIPHO.

Minume géntium:

Lítigare ego nóllo uos qua, tuam autem accusarí fidem.

CHARINVS.

Díxit se redhibére, si non pláceat.

DEMIPHO.

Nihil istóc opust:

Mé tibi illam pósse opinor lículente uéndere.

[Nisi quod matri non est quod dem.] De. ego emero matri tuae — , hunc paullo confidentius supplevi supra. In primo v. vulgo interpungunt De. recte. ego emero 414. uiraginem **CDFZ** 415. Ifram **C** egyptiam vel egyptiam **DFZ**. egipciam **C** 416. coquet **B**. om. reliqui conficiet **CDFZ** pinsetur *Scutarius* 417. neque superiori versui continuant edd., non **B** ^{xrif} **D** flagitiil **Da**. flagicíi **C**. flagitium **DBFZ** minime gentium, erasa in **B**, sed ut clare appareant, hoc loco om. **CDFZ** 418. Set **Da**. Sed **De** cum reliquis fiat **C** recto **D** 419. edepol **C** faciundum **FZ** face **F** dampni **C** 420. obprobriandum **D** ante corr. inferri Guyetus, Lachmannus. eferri **CD**. efferi **FZ**. afferi Pistoris 421. est. De. minime gentium **CDFZ** 422. litigare **DFZ**, non **C** qua Bothius. quam libri, vulgo constructum cum mauolo v. 419. neque Acidalius, laudatus ab Handio Turs. I p. 586 423. redhibere **CDFZ** placeat **CDFZ** opust **CDFZ** 424. Nám me tibi

CHARINVS.

Dúm quidem hercle né minoris uéndas quam ego emí, pater. 425

DEMIPHO.

Táce modo: senéx est quidam, qui aliquam mandauit mihi

Vt emerem ad istanc fáciem [ancillam].

CHARINVS.

At mihi quidam adulescens, pater,
Mándauit, [aliquam itidem] ancillam, ita ut illast, emerém sibi.

DEMIPHO.

Víginti minís opinor pósse me illám uéndere.

CHARINVS.

'At ego si uelím, iam dantur séptem et uigintí minae. 430

DEMIPHO.

'At ego

CHARINVS.

Quin ego, fnquam

DEMIPHO.

Ah nescis quíd dicturus súm: tace.

Trís minas accúdere etiam póssum, ut trigintá sient.

CHARINVS.

* * * * *

Quó uortisti?

illam mirer ni Plautus scripscerit 425. ercle **C** ego mi pater emí **F**
426—428 sic et glossematis liberavi et mancos supplevi, qui tales sunt in libris:

DE. Tace modo. senex est quidam qui illam mandauit mihi

Vt emerem ad istanc faciem. CH. at mihi quidam adulescens pater
Mändauit ad illam faciem ita ut illa est emerem sibi.

Vbi v. 1. illam] olim Acidalius. ancillam Boxhornius 2. adul. **B**

3. Mändauit **C** est mulierem emerem Camerarius 429. minaf **Dæ**

430. num dentur potius? 431. (post inquam) ah **BC**: pro quo rásuram **Dæ**, sup. scr. hac **Dæ**. at **FZ**: fort. rectius sim **F**

432. Tref solus **B** sient? fuit qui interpungeret 433. Hic, nisi
omnia fallunt, intercidit Charini in hanc fere sententiam versiculos:

Videor pro illo posse quinque etiam addere adulescentulo.

DEMIPHO.

Ad illum qui emit.

CHARINVS.

Vbinamst is homo géntium?

DEMIPHO.

Écillum uideō: iubet quinque áddere etiam mé minas. 435

CHARINVS.

Hércole illum infelicitent di, quisquis est. itidém mihi
Étiam meus adnútat

DEMIPHO.

Addam séx minas.

CHARINVS.

Septém mihi.

DEMIPHO.

Númquam edepol me uincet hodie.

CHARINVS.

Cómmodis poscít, pater.

434. Ch. et (ab initio versus) De. om. **CD** uertifti **F** at **D**
ubinamst **CDa**. ubi naſtif **B**. ubinam est if **DbFZ** gen-
cium **C** 435. Ecce illum **B**. Eccum illum *Camerarius* quoque **B**
addere etiam me **R**. me addere etiam nunc *libri*, nisi quod adere
eciam **C**. addere me etiam nunc *Bothius* 436. Hercule *Scaliger*
illum infelicitent di **R**. illunc di infoelicent **Z**. illunc di infelicitent
CDF. illuc di felicent **B**. infelicitent etiam *Scaliger*. Pol illunc di in-
felicitassint *placeret*, si proprius abesset a librorum memoria In proxi-
mis impeditissimas licitandi rationes nescio an vel satis vel non satis expre-
dierim. Vbi sic cum libris edd.: quisquis est. De. ibidem mihi || Etiam nunc
adnútat addam sex minas. Ch. septem mihi: nisi quod Et iam **B**, eciam
C. Sola totidem (pro ibidem) mihi verba *CHARINO continuanda esse Acci-*
dalius suspicabatur innutat Lambinus 438. *DEMIPHONI et CHARINO*
distribuit Guyetus, totum CHARINO libri continuant edepol **C**
me uincet hodie commodis **B**. me uincet hodie me uincet hodie c. **CD**
me uincet hodie inueniet. hodie c. **FZ**. Vbi inueni hunc qui commodius
'ex priscis exemplaribus' Pius affert. me uincet. hic commodius *Pylades*

DEMIPHO.

Néquiquam poscét: ego habebo.

CHARINVS.

'At illic pollicitus prior.

DEMIPHO.

Nihil facio.

CHARINVS.

Quinquaginta pósit.

DEMIPHO.

Non centum datur. 440

Pótine ut ne licitére aduorsum méi animi sententiam?

Máxumam hercle habébis praedam: ita illest, quo emitur, senex.

Sánus non est ex amore illus: quod poscés, feres.

CHARINVS.

Cérto edepol adulescens ille, quoí ego emo, effictim perit
Éius amore.

DEMIPHO.

Múlto hercle ille mágis senex, si tú scias. 445

CHARINVS.

Númquam edepol fuit neque fiet filie senex insánior
Ex amore, quam ille adulescens, quoí ego do hanc operám,
pater.

'partim ex codd. ant.' pater poscit **C** 439. nequicquam **FZ**
poscet **R**. poscit libri habebo **CDBF**. habeo **BDAZ** polli-
citut est **B** 440. Nihil **B** quinquaginta **C** dantur **Z**
441. Potinne **B** ne om. **B** licitere *Camerarius*. liceret **B**.
litigere **CDF**. letigere **Z** aduersum **B** mei animi *Scaliger*,
Bothius. animi libri. animi mei *Acidalius* 442. Maximam **BCZ**
predam **B** ille est libri qm̄ mentitur **B**. cui emitur reliqui
444. Certe **B** adul. pro adul. **B** cui libri effictim hinc
excerptum in *Gloss. Plaut.* effictū **B**. effictū **D** ante ras. 445. si
sup. scr. **D** 446. fiet 'alibi legi' *Pius* dicit 447. ille om. **Da**.
sup. scr. **Db** adul. pro adul. **B** cui libri pater sup. scr. **D**

DEMIPHO.

Hém quiesce, inquam: ístanc rem ego recte égero.

CHARINVS.

Quid aís?

DEMIPHO.

Quid est?

CHARINVS.

Nón ego illam mancúpio accepi.

DEMIPHO.

Séd ille illam accipiét: sine.

CHARINVS.

Nón potes tu lége uendere illam.

DEMIPHO.

Ego aliquid uídero. 450

CHARINVS.

Póst autem commúnis mihi illast cum álio [quodam]. quí scio,
Quíd sit ei animí, uaenirene čam uelit an nón uelit?

DEMIPHO.

Égo scio uelle.

CHARINVS.

'At pol ego esse crédo aliquem, qui nón uelit.

DEMIPHO.

Quíd mea id refért?

448. DEM. Hem quiesce **R**. DEM. Quiesce libri. *Synizesi nullus hic locus* egero **R**. uidero libri (fort. e v. 450). *Non placet, recte expunctio,* ístanc rém ego uídero aís Dousa fl., Lomanus p. 58. agit libri

449. *Sic personis distinxit Acidalius.* accepi sed ille illam accepit. DE. fine libri accipiet Scaliger, Bothius. accipit Taubmannus 450. potest **B** ante ras. 451. communis mihi illast post Pyladem **R** coll. v. 455: quanquam etiam communist mihi illa licebat. communeſt illa mihi **B**. communis est illa mihi reliqui. • quodam **R**. om. libri. Neque enim probabiliſter Bothius communis illa cím alió mihi quid **Z** 452. uenire ne eam libri non uelit] non sine uelit **B** 454. mea id Pylades.

de mea **B**. id mea reliqui rem suam **B** aequomſt **B**. aequumſt

CHARINVS.

Quia illi sūam rem esse aequomst ī manu.

DEMIPHO.

Quid ais?

CHARINVS.

[Quicum] mihi communist illa, is hic nunc nón
adest. 455

DEMIPHO.

Prīus respondes quám rogo.

CHARINVS.

Prior tú emis quam uendō, pater.
Nescio, inquam, uelit ille illam nécne abalienárier.

DEMIPHO.

Quid? illi quidam, quí mandauit tibi, si emetur, túm uolet:
Sí ego emo illi quí mandauit, túm ille nolet? nihil agis.
Númquam edepol quisquam illam habebit pótius, quam ille
quem égo uolo. 460

CHARINVS.

Cértumnest?

D. equumst **CF.** aequum est **Z** manu] nau **B** 455. Sic sa-
nandum putavi, qui interpolatus e v. 451 talis est in libris: DE. Quid aif?
CH. communis mihi illa est cum illo if nunc hic non adest: nisi quod illast
et hic nunc **B.** Vbi alio pro illo Camerarius 457. ille om. **A**
nec me **B** ab aliena cum lacuna **C** 458. 459 tales prodiérunt
ex **A**, nisi quod ab initio SEDILLEQUIDAM cum Maius tum ego legimus,
unde Sed illi quidam iam Bothius. Pro quibus unum hunc reliqui exhibent:
DE. Quid illie quidam qui mandauit cum ille nolet. nihil agis
nisi quod mandauit **Z**, pro cum autem ipsum tum servavit **B** EMETUR
et altero v. NOLET ego legi, EMITUR et NOLIT Maius: AGIS an AGES sit, du-
bia res est Alterum nescio an sic potius poeta dederit: Si ego emi ei,
mihi qui mandauit 460. edepol quisquam **BC**. EDEPOLQUISQUAMEDEPOL
A. edepol priusquam **D.** edepol prius quisquam **FZ** 461. Sic **R.**

DEMIPHO.

Censén certum esse? quín ad nauem iam hínc eo:
 'Ibi uaenibit.

CHARINVS.

Vín me tecum illo frē?

DEMIPHO.

Nolo.

CHARINVS.

Nón places.

DEMIPHO.

Méliust te, quae súnt mandatae rés tibi, praeuórtier.

CHARINVS.

Tú prohibes.

DEMIPHO.

At me íncusato: té fecisse sédulo.

'Ad portum ne bítas, deico iám tibi.

CHARINVS.

Auscultábitur.

465

DEMIPHO.

'Ibo ad portum. ne híc resciscat, caúto opust. non ípsc emam,

CERTUM NEST CENSENCERTUM ESSE QUIN **A**. Ch. Certum est. De. censem certum esse quin **BCDF**. Certum est. Ch. censem certum esse. De. quin **Z**. Ab eque **A** esset, placaret Lachmanni correctio: Certum est. Ch. censem certum id esse? nauem **B**. nauim reliqui hinc] nunc **F** 462. uenibit libri cum **A** placef **CDFZ** cum **A**. placet cum rasura post eam vocem **B**. placeo 'alibi legi' Pius scribit. Vni DEMIPHONI nolo: non placet. Meliust continuabat Acidalius: non hercle male 463. Meliust te **CDFZ**. Melius itē **B**. MELIUSTE **A** que **B** tref **B** praeuotier **C**

464. MEINCUSATO **A**. te excusato reliqui sedulo om. **Z**

465. BITAS **A**, Camerarius. uitaf **B**. bitel **CD**. ibif. **F**. iref **Z**: sed bitel iam Scutarius 466. PORTUMNE **A**. portum

Séd Lysimacho amico mandabo: is se ad portum deſxerat
Tre dudum. mé moror, quom heic ásto.

CHARINVS.

Nullus sum: óccidi.

CHARINVS. EVTYCHVS.

CHARINVS.

Péntheum dirípuisse aiunt Bácchas: nugas máxumas
Fuisse credo, praé quo pacto égo diuersus dístrahor. 470
Qúr ego ueiuo? qúr non morior? quid mist in uitá boni?
Cértumst, ibo ad médicu atque ibi me tóxico mortí daho:
Quando id mi adimitúr, qua causa uitam cupio ufuere.

EVTYCHVS.

Máne, mane obsecró, Charine.

CHARINVS.

Quis me reuocat?

et ne reliqui opust **A**, **Z**. opus est reliqui 467. Sed **V** lysimacho
B lyfimaho **C**. lifimacho **D** is se esse **B** DEIXERAT pro
dix. **A** 468. quomheic **A**. cum hic reliqui asto **C**. adsto **Z**.
ASTO etiam **A**

*Act. II. Scaen. 4. CHARINUS EUTEYCHUS **A**, ut visum est.
CHARINVS EVTICVS ADOLESCENTES **B**. CHARINVS EVTYCHVS
ADVLESCENTES **B**. II. C. **C** (sic). CHARINVS EVTICHVS **DFZ**, nisi
quod EVTYCVS **F**, EVTYCHVS **Z** 469. bahaf **DF**. bahaf **C**
maximal **BZ** cum **A** 470. prae quo **R**. praeut quo libri
cum **A**. Transponebat prae quo pacto ut ego Lachmannus 471. QUR
A bis. Cur libri bis ueiuo pro uiuo **A** mihiſt (vel mist, quod
codem valeat) in uita **CFZ** et in sup. scr. **D**. mihi ſuſtinuit **B**. mihi
ESTINUITA **A** 472. CERTUNST **A**. certumſt **FZ**. Certum eſt **BCD**
me ibi **B** 474. quis **R**. qui libri cum **A** eutichus **D**.*

EVTYCHVS.

Eútychus,

Túus amicus ét sodalis ét uicinus próxumus.

475

CHARINVS.

Nón tu scis, quantúm malarum rérum sustineám.

EVTYCHVS.

Scio.

'Omnia ego istaec aúscultaui ab óstio: omnem rém scio.

CHARINVS.

Quid id est quod scis?

EVTYCHVS.

Túus pater uolt uéndere

CHARINVS.

Omnem rém tenes.

EVTYCHVS.

Túam amicam

CHARINVS.

Nímium multum scís.

EVTYCHVS.

Tueis ingrátieis.

CHARINVS.

Plúrumum tu sceis. sed quei sceis méam esse amicam illám?

EVTYCHVS.

[Tatae,] 480

Túte heri ipsus míhi narrasti.

eutihuf **C** 475. SODALIS ET UICINUS **A**. sodalis simul uicinus *reliqui*.Vide Prol. Trin. p. cxlv proximus **Z** 476. Non] Nam *Lambinus*
codd. ant. commemorans 477. Omni **B** ego om. **F** iste **C**hostio **FZ** 478. uult **BFZ** 479. Vide ad v. 181TUEI SINGRATIEIS **A**. tuif ingratiif **BCD**. tuif (*vel* tu if) ingratus **FZ**
480. Plurimum *omnes* SCEISSEDQUEISCEIS pro scif sed qui scif**A** MEAMESSEAMICAMILAM **A**: quo servato addidi Tatae in fine: quan-

CHARINVS.

Sátin' ut oblitus fui

Tibi me narrauisse?

EVTYCHVS.

Haud mirum faktumst.

CHARINVS.

Te nunc cónsulo:

Résponde, quo léto censes me út peream potissimum?

EVTYCHVS.

Nón taces? caue tu ístuc dixis.

CHARINVS.

Quid uis me igitur dicere?

EVTYCHVS.

Vín patri sublínere pulcre me ós tuo?

CHARINVS.

Sané uolo. 485

EVTYCHVS.

Vísne eam ad portum?

CHARINVS.

Quid potius quam uoles?

EVTYCHVS.

Atque eximam

Múlierem pretió?

quam etiam aliis interiectionibus locus est. esse amicam illam meam reliqui
 481. eri **D** narrasti **B**. NARRAUSTI **A**. om. reliqui satin
B. statim reliqui 482. factum est **BBbZ** 483. quo uolet
 occenseret me **B** loeto **CD** ut peream censes me Lachmannus
 potissimum libri cum **A** 484. tu **AB**. om. reliqui iftic **Da**
 dixerit **Z** 485. Vim **BD** patris ante ras. **B** sublinere
BbCDB. subliniere **Ba**. sublimere **Da**. sublinire **FZ**, Scioppius
 Susp. lect. I, 12 me os Camerarius: MEOS **A**, meos **B**. of reliqui
 486. quid potius **FZ**, codd. Pyladis. QUI POTIUS **A**. qui potius **BCD**,
 nisi quod pocius **C** eximiam **Z** 487. precio **CF**. preçio **Z**
 quid Pylades. qui libri, etiam **A** ut videtur. Frustra est Dousa Expl. III, 15

CHARINVS.

Quid potius quam auro expendas?

EVTYCHVS.

Vnde erit?

CHARINVS.

Achillem orabo, ut aurum mihi det, Héctor qui expensus fuit.

EVTYCHVS.

Sánunes?

CHARINVS.

Pol sánus si sim, nón te medicum mi expetam.

EVTYCHVS.

Tánti quanti póscoit, uin tanti illam emi?

CHARINVS.

Immo auctarium 490

Adicito, uel mille nummum plús quam poscoit.

EVTYCHVS.

Iám tace.

Séd quis ais? unde érit argentum quod des, quom poseét pater?

unde erit Guyetus. un in fine versus dissecti apparuit in A. unde ateritif BCDF. unde atteritif Z. unde autem erit id 'prisca exemplaria' Pii. unde id erit Saracenus. unde at id Pylades, Acidalius. unde? Ch. ab Atridis et unde aderit id et unde? Ch. at erit ses triplici conamine Bothius. Non magis simplicem veritatem Handius Turs. I, p. 443 vidit
 488. Achillem orabo ut aurum mihi R. Achillem orabo aurum mihi BCD, nisi quod Achille morabo B, achillv DB. achillem orabo aurum mihi ut FZ. ACHILLEMORABOAU — apparuit in A. Achilem Bothius olim
 489. non] prae FZ medicinum C 490. emi? Ch. immo auctarium Pareus: cui emi a me? Ch. auctarium merito posthabebis. emi? Ch. auctarium BCDFZ: quod non nescio defendi posse. EMI AUCTORARIUM. A: quod defendere nescio. Spectare huc Festum Pauli p. 14 putant: 'auctarium dicebant antiqui, quod super mensuram uel pondus iustum adiebatur, ut cumulus vocatur in modio'. Ceterum uin tanti emier illam Bothius olim, uin tu tanti emi illam cum Pylade transponens Lachmannus
 491. adiicito Z abdicito F. ADICITO etiam A millenium num plus B. mille nummum plus D. MILENUMMUMPLUS A 492. des om.

CHARINVS.

*Inuenietur, exquiretur, aliqui fiet.

EVTYCHVS.

Enicas.

Iám istuc 'aliqui fiet' metuo.

CHARINVS.

Quín taces?

EVTYCHVS.

Muto ímperas.

CHARINVS.

Sátin' istuc mandátumst?

EVTYCHVS.

Potin ut áliud cures?

CHARINVS.

Nón potest. 495

EVTYCHVS.

Béne uale.

CHARINVS.

Non édepol possum príus quam tu ad me rédieris.

EVTYCHVS.

Méliust, sanus sí sis.

CHARINVS.

Vale, uince ét me serua.

F quom **A.** qm̄ **B.** cum reliqui* 493. aliqui **R.** aliquid libri cum
(A) 494. aliqui **R.** aliquid libri cum (**A**) metua **C** qui
DFZ 495. mandatumst **DBF**: mendatumst **Da**. mandatūst **BZ**.
 mandaſt **C** aliquid **Z** 497. Meliust, sanus si sis **R.** MELIUS
 ISAN — ab initio apparuit in **A.** Melius sanus fil̄ reliqui uale uince

E V T Y C H V S.

Ego fecero.

Dómi maneto me.

C H A R I N V S.

Ergo actutum fáce cum praeda rácipias.

libri, nisi quod uale sup. scr. D. uale et uince Camerarius 498. *me ergo.*
Ch. actutum Z. Fuitne fortasse me. Ch. eo te actutum — ? face cum
praeda B: defensum a Scioppio Susp. lect. III, II. face: cum praedam
reliqui. face: praedam ut 'ex ant. codd.' Pylades: quod saltem face uti prae-
dam esse debebat. face, cum praeda me ut Dousa fil.

ACTVS III.

LYSIMACHVS. PASICOMPSA.

LYSIMACHVS.

Amíce amico operám dedi: uicinus quod rogáuit,
Hoc émi mercimónium. mea és tu: sequere sáne. 500
Ne plóra. nimis stulté facis: oculós corrumpis tális.
Quin tibi quidem, quod rídeas, magis ést quam ut lamentére.

PASICOMPSA.

Amábo ecastor, mí senex, elóquere

LYSIMACHVS.

Exquire quíduis.

PASICOMPSA.

Qur émeris me.

LYSIMACHVS.

Téne ego? ut, quod ímperetur, fáciás:

Item átque, tu mihi si ímperes, ego fáciám.

*Act. III. Scæn. I. LISIMACHVS SENEX. PASICOMPSA MERE-
TRIX **B** et, nisi quod LYS., **C**. LYSIMACHVS PASICOMPSA **DFZ**
500. oc **D** 501. corumpif **C** talef **F** 502. QUIN **A**,
Pylades. Quid **B**. Qui reliqui quod om. **F**. quid **Z** 504. QUR
EMERIS **A**. Cur emprif **CDa**. Curem priuf **B**. Cur emeris **DFZ**
impares **Z** factaf **B** 505. Item atque, tu mihi si imp. **R**, quan-*

PASICOMPSA.

Facere certumst 505

Pro cōpia et sapiēntia, quae tē uelle arbitrābor.

LYSIMACHVS.

Labōriosi nō tibi quicquam óperis imperābo.

PASICOMPSA.

Namque édepol equidem, mī senex, non dīdici baiolāre
Nec pēcua ruri pásccere nec púeros nutricāre.

LYSIMACHVS.

Bona si ésse ueis, bene erít tibi.

PASICOMPSA.

Tum pól ego perii mísera. 510

LYSIMACHVS.

Qui?

PASICOMPSA.

Quia illi, unde huc aduēcta sum, malis bene esse sólitumst.

LYSIMACHVS.

Quasi dicas nullam múlierem bonam ésse.

quam constructione non sane Plautina. Item quod tu mihi si imp. libri cum **A**, nisi quod quid **DFZ**. Item quod tu mihi imp. Camerarius CERTUNST **A**, certum est **B**. certus **C**. certum **DFZ** 506. sapiencia **C** que **B** 507. Laboriosi Pius. Laboriose libri 508. Namque **AB**. nam **CD**. non **FZ** édepol **C** equidem, non quidem, omnes cum **A**: et sic Bentleius in Heautont. I, 1, 91 baiolare **BCD**. baiolare **FZ** 509. PECUA **A**, **Z** et hunc v. afferens Priscianus VI p. 719 (t. I p. 279 Kr.). peculia **B**. pecula **CD** neque a Pylade est. NEC etiam **A** et Prisc., item Bentleius 510. UEIS pro uif **A** 511. illi Bothius. illim **BC** (illimunde iungens **B**). illū **D**. illuc **FZ**. illic Camerarius, simul adiecta hue transponens. Dubitat Handius Turs. III p. 214 hue om. **F** mali **C**. Nugatur de malis Palmerius p. 873 esse om. **Z** solituit **Da**, solituit **D** 512. 513. 514 hoc ordine **A**: quos reliqui sic collocant 513. 514. 512. Suspici tamen licet practerea intercidisse aliquem versum post 512 512. dicias **D** bo e corr. **C** fe **D**

PASICOMPSA.

Haud equidem dico:
Nec mōs meust ut praēdicem, quod ego ómnis scire crēdam.

LYSIMACHVS.

Orātio edepol plūris est huiuscē, quam quanti émptast.
Rogāre hoc unum té uolo.

PASICOMPSA.

Rogānti respondēbo. 515

LYSIMACHVS.

Quid aīs tu: quod nomén tibi deicam ésse?

PASICOMPSA.

Pasicómpsa.

LYSIMACHVS.

Ex fōrma nomen inditumst. sed quid aīs, Pasicómpsa:
Possín tu, si usus uénerit, subtēmen tenue nére?

PASICOMPSA.

Possúm.

LYSIMACHVS.

Si tenue scis, scio te ubérius posse nére.

PASICOMPSA.

De lánificio néminem metuo, úna aetate quaé sit. 520

LYSIMACHVS.

Bonae hérkle te frugi ábitro, a matúra iam inde aetáte

513. meust **CDaZ**. meus est **BBbF** omnif omnes
cire **C** 514. huiuscē quam quanti **R**. huius quam quanti haec libri,
nisi quod hec **B**. Quod saltem ea esse debuerat empta est **Z**. nupta
est **F** 515. ROGAREUNUM ab initio versus **A**, in quo reliqua evanuere:
unde credibile est Rogāre unum hoc ego té nolo scripsisse Plautum
te om. **Z** 516. Qui **F** DEICAM pro dicam **A** pasicompsa
B 517. inditum est **Z**. indicium est **F** 518. subte mentē tenere
B. subtegmen tenue nere **DcFZ**, nisi quod sub tegmen **Z**
519. Possim omnes. Possim Aldina tenuel scio te uberius posse tenere
B 521. Bonae hercle te frugi **R**. BONAHERCLETEFRUGE **A**. Bonam hercl
Plauti Com. III. 2. Merc.

Quom fáccere officium scis tuum, muliéris.

PASICOMPSA.

Pol docte dídici:

Operam accusari nón sinam meam.

LYSIMACHVS.

Ém, istaec hercle rés est:

Ouém tibi eccillám dabo, natam ánnos sexagínta,

Pecúliarem.

PASICOMPSA.

Mei senex, tam uétulam?

LYSIMACHVS.

Generis graéciſt. 525

Eam ſeſ curabeis, pérbonast: tondétur nimium ſcítē.

PASICOMPSA.

Honóris caſa, quſequid est quod dábitur, gratum habébo.

LYSIMACHVS.

Nunc, mulier, nei fruſtrá ſies, mea nón es: ne arbitrére.

te et frugi reliqui, niſi quod ercle **C** arbitro a matura **R**. arbitror matura libri inde libri cum **A**. indu Lipsius. de Bothius 522. quom **A**, **F**. Qm **B**. cum reliqui. Quoniam Camerarius: quo ſervato facere delebat Hermannus facere officium ſcis (vel officium facere ſcis) **R**. ſcis facere officium libri cum **A**, niſi quod offſitum **B** tuum mulier. Pa. pol **B**. tuum mulier pol **CDA**. tuum. Pa. mulier pol **DBZ**. tuum. Pa. muliere pol **F**: unde tuum. Pa. a muliere Rostius p. 262 docte didici **R**. docta didici libri, niſi quod pocta **Ba**. a docta didici Dousa docta dico Palmerius p. 882 523. Ly.] ſpatium **BCDA** EM **A**, **B**. hem reliqui ifte **Z** 524. Ouem 'prisca exemplaria' Pii. Quem **BCD** cum **A**. Quin **F**. Qui **Z** tibi eccillam Bothius tibi ecce illam **CDFZ**, 'prisca exemplaria' Pii. TIB...LLAM (tibei illam?) **A**. tibi ancillam **B**, permiro iudicio inde a Camerario propagatum, nec Grutero ſpectum in Appulei. t. III p. 435 sq. Oud. 525. MEI pro mi **A** uetula **F**. ueluta **Z**. uellutam 'prisca exemplaria' Pii generi **Z** graeci est Camerarius. gracif **B**. gräft **CDA**. gräft **DB**. gratiaſt **Z**. gratia eft **F**. Graii eft Palmerius p. 703 526. SEICURABEIS pro fi curabif **A**: quorum neutrū obſcurare volui perbona eft **FZ** (non **A**) tondetur. Lys. nimium **C** 528. Ly. om. **C** ne fruſtrá ſies

PASICOMPSA.

Dic igitur quaeso, quóia sum?

LYSIMACHVS.

Tuo ero redempta's rúrsum.

Ego té redemi illi: ille mecum oráuit.

PASICOMPSA.

Animus rédicit, 530

Sei mécum seruatúr fides.

LYSIMACHVS.

Bono ánimo's: liberábit

Ille té homo: ita edepol déperit: atque hódie primum uídit.

PASICOMPSA.

Ecástor iam biénniumst, quom mécum rem occéptáuit.

LYSIMACHVS.

Quid aís tu? iam biénniumst, quom habét rem tecum?

PASICOMPSA.

Cérto.

Nunc quándo amicum té scio esse illíus, indicábo. 535

Bothius. neu frustra sis **B.** ne tu frustra sis **CDF** et, ut visum est, **A.** ne tu frustrassis **Z** me **CD** arbitrer **B** 529. igitur die **D** queſo **B** cuius ſum **CFZ**. cui aſum **D**. cui' ſum **B**

REDEMPТАS A. redempta eſ reliqui Ceterum de hoc v. vide prafationem 530. SEI **A.** Si reliqui te redemi illi: ille mecum **B.** TEREDEMIILLIMECUM **A.** te redemi ille me reliqui te redimerem, ille me *Pylades*, non male. redemi te, ille me *Camerarius*. *Corruptela non fugit Fleckeisenum Exerc.* p. 37 REDIEIT pro rediit **A** 531. animo eſ libri liberabat **Z** 532. ITA **A**, **B.** om. reliqui 533. ecaſtiorum **D.** ecaſtor sine iam **F** BIENNIUNST **A.** biennium eſt **Z** quom **A.** cum reliqui occéptauit **R.** COEPIT **A.** cepit **B.** cepit **CDF**. cooperit **Z**. ille coepit *Pylades*. coepit habere *Camerarius* 534. 535 hoc ordine *Acidalius*: inverso libri cum **A** 534. BIENNIUMST **A**, **B.** biennium eſt reliqui QUOMHABETREMTECUM **A.** cum tecum rem habet reliqui. c. t. habet rem *Pylades* certo] rt e corr. **C.** certe **Z** 535. INCABO **A** 5*

Intér nos coniuráuimus, nisi cùm illo ego et ille mécum,
Neutér stupri causá caput limáret.

LYSIMACHVS.

Di immortáles,

Etiám cum uxore nón cubet?

PASICOMPSA.

Amábo te, an marítust?

Neque ést neque erit.

LYSIMACHVS.

Nolím quidem. homo hérkle periuráuit.

PASICOMPSA.

Nullum ádulescentem plús amo.

LYSIMACHVS.

Puer ést ille quidem, stúlta: 540

Nam illí quidem haut sané diust quom déntes excidérunt.

PASICOMPSA.

Quid, déntes?

LYSIMACHVS.

Nihil est: séquere sis huc mé. diem unum oráuit
Vt áput me praehiberém locum, ideo quia uxor rúrist.

536. Sic **R** sublati glossematis, quibus duo in **BCDFZ** versus enati:

Et inter nos coniurauius, ego cum illo et ille mecum,

Ego cum uiro et ille cum muliere, nisi cum illo aut ille mecum
nisi quod cùniurauius **D**. Quorum altero omisso solum priorem **A** servat,
ILLOAUTILLE exhibens pro illo et ille 537. CAUSSA **A** praeter morem

limaret **B** cum **A**, Saracenus, Pius. liniaret reliqui di pro dii
A 538. te **R**. om. libri cum **A** an maritus est **FZ**. Amaturus

CD. amaturus. **B**. an est maritus Bothius 539. quidem. homo h.
peri. Pas. Nullum *Acidalius*. quidem. Pas. homo h. peri. Nullum *libri*, nisi
quod quideft **C** 540. adul. *omnes* cum **A** 541. haut pro haud **C**

diust **A**, **Z**. diu si **CD**. diuifi **B**. diu est **F** quom **A**. qm **B**.
cum reliqui exciderunt **B**. exciderit **C**. exciderint reliqui

542. demel **C** Lys. om. **B**. Pas. **C** scil **F** 543. APUT **A**.
aud **C**. apud reliqui me om. **B** prohib. **CD**. prohib. **F**. prohib.
Z ideo quia] id.... quia **A**: quod non expedio ruri est libri

D E M I P H O.

Tandem ímpetraui, me égomet ut corrúmperem:
 Emptást amica clám uxorem et clam filium. 545
 Certúmst: antiqua récolam et seruibó mihi.
 Breue réliquom iam uitae spatiúmst: [íd igitur]
 Voluptáte, uino, amóre delectáuero.
 Nam hanc béne se habere aetátem nimios t aequius.
 Aduléscens quom seis, túm quomst sanguis ínteger, 550
 Rei té quaerundae cónuenit operám dare.
 Demum igitur, quom seis iám senex, tum in ótium
 Te cónloces, dum pótis ames: id iám lucrist,

Act. III. Scaen. 2. DEMIPHO SENEX BC. om. Da. DEMIPHO
D_bFZ 544. impetraui me egomet ut **R.** IMPETRAUI.....UT **A.**
 impetraui ut egomet me reliqui 545. EMPTASTAMICA **A.**, **F.** empftamica
C. empftamica **Da**, empftamica **D_b**. empta est amica **BZ** uxorem
 et clam filium **R.** UXOREMETCLAMFILIAM **A.** uxorē et iam (&iam **D**) filio
BCD. uxore et filio **FZ.** uxore mea et filio *Camerarius*. uxorem et
 clam filio *Bothius* 546. Certumst **BCZ.** CERTUNST **A.** certum est **DF**
 ut seruibo **FZ.** et re seruibo **C** 547. Sic **R** (*coll. Ter. Eun.*
V, 2, 15). BREUEIAMRELIQUOMUITASPATIUMST— **A.**, in quo cetera legi
 non potuerunt, UITAE autem litterae non satis certae visae sunt. Decurso
 in spatio breue quod uitae reliquumst reliqui, nisi quod decurso ante corr.
D, spacio **CZ**, uita ere licuum st **B**, est **F**. Vbi Decurso iam spatio
Gruterus, Decurso inspacio *Lachmannus in Lucr. IV, 283, interpretatus* spatio
 548. amore **R.** et amore libri cum **A** delecta uero **B**
 549. bene se **R.** se bene libri cum **A** nimio est **FZ** (*non A*) equius
BCD 550. Adol. **CF** (*non A*) QUOMSEISTUMQUOM **A.** cum sis tum
 cum **CDFZ**. cum sis tecum cum **B** est libri cum **A** 551. te **R.**
 tuae libri cum **A**, nisi quod tui **F.** om. *Guyetus* QUAERUNDAE **A.**
 querendae reliqui cónuenit te *Bothius* deleto tuae 552. Sic **R.**
 QUOM...SIAMSENEX.....OTIUM **A.** cum si sim (sum **D**) senex tunc in otium
CD. cum sis fenex tunc in otium **BFZ:** ubi senex sis *Pylades*
 553. conloces pro coll. **AB** POTISAMESIDIAM **A.** potest uersidiā **B.**
 potest aue fidiam **CDA**, ubi potes faue **D_b**. potes fane id iam **F.** potes

- Quor uiuas. hoc ut dico, factis pérsequar.
 Intérea tamen huc ád me interuisám domum. 555
 Vxór me exspectat iam dudum esuriéns domi:
 Iam iúrgio enicábit, si intro rédiero.
 Verum hérkle postremo útut est, non ibó tamen,
 Sed húnc uicinum prius conueniam quám domum
 Redeam. út mihi aedis áliquas conducát uolo, 560
 Vbi hábitet istaec múlier. atque eccum ft foras.

fi ualef id iam **Z**. potestur: id iam *Camerarius*, et sic transponens Te, dum p., coll. *Acidalius*. pota, es, sauies: id iam sine dum *Palmerius* p. 872. pote, et ames: si id iam *Bothius* lucerist **R**. LUCRIMEST (sic) **A**. lu-
 croft **BCDaZ**. lucro est **DbF** 554. Quor uiuas **R**: nisi aliud subest. Quod uiuis *Camerarius*. Quod unius **D**. Quod u·ni uif **C**. Quod uno uif **B**. Quomianus **Z**. Cominius **F** 555. Sic *Dousa* fil. Duo versus
 continu in **CD** sunt:

Nunc tamen interea ad me huc inuifam domum
 Interea tamen huc intro ad me inuifam domum
 nisi quod Nec pro Nunc **D**. Quorum priorem om. **FZ**. Vnum hunc In-
 terea tamen interea ad me huc inuifam domum **B** servat. Item unus in
A est, cuius tantum initium legi potuit NUNCTAMEN —. Minus placuit versus
 forma talis:

Nunc tamen interea huc ád me interuisám domum
 (vel adeo N. t. interea intro ad me huc inu. d.) 556. exspectanti an
 dudum **B** exurient **Z** 557. iam om. **C** iurgo **Da**
 559. domi **Z** 560. ut] is praestiterit edif **D** 561. iftec **CZ**
 it] ut **CD**, sed ut **Cb**

LYSIMACHVS. DEMIPHO.

LYSIMACHVS.

Addúcam ego illum iam ád te, si conuénero.

DEMIPHO.

Me dicit.

LYSIMACHVS.

Quid ais, Démipho?

DEMIPHO.

Est muliéris domi?

LYSIMACHVS.

Quid cénses?

DEMIPHO.

Quid, si uísam?

LYSIMACHVS.

Quid properás? [mane.]

DEMIPHO.

Quid fáciám?

LYSIMACHVS.

Quod opus factó, facito ut cójites. 565

DEMIPHO.

Quid cójitem? equidem hercule ópus hoc facto exaéstumo,

Vt illo íntro eam.

*Act. III. Scaen. 3. LISIMACHVS DEMIPHO SENES II. B et,
nisi quod LYS. C. LYSIMACHVS DEMIPHO BFZ 262. Abducam F
illam DaFZ te sicut uenero FZ 563. dicif B 564. Quid
censes DEMIPHONI continuat Boilius ni F mane Pylades. om. libri
565. opus est libri facto facito B. facto CDa. facito DDFZ
566. exaestumo R: vide Monum. epigr. tria p. 21 sq. exeftimo B. existimo
CDZ. existumo F 567. Vt illo R. Vt illuc libri. Vt Guyetus
Ita me Z uero om. Pareus servato illuc ueruex B uerbex reliqui*

LYSIMACHVS.

Itane uero, ueruex? intro eas?

DEMIPHO.

Quid aliud faciam?

LYSIMACHVS.

Prus ausulta atque huc ades:

Prius etiamst, quod te facere ego aequom censeo.

Nam nunc si illuc intro feris, amplexi uoles,

570

Confabulari atque australi.

DEMIPHO.

Tu quidem

Meum animum gestas: scis quid acturus siem.

LYSIMACHVS.

Peruorse facies.

DEMIPHO.

Quodne amem?

LYSIMACHVS.

Tant minus.

Ieiunitatis plenus, anima foetida,

Senex hirquosus, tu australere mulierem?

575

Vtne adueniens uomitum executias mulieri?

DEMIPHO.

Scio pol te amare, quom istaec praemonstras mihi.

568. ausulta atque huc **R.** hoc ausulta atque hoc **CD.** hoc ausulta
atque hic **FZ.** hoc ausulta atque **B** 569. etiam est **FZ** quo
C. qm **B** equum **BCDF.** equum **Z** 570. illuc **B.** illo *reliqui*:
quo servato debebant si tu illo introieris **B.** introiris **CD.** introires
FZ 571. australi **CD.** australi **B.** osculari **FZ** 572. quod
FZ siem *Pylades.* sim *libri* 573. quodne amem *Scaliger.* quod
ne ames *libri.* quin ne amem 'codd. ant.' *Pii* 574. ieiunitatis
Nonius p. 233. ianutatis **CDa.** iam etatis **DbFZ.** iam etatis **B**
fetida **BF,** *Nonius,* e cuius cod. *Pal.* animam fetidat profert *Pareus*
575. hirquosus tu] virquosustu **B.** irecosuf tu **CD.** hircosuf tu **Z.** hyrcosuf tu **F** ausculere **BCDa.** osculere **DbFZ** 577. DEM.

Quid, si igitur cenam fáciam? hoc si censés, coquom
Aliquem árripiamus, prándium qui pércoquat
Apút te hic usque ad uésperum.

LYSIMACHVS.

Em, istuc cénsco: 580

Nunc tú sapienter lóqueris et amatórie.

DEMIPHO.

Quid stámus? quin ergo ímus atque obsónium
Curámus, pulcre ut símus?

LYSIMACHVS.

Equidem té sequor.

Atqui hérkle inuenies tú locum illi, sí sapis:
Nullum hérkle praeter húnc diem illa apúd me erit. 585
Metuo égo iam uxorem, crás si rure redíserit,
Ne illam híc offendat.

DEMIPHO.

Rés parastas: séquere me.

FZ. om. **BCD** qm̄ **B.** cum **CF** iftec **C** mi **Z**
 578. DEM. **B.** om. reliqui. Lys. *Pylades* quod **FZ** coenam
 faciam? hoc *Pius*. coenam faciam? DEM. hoc *Pylades*. unam factam hoc
DZ et, nisi quod una, **F.** unum factā hoc **C.** unum factum hoc **B.**
 unum faciam? hoc *Gulielmus*: unum faciam hoc? *Acidalius*. unum rectum
 hoc *Guyetus*. *Liberius Palmerius* p. 872: Quid igitur, si hoc bonum factum
 censes conf **Da**, conf **DB** coquom **B.** coquum reliqui
 580. Aput **B.** Apud reliqui hem **FZ** 581. loqueris et amatórie
Guyetus: item *Reixius*. loquere atque amatōri **BCD**. loquere atque amatōrie **FZ**. loqueris atque amatōrie *Pylades*. Fortasse fuit loquere ut amatōre[m decet] 583. Curamus *Camerarius*. Curemus libri pulche **C.**
 pulchre reliqui scimus **F** 584. Atqui **R.** Atque libri illie **B**
 585. Nulum **C** hercle om. **B** preter **C** 586. iam **R.**
 om. libri 587. parata est **FZ** (**D**?)

CHARINVS. EVTYCHVS.

CHARINVS.

Súmne ego homo misér, qui nusquam béne queo quiéscere? Sí domi sum, fóris est animus: sín foris sum, animús domist. 'Ita mi in pectore átque in corde fácit amor incéndium: 590 Ní oculi lacrumís defendant, iam árdeat credó caput. Spém teneo, salútem amisi: rédeat an non, néscio. Si ópprimit patér, quod dixit, éxsolatum abiit salus: Sín sodalis, quód promisit, fécit, * * * * * 595 Séd tandem, tam etsí podagrosis pédibus esset Eútychus, Iam á portu redísse potuit. id ei uitium máxumumst, Quód nimis tardus ést aduorsum mēi animi senténtiam. Séd isnest, quem curréntem uideo? is ípsus est. ibo óbuiam.

Act. III. Scaen. 4. CHARINVS EVTICVS ADOLESCENTES DVO B. CHARINVS EVTYCHVS ADOLESCENS II. C. om. Da. CHA EVTIC' Db. CHARINVS EVTYCHVS Z et, nisi quod EVTYCVS, F 588. homo om. Z 589. foris st C sin] fi F foris ē sum B domist D domi est FZ 591. oculi lacrimis defendant R: nisi nominativi forma oculis subest, de qua dixi Mus. phil. Rh. n. IX p. 156 sqq. oculof lacrime defendat B. ex oculif lacrumae defendant C et, nisi quod defendat, D. ex oculif lacrume descendant F et, nisi quod lachrymę, Z. oculi lacrimas defendant Scaliger 592. Spem teneo] vix sana sunt 593. pater nos, uixid Palmerius p. 973 exsolatum B: quod servandum duxi. exfulatum C. exulatum DFZ 594. fecit, non abiit (habit D) faluf libri: manifesto glossemate. Scriptum esse potuit protinam redierit vel reddituram arbitror vel aliquid simile 595. tandem, tametsi podagrosis R. tamen démipso dragosif B. tamen (tam D) démpsi podagrosif CD. tandem si podagrosif Z et, nisi quod ped., F. tandem iam si p. Acidalius (delens proximo v. Iam). tandem etiam si p. Guyetus. iamdudum, si p. Bothius. tamen idem, si p. idem nuper isset Palmerius eutichus BCD 596. Iam adportu B rediisse Z maximumst FZ. maximum est C 597. mei om. B 598. Sed if nest F. Sed if ne est Z. Sed ineft BC. Sedi nē D is Acidalius.

Núnc quid restat? ei, disperii. uoltus neutiquam huius placet.
Tristis cedit: pectus ardet: haeret pes: quassat caput. 600
Eutyche.

EVTYCHVS.

Eu, Charine.

CHARINVS.

Prius quam recipias anhelitum,
Vno uerbo elouere: ego ubi sum? hicine an apud mortuos?

EVTYCHVS.

Néque apud mortuos neque hic es.

CHARINVS.

Saluos sum: immortalitas

Mihi datast. hic emit illam: pulcre os subleuit patri.

Impetrabilior qui uiuat, nullust. set dico, obsecro: 605
Si neque hic neque 'Acherunti sum, ubi sum?

EVTYCHVS.

Nusquam gentium.

CHARINVS.

Disperii: illaec interemis me modo huius oratio.

*om. libri Sequuntur in libris duo versus ex act. V. scaen. 2 initio hoc inculcati, deleri iussi ab Acidalio 599. Nunc quid **CD**. Nunc quod **BF**. Numquid **Z**. Nam quid Bothius olim ei **R**. et ei **BCD**. et hei **FZ**. hei Saracenus. eheu Camerarius uultus **B** ne uti quam **B** 600. cedit Bothius. incedit libri pectus sarrit Palmerius. cor ardet Guyetus haeret pes **R**. haereo **BD**. hereo **C**. heret **FZ** casat (immo cassat) Guyetus capud **D** 601. Eutiche **BCD** eu **BCD**. heu **Z**. eleu **F**. heus Bothius 602. ego ubi **R**. ubi ego libri hicine an **FZ**. hinc iam **Ba**, hic an. **Bb** 603. falsof pro falsof **B** inmort, non imm. vel im., **B** 604. data est libri emit mihi illam **C** ante ras. pulchros pro pulchre of **B** pater **Z** 605. impenetrabilior **CD**, codd. Lambini nullust. set **R**. nullus est libri dic. **B** cum rasura, Camerarius. dico reliqui 606. acherunti **B**. acheronti reliqui 607. disperi **D** illec **CZ** huius **R**. om. libri. hic Camerarius. Alia Fleckeisenus Exerc. p. 25*

Quicquid est, ad capita rerum perueni.

EVTYCHVS.

Primum omnium

Périimus.

CHARINVS.

Quin tu illud potius nuntias quod nescio?

'Odiosast oratio, quom rem agas, longinquum loqui. 610

EVTYCHVS.

Mulier alienatam abs te.

CHARINVS.

Eutyches, hoc capitale facis.

EVTYCHVS.

Qui?

CHARINVS.

Quia aequalem et sodalem liberum ciuem enicas.

EVTYCHVS.

Nem di sirint.

CHARINVS.

Demisisti gladium in iugulum: iam cadam.

EVTYCHVS.

Quae so hercle, animum ne desponde.

CHARINVS.

Nullus quem despondeam.

*temptabat 608. 609. 610 hoc ordine Bothius: 610. 608. 609 libri
608. Quicquid est] equidem **FZ** omnium **B.** om. reliqui
609. perimus Pylades. Perimus libri nuntial] a e corr. **C**
610. Odiosa est oratio Camerarius. Hodie sat fit oratio **B.** odio fane oratio
CD. odiosa ne oratio **F.** odiofa ne oratio est **Z** cum libri rem
aueas Acidalius longinquam loqui **B.** longinquum loqui **C** et ut videtur
D. longinquum longinqui **FZ** 611. est libri eutiche **BCD**
hoc **R.** hec **B.** om. reliqui 612. aequalem **BC** liberum
ciuem **B.** ciuem liberum reliqui 613. dii sirint Camerarius. desierint
B. deserint **CD.** dixerit **FZ** in iugulum, iam Camerarius. ingulu-
miā **B.** ingulum iam **CDA.** in gulam iam **DBFZ** 614. Queso*

EVTYCHVS.

Né tibi istuc mágis diuidiae nón est quam mi hodié fuit. 615

CHARINVS.

Lóquere porro aliám malam rem: quoí east empta?

EVTYCHVS.

Nescio:

Iam áddicta atque abdúcta erat, quom ad pórtum uenio.

CHARINVS.

Vaé mihi:

Móntis tu quidém mali in me ardéntis iam dudúm iacis.

Pérge, exerucia, cárnuſex, quandóquidem occepistí semel.

[CHARINVS.

[Díc, quis emit?

EVTYCHVS.

Nescio hercle.

CHARINVS.

Em, istúcineſt operám dare 620

Bónum sodalem?

EVTYCHVS.

Quíd me facere uís?

BC nullus est libri 615. Hunc v. huc revocavi, qui in libris est post 619 Ne **R**. Nec libri. Non Varro de l. lat. VII, 60 diuidiae non est **R**. diuidiae est libri. diuidia est Varro 616. malam rem **B**. rem || Malam **CF**. rem || Mala **DZ**. Mire argutatur Palmerius p. 873 quoí east **R**. cui est libri. quoinam est Bothius 617. adducta **B**. abdicta **F** qm̄ **B**. quom **F**. cum reliqui ue **C**. ueh **F** 618. Montis et ardentif omnes in om. **Z** 619. carnufexa **C**. carniſexa **B**. carnifex **FZ** 620—624 apertum est non eiusdem vel poetae vel recensionis esse, cuius sunt v. 616. 637 620. Dii mihi quif **Z** em **BC**. em **D** ead. m. hem **FZ** istuccine est Camerarius. istuc in

CHARINVS.

Idem quod mé uides:

'Vt pereas. quin pérecontatu's, hóminis quae faciés foret,
Quí illam emisset: éo si pacto pósset indagárier
Múlier? heu me míserum.

EV TYCHVS.

Flere omítte. istuc quod nún̄ agis

* * * * *

EV TYCHVS.

Quid ego feci?

CHARINVS.

Pérdidisti me ét fidem mecum tuam.

625

EV TYCHVS.

Dí sciunt culpám meam istanc nón esse ullam.

CHARINVS.

Eúgepac,

Děos absentis téstis memoras: quí ego istuc credám tibi?

EV TYCHVS.

Quín tibi in manúst quod credas: égo quod dicam, id mi in
manust.

ē **B.** iſtuc ineſt reliqui 621. uides] uif **FZ** 622. percūntatū
C. percūntatū **D** pacieſ **BCDA** 623. eof fi **B** in-
dagari **F** 624. Mulier. heu me míserum. Ev. fieri omitte **BCD**.
mulier. heu me míserum. Ev. fieri. Ch. omitte **FZ**. Mulier. Ev. heu me
míserum. Ch. flere omitte *Cameraribus* agis] *intercidisse apparet, quibus*
continuaretur sententia 625. Ch. Quid — Ev. perdidisti **BC**
626. Ev. om. **BC** Dii **B** istic *Dousa filius*. istane post ullam
collocatum Bothius eugepacae *Guyetus*. euge pape **B**: quod tuctur
Benileius in Andr. II, 2, 8. eugipe **C**, sed e corr. eiusd. m. eutihe **D**
eutyche **FZ** 627. absentis téſtes **B**. absentis téſtes *reliqui*
628. Quin Pistoris. Quia libri manu est libri quo dicam **C** mi
in *Bothius*. mihi ea in **BCDF**. mihi mea in **Z** manuſt pro manu

CHARINVS.

Dé istac re tu argútus es, ut pár pari respóndeas:
 'Ad mandata claúdu's, caecus, mútus, mancus, débilis. 630
 Prómittebas te ós sublinere měo patri; ego me créddi
 Hómini docto rém mandare: is lápidi mando máxumo.

EVTYCHVS.

Quíd ego facerem?

CHARINVS.

Quíd tu faceres, mén rogas? requaéreres,
 Rógitares quis ésset aut unde ésset, qua prosápia:
 Cfuisne ésset án peregrinus.

EVTYCHVS.

Cíuem esse aibant 'Atticum. 635

CHARINVS.

'Vbi habitaret, ínuenires sáltem, nomen sí nequis.

EVTYCHVS.

Némo aiebat scíre.

CHARINVS.

At saltem hóminis faciem exquireres.

EVTYCHVS.

Féci.

est **B** 629. tu **R.** om. libri 630. claudus *vulgabatur*
 631. te •of cum ras. **B** sublimere **CDa**. sublinire **DbF**. sublinier
Z ego me **R.** egomet libri 632. mandare: is *Camerarius*.
 mandaris **BCD**. mandas **F.** mandans **Z** lepidi mando **B.**
 lapidi *sine* mando *reliqui* maximo **BCDZ** 633. tu **B.**
 om. *reliqui* men] me non **Ba**, me n• post rasuram requaereres **R**: vid. Mon. epigr. tria p. 21. requereref **B.** requireref *reliqui*
 635. aibant *Guyetus*. aiebant libri 636. nomen si **R.** si
 nomen libri nequis **CDa**: quod non ausus sum sollicitare.
 nequires **DbFZ** 637. post erasum vocabulum scire **B**, sed ut
 recentior manus Nemo aiebat *praemiserit*. Nemo scire aiebat *Bothius*.
Facilis, sed non necessaria mutatio Nemo se scire aibat 638. fora **B**

CHARINVS.

Qua forma ésse aiebant [ígitur]?

EVTYCHVS.

Ego dicám tibi:

Cánum, uarum, uéntriosum, búcculentum, bréuiculum,
Súbnigris oculis, oblongis mális, pansam aliquántulum. 640

CHARINVS.

Nón hominem mihi, séd thensaurum néscio quem memorás
mali.

Númquid est quod dicas aliud dé illo?

EVTYCHVS.

Tantumst quód sciam.

CHARINVS.

Édepol ne ille oblongis malis m̄fhi dedit magnúm malum.

Nón possum duráre: certumst exulatum hinc frē me.

Séd quam capiam cíuitatem cōgito potissimum: 645

Mégares, Eretriám, Corinthum, Chálcidem, Cretám, Cyprum,
Sícyonem, Cnidum, Zacynthum, Lésbumne an Boeótiam.

igitur **R.** om. libri. ergo Camerario duce Gruterus. Eutyche Bothius.
Contra qua [tandem hominem] forma esse aibant Fleckeisenus Philologi
II p. 79 639. uiarum **B.** uanum **Z.** uentricofum **F.**
640. pansam **B.** panum reliqui, etiam Pii ‘vetusta exemplaria’
641. thensaurum **B.** thesaurum reliqui 642. tantumst **R.** tantum
libri 643. dedit mihi a Pyladē est 644. certumst **D**
exulatum] a (non u) e corr. **B.** 645. potissimum libri 646. Megares
Eretriam **R.** Proleg. Trin. p. clxi. Megare feretriam **B.** Megare feretriam
CD. Megarem feretriam **F.** Megara eretriam **Z.** corynthum **F.**
chórinthum **Z.** chalcidem **Z.** chalcitam **B.** calchitam **CD**
ciprum **D** 647. Sicionem **F.** gnidum **DFZ** Zacynthum
Pius. zacintum **B.** zacingthum **CD.** hyacynthum **F.** iacynthum **Z.** Ipse
Plautus dubium vix est quin Saguntum scripserit. Huc respicere Priscianum
I p. 561 (t. I p. 45 Kr.) Fleckeisenus suspicatur praef. Plauti p. xii
Lesbumne an Boeotiam **R.** lesbiam boetiam **B.** lesbiam boetiam reliqui.
lesbiam boetiam Pylades. Lesbon an Boeotiam Guyetus. Lesbiam an Boeotiam

EVTYCHVS.

Cúr istuc captás consilium?

CHARINVS.

Quia enim me afflictat amor.

EVTYCHVS.

Quid tu ais? quid, quom illuc, quo nunc ire paritas, ueneris,
 Si ibi quam amare forte occipias atque item eius sit fnoia, 650
 Iam inde porro aufugies? deinde item illinc, si idem euenerit?
 Quis modus tibi tandem exilio eueniet? qui finis fugae?
 Quae patria aut domus tibi stabilis esse poterit? dñe mihi.
 Cedo, si hac urbe abis, amorem te hinc relicturum putas?
 Sín fore ita sat animo acceptumst, pro certo incertum si
 habes: 655

Quanto satiust rús abire te aliquo atque ibi te uiuere
 Adeo dum illius cupiditas te atque amor missum facit?

CHARINVS.

Iam dixisti?

EVTYCHVS.

Dixi.

*Bothius olim 648. istu D captas Guyetus. ceptas DFZ. coepit
 BC me afflictat CDFZ. afflictat med Guyetus. Vide Proleg. Trin.
 p. CLXXXIV et cave Lachmannum in Lucr. V, 396 square 649. qui
 cum Z. quid cum reliqui illuc ueneris qd nunc ira paritas C
 650. Si ibi quam amare forte R. Sibi amare forti R. Si ibi forte amare
 C. Si ibi amare forte reliqui 651. si idem R. si item libri, nisi
 quod item C 652. Quis] an Qui? tandem exilio Bothius. exilio
 tandem libri fuge C 653. Que R 655. Sin fore R. Si id
 fore R. Si id forte reliqui sat] sit R acceptum est libri
 pro certo incertum R. certum id pro certo BCDF. certum id profecto
 Z. incertum id pro certo Bothius delete est post acceptum 656. Sic
 R. quanto te satiust ruf aliquo abire ibi esse ibi uiuere libri, nisi quod
 fe
 satiust ruf D, satiust est ruf FZ, stat lustrum R 657. cupiditas te
 Plauti Com. III. Merc. 2.*

CHARINVS.

Frustra díxti. hoc mihi certíssumumst:

Éo domum, patrem átque matrem ut měos salutem: póstea
Clám patrem patria hác effugiam aut áliquid capiam cónsili. 660

EVTHYCHVS.

Vt corripuit sé repente atque ábiit. hei miseró mihi:

Sí ille abierit, měa factum omnes dícent esse ignáuia.

Cértumst praeconúm iubere iam quantumst condúcier,

Quí illam inuestigént, qui inueniant: póst ad praetorem flico

Ibo, orabo ut cónquaestores dét mi in uicis ómnibus. 665.

Nám mihi reliqu nil quicquam iam áliud esse intéllego.

R. te cupiditas libri 658. certissimum est **BCDZ.** certissimumst **F**

atque 559. patrem matremq' **D** 660. patre **F** confilii **BHZ**

661. corripuit **C** hei **R.** heu libri 662. factum **B.** om.
reliqui omnis **CDa** ignauiae **C** 663. Certumst omnes

praeconium **Z**, defensum a Gulielmo lubere **CD** iam quantum
est libri. quantumst iam nescio an praestet 665. Ibo **B.** om. reliqui.

Vnde profectus ad praetorem iuero || Orabo ut conquisitores Guyetus

conquaestores Lachmannus in Lucret. VI, 1067. conquisitores libri

666. reliqui nil **R.** nihil relictū libri. nihil relictū Saracenus iam

aliud Bothius. aliud iam libri intelligo **Z**

ACTVS IV.

DORIPPA. SYRA.

DORIPPA.

Quoniam à uiro ad me rús aduenit nūntius
 Rus nón iturum, féci ego ingeniúm meum:
 Reuéni, ut illum pérsequar qui mé fugit.
 Sed anúm non uideo cónsequi nostrám Syram. 670
 Atque éccam incedit tandem. quin is ócius?

SYRA.

Nequeó mecastor: tantum hoc onerist quód fero.

DORIPPA.

Quid óneris?

SYRA.

Annos óctoginta et quáttuor:
 Et eó iam accedit séruitus, sudór, sitis.
 Simul haéc quae porto déprimunt.

Act. IV. Scen. 1. DORIPPA MVLIER SYRA ANVS RCD&FZ.

om. **Da** 667. nunciuf **C** 669. reuereni **Da** 670. non **D**.
 nunc **FZ** nostra **Z** syriam **B** 671. eccam incedit *Camerarius*.
 incedit eccam *libri* qui ni lotiuf **B**. Dor. quin if otius **C**
 672. onerif st (*an* onerift?) **B**. onerif est *reliqui* 673. quatuor **BF**
 674. eo iam **R**. eodem *libri* 675. que **BC** Dor. om. **Z**
 6*

DORIPPA.

Aliquid cedo,

675

Qui uscini hanc nostram augeam aram [Apollinis].

Da sane hanc uirgam lauri.

SYRA.

En.

DORIPPA.

Abi iam tu intro.

SYRA.

Eo.

DORIPPA.

Apollo, quaeso te ut des pacem propitiis,
Salutem et sanitatem nostrae familiae,

Meoque ut parcas gnato * * *

680

SYRA.

Dispérii: perii misera: uae miserae mihi.

DORIPPA.

Satin tu sana's, obsecro? quid eiulas?

676. Sic **R** coll. Bacch. 172. Qui hanc uscini nostri aram augeram (*nihil praeterea*) **BCDF** et, nisi quod augeam, **Z**: quo Syra addidit Camerarius677. Sic **R**, duce ex parte Acidalio. Sr. Da sane hanc uirgam lauri. Do. abi tu intro. Sy. eo **FZ**: ubi abi iam tu *Pylades*. Sr. Da sane hanc uirgam lauri abi tu intro eo **CD**. Sr. De sane hanc uirgam lauriabit uintro. Dor. eo **B**. Non placuit lauri. Sy. en tibi. Do. abi tu intro678. Do. om. **B** quefo **BC** propicius **C** 679. nostre **B**680. gnato parce propicius **DFZ** et, nisi quod propicius, **C**. gnato pace propicius **B**: quae apertum est e v. 678 iterata esse, pepulisse autem aliquid huiusmodi:

Meoque ut parcas gnato, ut mihi sospes fuat.

Ceterum huc respexit Porphyrio in Hor. carm. saecul. 46: 'Plautus in Mercatore fabula idem sensit, cum inducit matrem familias precari Apolinem, nato suo ut parcat' 681. Dispersi **BCD** ue **C**
682. tu om. **FZ** (et fortasse **D**) sane ei libri quid eiulas] quod

SYRA.

Doríppa, mea Doríppa.

DORIPPA.

Quid uis, óbsecro?

SYRA.

Nescio quae est mulier intus hic in aedibus.

DORIPPA.

Quid, mulier?

SYRA.

Mulier meretrix.

DORIPPA.

Veron?

SYRA.

Sério.

685

Nimiūm scis sapere, rūri quae non mānseris.

Quamuīs insipiens pōterat persentiscere

Illam ésse amicam tui uiri bellissimi.

DORIPPA.

Credó mecastor.

SYRA.

Ei hác mecum, ut uideás semul

Tuam 'Alcumenam pélicem, Iunó mea.

690

DORIPPA.

Ecástor uero istuc eo quantum potest.

uolebas **B** 683. Dorippa ea **B** uis **B**. clamaf libri: quod est
interpretamentum eiulas vocis 684. qua est mulier intus hic in **B**.
 mulier quae est intus hic in **C**: ubi hic intus in **F**, intus in *sine* hic **Z**.
 mulier quae est in **Da**, sed in **Db** 685. ueron? Sy. serio. Nimiūm
Acidalius. ueron serio? Sy. Nimiūm libri, nisi quod serie **CaDFZ**: in
 quo non offendebat Bentleius in Andr. IV, 4, 16 686. que **B**
 687. Quamuīs **B**. quam reliqui persentiscoeret **Z** 688. pellissimi **C**.
 bellissimi **BFZ** 689. Ei **B** (ut v. 281). I reliqui simul **DbFZ**
 690. alcmenam **DbFZ** pellicem **Z** iuno mea || Iuno mea **F**

LYSIMACHVS.

Parúmne hoc est malaé rei quod amat Démipho,
 Ni súmptuosus fnsuper etiám siet?
 Decém si ad cenam súmmos uocitassét uiros,
 Nium ópsonauit. séd coquos, quasi ín mari 695
 Solét hortator rémiges hortárier,
 Ita hórtabatur. égomet conduxi coquom:
 Sed eúm demiror nón uenire ut iússeram.
 Sed quis nam a nobis éxit? aperitúr foris.

DORIPPA. LYSIMACHVS. (SYRA.)

DORIPPA.

Misérior mulier mé nec fiet néc fuit, 700
 Talfi uiro quae núpserim. hei miseraé mihi.
 Em, quoí te et tua quae tu hábeas commendés uiro.

*Act. IV. Scaen. 2. LISIMACHVS SENEX **B** et, nisi quod Lys.
C. om. D. LYSIMACHVS F et sine h Z 692. Parumne hoc est
R: Parumne est hoc *Camerarius*. Parum ne est *libri*. Parumne est id [rec-
 tius id est] *Lachmannus*. Parum nunc est sine interrogacione *Bothius*. *Nihil*
profecit Handius Turs. IV p. 189 male Z 694. si ad cenam sum-
 mos uocitasset **R.** fi ad cenam uocasset summos *libri*, nisi quod coenam
DZ. uocasset si ad coenam summos a *Pylade* est 695. opf. pro obf.
C quoí **D** 696. Solet *qua ratione defendi possit dixi Prol. Trin.
 p. CLXXXIV. Solitust Pylades*. Solet olim *Guyetus, Acidalius* horitator
Scaliger in Lycophr. Cassandr. p. 87, abusus Diomede I p. 378
remigies Z 697. conduxit **Z** coquā **BCDas.** coquū **DZ**
 698. eum **BD.** m **C.** eccum **Z.** quom **F** 699. quis nam **R.**
 qui nam hinc *libri*. qui hinc nam *Camerarius**

*Act. IV. Scaen. 3. DORIPPA MVLIER. LISIMACHVS SENEX.
 SYRA ANVS **B:** item, nisi quod LYSIMACHVS, **C. om. Da.** DORIPPA
 M LISIMAC **D**. DORIPPA MVLIER LYSIMACHVS **F et addito VIR Z**
 701. hei **R.** heu *libri* miserere **D** 702. Hem **FZ** eni*

Em, quoī decem talēta dotis détuli,
Haec út uiderem, ut férrem has contumélias!

LYSIMACHVS.

Perii hérclē: rure iám rediit uxór mea. 705
Vidíssse credo múlierem illam in aéribus.
Sed quaé loquatur, éxaudire hinc nón queo.
Accédam proprius.

DORIPPA.

Vaé miserae mi.

LYSIMACHVS.

Immó mihi.

DORIPPA.

Dispérii.

LYSIMACHVS.

Equidem hercle óppido perií miser:
Vidít. ut te omnes, Démipho, di pérdunt. 710

DORIPPA.

Pol hóc est, ire quód rus meus uir nóluit.

LYSIMACHVS.

Quid núnc ego faciam, nísi ut eam adeam atque ádloquar?

*libri tua quae tu **BCD**. tua quae **F**. tu quae **Z**: quod fraudi fuit Schneidero gramm. lat. I p. 145 703. Hem **FZ** quoi ‘vetus exemplaria’ Pi. qui libri nostri talentā **BC** 104. hoc **F** inderem **C** 705. mea uxor **Z** 706. credo libri. eam credo Camerarius illam **R**. om. libri. hanc Pylades. hic Kampmannus de IN praep. p. 2 edibus **C** 707. non queo Pylades. non quo **BCD**. nequeo **FZ** 708. miserere **C** 709. equidem libri, Fleckeisenus Exerc. p. 20. ego equidem Pylades. ego quidem Camerarius 710. uidit ut te omnes **CDa**. Vedit ut omnes **B** ut videtur. uidit te omnes **D**. ut di te omnes **FZ**. Vtinam di te omnes Pylades. Vedit. ut omnes te Camerarius di perdunt idem. di perdunt **CD**. di perdunt **B**. perdunt **Z**: unde perdunt Pi. disperdiunt **F**. disperdiunt Pylades 711. Do. om. **B** 712. Ly. om. **B** ego nunc **F** eam Guyetus. om. libri*

Iubét saluere súus vir uxorém suam.
Vrbáni fiunt rústici?

DORIPPA.

Pudicíus

Faciúnt pol quam illi qui non fiunt rústici.

715

LYSIMACHVS.

Numquám delinquont rústici?

DORIPPA.

Ecastór minus

Quam urbáni: et multo mínuſ mali quaerúnt sibi.

LYSIMACHVS.

Quid autem urbani déliquerunt? díc mihi:

Cupio hercle seire.

DORIPPA.

Sic tu me temptás sciens?

Quoia illa mulier íntust?

LYSIMACHVS.

Vidistíne eam?

720

DORIPPA.

Vidi.

LYSIMACHVS.

Quoia ea sit, rógitas?

DORIPPA.

Resciscám tamen.

alloquar **CF**. eloquar **Z** 713. faluare **B** 714. puditiūs **B**. pudicicīus **FZ** 715. pol quam illi **R**. quam illi *libri*. illi quam *Camerarius* 716. Numquam **R**. Num quid **B**. nunquid *reliqui*. An non *Lambinus*. Num non *Guyetus* delinquon **B**. delinquunt **C**. delinquunt *reliqui* 717. urbani delinquunt et **F** malum **Z** quef **C** 718. autem minuf urbani **F** deliquer **C** 719. 720. 721 *hoc ordine* *Bothius*: 720. 721. 719 *libri* 719. scire. Dor. sic tu *idem*. scire fed tu *libri* tentaf **FZ** 720. Quoia *Guilielmus*. Quia *libri h. e.* Quia intuf est **DBFZ** 721. cui aea **B**. cui ea *reliqui* cogitaf **FZ**

LYSIMACHVS.

Vin dícam quoiaſt? illa — illa edepol — uaé mihi:
Nescio quid dicam.

DORIPPA.

Haéres: haud uidí magis.

Quin dícis?

LYSIMACHVS.

Quin si líceat

DORIPPA.

Dictum opórtuit.

LYSIMACHVS.

Non póſſum, ita instas: úrges quasi pro nóxio.

725

DORIPPA.

Si innóxiu's, audácter quamuis dícite.

Dic ígitur.

LYSIMACHVS.

Dicamne?

DORIPPA.

'Atqui dicundúmst tamen.

LYSIMACHVS.

Illást — etiam uis nómén dicam?

DORIPPA.

Nihil agis.

reflēcam **B** 722. cui est **B**. cuia est reliqui cuia est illa?
illa edepol **F**. cuia est illa? edepol **Z** 723. Do. haeres: haud **R**:
Do. haeres? haud *Bothius*. Do. haeres. Ly. haud *libri*, nisi quod hereſ **C**.
Partem veri vidit Rostius Opusc. p. 262 sq. [uidi magis] demagis
ascr̄ipſit Scaliger 724. Quin *Bothius*. Do. Quin *libri* 725. insta-
ſurgeſ **BC**. instaſurgeſ **D** noxia **F** 726. Si innoxiu's *Bo-*
thius. Scio innoxiuſ *libri* quiduiſ **F**. quid uif **Z** 727. dicamne
R. dicam *libri*. ego dicam *Camerarius* at quid **B** dicendum est
B. dicendum est reliqui 728. Illa est — etiam *Bothius*. Illa ſunt
etiam **BD** et, nisi quod funt, **C**. illa ſein ut etiam **Z**. illa ſicut etiam

Non tú scis quae sit illa?

LYSIMACHVS.

Immo etiám scio:

Istá quidemst illa

DORIPPA.

Quaé illast?

LYSIMACHVS.

Illa

DORIPPA.

Ohe, iam satist:

730

Manuféstum teneo in nōxia.

LYSIMACHVS.

Qua nōxia?

DORIPPA.

* * * * *

LYSIMACHVS.

* * * * *

Tam, si nihil usus ésset, iam non dicerem.

De istác sum iudex captus.

F. Illa est, num etiam *Camerarius* nihil magis **FZ** 729—734 post diutinam meditationem sic constituendos putavi, hoc ordine collocatos in libris: 731. 730. 734. 729. Quorum duos ultimos inter se transponebat *Acidalius* 729. illaec *Bothius* etiam **Z.** iam reliqui 730. Ista quidem illa **R.** Ista quidem illa est *libri*. Ista est quidem illa *Guyetus*. Istaec quidem illa est *Bothius* quae illa est *libri*, nisi quod que **B** ohe ia[m satist] **R.** iohia **BCDa**. io illa **DBFZ**. io io (quod scripsit iod io) *Guyetus*. io, hias *Bothius* 731. Manufestum **R** coll. Men. 594. Bacch. 696. Manufesto *libri*, nisi quod i **F** teneo in noxia coll. Cas. II, 8, 71 Dousa fil., quod in vett. edd. esse falso testatur Kampmannus de In praep. p. 15. teneo. in noxia (vel innoxia) et *libri* quia **C** 732. 733 talibus fere fuisse sententias probabile est.

Dor. Etiam rogas? ne nunc dissimula diutius.

Lys. Etsi uno uerbo potis sum expurigare me,

Tamen, si nil usus ésset, iam non dicerem.

DORIPPA.

Iudeo? iam scio: 735

Hue tu in consilium istam aduocauisti tibi.

LYSIMACHVS.

Immo haec sequestro mihi datast.

DORIPPA.

Intellego.

LYSIMACHVS.

Nihil hercule istius quicquamst.

DORIPPA.

Numero purigas.

LYSIMACHVS.

Nimiūm negoti repperi. enim uero haereo

* * * * * * 740

COCVS. LYSIMACHVS. DORIPPA. SYRA.

Cocvs.

Agite ite actutum: nam iam amatori seni
Coquenda cenast. atqui quom recogito,

734. Tam (h. e. tamen) *Bothius*. Iam libri 736. Huc *Gruterus*.
Nunc libri. Nempe *Dousa fil.* consilium]um e corr. **C** aduocauisti
B. aduocasti reliqui 737. Immo haec **R.** Immo sic libri: atque sic
etiam apud *Festum* p. 339, 29 *M. supersies est*. Immo *Camerarius* data
est **D**, *Iestus* 738. *Ly. om. Z* quicquam est **BCDF**. quic-
quam **Z** Do, om. **Z** nunc numero **F** purigas **R.** purgas libri.
purgitas *Pylades* 739. negotii **B.** negotii **FZ** repperi et hereo omnes

740. *Rursus versiculos intercidit huius modi:*

Quos esse hos dicam, qui huc recta adueniunt via.

Act. IV. Scaen. 4. LISIMACHVS DORIPPA COCVS B. LYSIMACHVS COCVS + IDEM C. om. Da. COCVS LYSMC' DORIPPA SIRA B. COQVVS LYSIMACHVS DORIPPA SYRA FZ 741. iam **R.**
mihi libri matori **D** 742. Coquenda coena est *Bothius*. Coquen-
daft cena libri, nisi quod est **DBF** atqui quom **R.** atque qm **B.**

Nobis coquendast, non quo conducti sumus.

Nam qui amat, quod amat si habet, id habet pro cibo.

[Videre, amplexi, ausculari, adloqui.]

745

Sed nos confido onustos redditur os domum.

Eite huc. sed ecce, qui nos conduxit, senex.

LYSIMACHVS.

Ecce autem perii: cōquos adest.

Cocvs.

Aduenimus.

LYSIMACHVS.

Abei.

Cocvs.

Quid, abeam?

LYSIMACHVS.

St, abei.

Cocvs.

Abeam?

LYSIMACHVS.

'Abei [modo.]

Cocvs.

Non estis cenaturi?

atque cum reliqui. atque equidem cum Camerarius recogito **B**. regito
CD. cogito **FZ** 743. coquenda est **Bb** non cui conducti
Camerarius: non ei cui ducti *Pylades*. non cui ducti 'antiqui codi' *Pii*.
 non ducti **BCDFZ** 744. si id habet, id habet *Camerarius*
 745 *insititus* habendus, quanquam defensus a *Lingio* p. 17 amplexier
Camerarius ausculari **CD**. auscultare **B**. osculari **FZ**. oscularier
Camerarius adloqui pro all. **B** 747. Eite **BD**. Fite **C**. Ite
FZ 748. coquui libri Cocvs. aduenimuf **C** 749. Abei] Abii
Ba. Abi **Bb** cum reliquis st, abi *Camerarius*. Itabi **BDa**. Itau
C. abi **DfZ** abeam? Ly. abi modo **R**. abeam? Ly. abei **C**.
 abeam? Ly. abii **BaD**. abeam? Ly. abi **BbFZ**. abeamne? Ly. abi
Camerarius. Licebat etiam St abi. 'Abeam. Abi abi modo. Non recte iudi-
 cavit Lachmannus in *Lucret.* III, 941: qui olim abeamusne pro abeamne

LYSIMACHVS.

Iam saturí sumus. 750

Intérii.

DORIPPA.

Quid ais tu? étiamne haec illí tibi
Iussérunt ferri, quós inter iudéx datu's?

Cocvs.

Haecíne tuast amíca, quam dudúm mihi
Te amáre dixti, quom óbsonabas?

LYSIMACHVS.

Nón taces?

Cocvs.

Satis spíssum filum méligeris: uerum hercle anet. 755

LYSIMACHVS.

Abín dierectus?

Cocvs.

Haíd malast.

LYSIMACHVS.

At tú malu's.

Cocvs.

Scitam hercle sane cóncubinam hanc.

correverat 751. Interii Pareus. Sed interii libri. St, interii Acidalius

752. interii iudex **B** datus edebatur 753. Haecintua (velHaec in tua) est **CD**. Hec intua est **B**. Héccine tua est **FZ**754. dixti Camerarius. dixisti libri qm̄ **B**. cum reliqui755. spíssum **R**. scitum libri (fortasse e v. 757): nisi quod situm **Z**filum Pius. filium libri uerum hercle anet **R**. uerum hercle an et**CD**. uerum hercle amet **B**. uerum hercle aut haud **F**. uerum hercle auet**Z**. uirum hercle auet Gulielmus. Alia aliis inceptiora Aldus, Meursius, Palmerius, Colvius, Gruterus. Glossae Philoxeni: 'anet γηρά' 756. Ly. om.**F** Abindie rectus **B**. Abin dierectus **D**. Abi indirectus **F**malast **D**. mala est **Z** malus edebatur 757. hercle sane **R**.hercle opinor fane **BCDF**. hercle opinor satis **Z**. hercle opinor Guyetus

LYSIMACHVS.

Nón abis?

Non égo sum, qui te dudum conduxím.

Cocvs.

Quid est?

Immo hércole tu istic ipsu's.

LYSIMACHVS.

Vae miseró mihi.

Cocvs.

Nempe úxor rurist túa, quam dudum díxeras

760

Odísse te aequē atque ánguis.

LYSIMACHVS.

Egone istúc tibi?

Cocvs.

Mihi tú quidem hercle.

LYSIMACHVS.

'Ita me amabit Iúppiter,

Vxór, ut ego illud númeram dixi.

DORIPPA.

Etiám negas?

Palam ístaec fiunt té me odisse.

LYSIMACHVS.

Quín nego.

hanc om. **Z** 758. conduxi libri. conduxit *Acidalius* 759. istic *Pylades*, *Acidalius*. istuc libri ipsus edebatur ue **BC** misero misero **F** 760. rurist **Z**. rurest **B**. ruf est reliqui 761. Odisse te *Fleckeisenus Philologi II p. 90.* Te odisse libri. Ted odisse *Bothius* atque om. **B** angif **CD**. anguem *Hermannus*, servans Te odisse egone omnes istuc tibi *Bothius*. istuc dixi tibi libri 762. Co. om. **F** Mihi tu **R**. Mihi libri. Pol mihi *Fleckeisenus*, qui mox At ita amabat **Ca** iupiter **F** 763. Do.] Co. **Z**. 764—768 hoc ordine **R**: 765. 764. 766. 768. 767 libri. Solos 765. 764 transponebat *Pistoris* 764. Do. praemittunt libri

Cocvs.

Non tēd odisse, uérum uxorem aibát suam: 765
 Et suam autem uxorem rúri esse aibat.

LYSIMACHVS.

Haéc east.

Cocvs.

Nempe métuis tu istanc.

LYSIMACHVS.

Sápio: nam mihi únicast.

Quid mſhi molestu's?

Cocvs.

Quia me non nouisse ais.

Vin me éxperiri?

LYSIMACHVS.

Nólo.

Cocvs.

Mercedém cedo.

LYSIMACHVS.

Cras pétito: dabitur. núnc abi. ei miseró mihi: 770
 Nunc uérum ego illud uérbum esse experiór uetus,
 Aliquid mali esse própter uicinúm malum.

765. Co. om. **F.** Ly. **Z** Sic ut supra et ego pridem et ut nunc video *Bothius*. Non te odiſſe aiebat uxorem uerum suam *libri*, nisi quod Non non te **B**, uerum autem sup. scr. tantum **C** 766. Et suam autem uxorem **R**. Co. Et uxorem suam *libri* aiebat **R**. aiebat *libri* hec **B** ea est **D&FZ**

767. Co. Nempe metuis **R**. Ni metuis *libri*. Num metuis *Camerarius*. Ne metuis h. e. metuisne *Meursius*? unica est **D&FZ**
UNICAST *vixum est etiam in A* apparere 768. moleſtus **B**. moleſtu
 et reliqui aif **C** 769. Co. Vin *libri* expediri *Palme-*
rius nolo *Camerarius*. uolo *libri* cedo **B**. dabo **CD**. dato
FZ 770. abi. heu misero mihi. Nunc *Aldina*: prob. *Acidalius*. abi.
 Do. eu miserae mihi. Nunc *libri*, nisi quod heu **FZ** — misere **C**, mi-
 ferere **D** — nuc **C**. Vbi Ly. Nunc *Pylades* ei **R** 771. uerum
 ego *Lachmannus*. ego uerum *libri* 772. effet **B**

Cocvs.

Qur hefc astamus?

LYSIMACHVS.

Queín abeis?

Cocvs.

Incómmodi

Si euénit quid tibi, fd non est culpá mea.

LYSIMACHVS.

Quein me éradicas míserum.

Cocvs.

Scio iam quid uelis:

775

Nempe me hínc abire uís.

LYSIMACHVS.

Volo inquam.

Cocvs.

Absbitur:

Drachumám da.

LYSIMACHVS.

Dabitur.

773. *Exspectes potius LYSIMACHO continuata haec verba Cur hic astatis? quin abis? QURHEIC A. Cur hic reliqui quin abis Bothius. quin abimus libri, nisi quod habimus B, QUEINABEIMUS A.* 774. euenit quid tibi R. quid tibi euenit libri, nisi quod eueniet F. tibi quid euenit Guyetus. In A inter siquid et TIBIEUENIT (modo haec satis certa sint) apparuit vocabulum quinque minimum litterarum, quae tamen legi non potuere id] at Gronovius, refutatus a Rostio Opusc. p. 166 775. QUEIN pro Quin A me eradicas Aldina. mera dicaf C. meradicaef D. me radicalf BFZ. MEERADICAS A, ut quinta littera aut A aut R sit miseram C

776. nepe C me hinc libri cum A, nisi quod hic B. hinc me Camerarius adibitur B 777. Drachumam da R, non recte in his versatus Musei nostri philol. viii p. 561. Drachmandato B. dragmam dato CD. drachmam dato FZ iam dari R. dari libri. In A pro dari ergo

Cocvs.

Iám darei ergo sis iube:

Potést interea dum illi ponunt.

LYSIMACHVS.

Quín abis?

Potine út molestus né sis?

Cocvs.

Agite appónite

Obsónium istuc ánte pedes illí seni.

780

Haec uása aut móx aut crás iubebo abs té peti.

Sequímimi.

LYSIMACHVS.

Fortasse illum te mirárier,

Quod uénit atque haec áttulit. dicám quid est.

DORIPPA.

Non míror si quid dámni facis aut flágiti,

Nec pól ego patiar. sic me nuptam tam male!

785

Meásque in aedis sic scorta obductárier!

Syra, eí, rogato měum patrem uerbís meis,

haec spatia apparuerunt p.....go h. e. ut puto DAREIERGO 778. Potest
 Pareus, Hermannus. Dari potest libri qui **D**a, qui **D**b
 779. Potine omnes apponite omnes. opponite Lambinus 781. nox
 Bothius iubeo **C** pet. **C** 782. sequiminin **CD** illum
 te mirárier **R**. te illum mirari coquum libri, nisi quod coquum **R**. Vbi te
 delebat Guyetus, istum scripsit Camerarius. Non satis tutum fors sit (vel
 fors fuat) te illum mirari coquum. Minus etiam probabiliter fortasse illum
 miraris coquum Hermannus 783. adque **C** atulit **D**. adulit **Z**
 ante quid in **A** apparere visae sunt io vel ic litterae. Fortasse fuit
 DICOQUID qui pro quid **C** 784. minor **D** dāpni **C**
 flagiti, nec pol ego patiar. sic . . . male! measque . . . obductarier! **R**.
 flagiti. nec pol ego patiar sic me e. q. s. una constructione iuncta vulgo
 flagiti **CD** nec] neo **C** 786. Measqua **B**. Praestiterit Meas
 aedif omnes adductarier **F** 787. ei **B**. i **CDF**. om. **Z**
 uerbis meis Camerarius. uerbis meis. Sy. eo **B**. meis uerbis reliqui
 Plauti Com. III. 2. Merc. 7

Vt uéniat ad me iám semul tecum húc.

S Y R A.

Eo.

L Y S I M A C H V S.

Nescís negoti quid sit, uxor. óbsecro:

790

Concéptis uerbis iám ius iurandúm dabo,

Me númeram quicquam cùm illa — iamne abiit Syra?

Perii hércle. ecce autem haec ábiit. uae miseró mihi.

At té, uicine, dí deaeque pérduint

Tuá cum amica cùmque amatiónibus.

795

Suspitionum impléuit me indigníssume:

Conciuit hostem domi mi uxorem acérrumam.

Ibo ad forum atque Démiphoni haec eloquar,

Me istánc capillo prótracturum esse in uiam,

Nisi hinc abducit quó uolt ex hisce aéribus.

Vxór, heus uxor, quámqam tu iratá's mihi,

800

Iubeás, si sapias, haéc hinc intro auferrier:

Eadém licebit móx cenare réctius.

788. ad me iam om. **F** me] te **CD** simul tecum hoc
Pylade duce Camerarius: nisi simitu tecum males. femul tecum libri, nisi
*quod simul **Z**. simul tecum mirifico invento Bothius* Sy. eo om. hoc
*loco **B*** 789. negotii **BCD**. negoti **FZ** 792. haec **C**
*abit **Z** ue **C**. Vhe **F*** 793. uicinæ **B** dii **F** per-
*duint Pylades. perdunt **B**. perdunt **C**. perdunt **DFZ*** 794. Tua cum
Camerarius. Cum tua libri. Cum tua hac Pylades. cunque **F**
*795. Suspitionum Dousa fil. Suspitionib **B**. Suspicio **CDFZ***
*indignissime **BFZ*** 796. Sic **R**. Conciuit hostil domi uxor acerr-
*maſt libri, nisi quod azerrumaſt **D**, acerrima ē **Z**. Quae interpungunt*
vulgo post hostes. Post quam vocem domi uxor est acerrima Camerarius,
uxor est acerruma sine domi Guyetus, dum uxor est acerruma cum proximo
versu constructa Bothius 797. adque **C** Demiphoni haec Pylades.
*haec demiphoni libri, nisi quod hec **B*** 798. istac **B** protacturum
B**. pertracturum **Z** fefe **Da 799. uult **FZ** hic caedibus
B 800. irata ef libri 801. sapeaf **B** hinc intro **R**: intro
*hinc Pylades. intro libri auferier **C**. auferier **FZ***

ACTVS V.

SYRA. EVTYCHVS.

SYRA.

Era quō me misit, ad patrem, non ést domi:
Rus ábiisse aibant. nūnc domum renúntio.

Ecástor lege dúra uiuont mūlieres 805
Multóque iniquióre miserae quám uiri.
Nam ufr si scortum duxit clam uxorém suam,
Id sí resciuit úxor, impunést uiro:
Vxór uirum si clám domo egressást foras,
Viró fit causa, exígitur matrumónio. 810

Act. IV. Scaen. 5 de tralatitia fabulae distributione: contra quam novum hinc actum ordiendum putavimus SYRA ANCILLA . EVTICVS
ADOLESCENS BC et, nisi quod Y, **F.** om. **Da.** SYRA EVTICVS **D_b.**
 Syra ferua. Eutychus adulefens **Z** 803. qm̄ me **B.** que me **Z.** quem
 me auctore Saraceno Camerarius 804. abiffe **BCD** aibant Gu-
 yetus. aiebant libri demum **F** renunciat **Z.** renuncio etiam
Pil 'prisea exemplaria' 805—817 *huc transposui suasore Bothio: quae*
in libris post v. 829 collocata novam scenam efficiunt actus IV. sextam,
 SYRA nomine *inscriptam* 805. duraui u•unt cum duarum litterarum
 litura **B.** dura uiuunt reliqui 806. iniquioreſ **DFZ** miserae
 sic collocatum non Plautinum 807. uir si Bothius. si uir libri
 808. impune eſt **DFZ** 809. Vxor uirum Pareus. Vxor uiro **BCDZ.**
 om. **F** eſt libri 810. Vxor uiro fit **F** cassa 'felicissima'
emendatio venerandi senis Ludovici Dorleans in suis notis ad Tacitum':

Vtinám lex esset éadem, quae uxorist, uiro.
 Nam uxór contentast, quaé bonast, unó uiro:
 Qui ufr minus una uxóre contentús siet?
 Ecástor faxim, si itidem plectantúr uiri,
 [Si quis clam uxorem duxerit scortum suam,] 815
 Vt illae exiguntur quae ín se culpam cōmerent,
 Plurés uiri sint uídui, quam nunc mūlieres.

EV TYCHVS.

Deféssus sum urbem tótam peruenárier:
 Nihil ínuestigo quicquam de illa mūliere.
 Sed máter rure rédiit: nam uideó Syram 820
 Astáre ante aedis. Sýra.

SYRA.

Quis est qui mé uocat?

EV TYCHVS.

Erus átque alumnus túus sum.

SYRA.

Salue, alúmne mi.

EV TYCHVS.

Iam máter rure rédiit? respondé mihi.

SYRA.

Sua quídem salute ac fámliai máxuma.

*Pareus matrumonio **C.** matrimonio **D.** matrimonio **BFZ***
 811. que **B** est libri uxori est uno uiro **B**, omissis quae media
sunt uiro Nam . . . bona est contenta est et bona est libri
q' C 815 iteratum esse e versu 807 vidit Osannus Anal. p. 204
 816. illa **BCD** exigunt²tunt² **D** ante lituram que insculpam
 conuenirent **B** 817. fint uiiri **Z** 818. Defessum urbem **B**.
 Defessu su urbem **C** peruenariar **C.** percunctarier **Z**, corr. iam a
Scutario 819. inuestigio **C.** inuenisti g **B** 821. astare **D**
 aedif omnes me nominat **Z** 822. alumnū **C** mi *Pylades. om.*
libri 824. Sua quidem salute ac familiae *Camerarius*: quando non lieuit
Latinis ut σύν γε τύχη Graecis. Cum quidem salute a familia *libri*. Cam

E V T Y C H V S.

Quid istuc negotist?

S Y R A.

Tūus pater bellissimus 825

Amicam adduxit íntro in aedis.

E V T Y C H V S.

Quó modo?

S Y R A.

Aduéniens mater rure eam offendit domi.

E V T Y C H V S.

Pol haud censembar istarum esse operarum patrem.

Etiā nunc mulier intus?

S Y R A.

Etiam.

E V T Y C H V S.

Séquere me.

q. salute familiae *Bothius*. Sua q. s. familiaeque *Guyetus* maxima **C_F**
825. negotii st **B**. negoti est **C_D**. negocii est **F_Z** bellissimum

D_a, bellissimus **D_b**. bellissimus **C**. bellissimus **B_{F_Z}** 826. edif **B**
829. Et iam mulier nunc **B** intus est libri Subiectum his
vulgo scaenae illas a novicio homine factas, quas primum addidisse Pium
diu est cum monstravi Musei Rhen. & Welckero Naekioque editi t. IV p.
200 sqq. 'Non inepti imitatoris Plautini' Scaligero visas esse non possumus
satis mirari

C H A R I N V S.

Límen superumque fñferumque sálue, simul autém uale. 830
 Húnc hodie postrémum extollo měa domo patriá pedem.
 'Vsus, fructus, uictus, cultus iám mihi harunc aédiū
 Interemptust, ínterfectust, alienatust. óccidi.
 Dí penates měum parentum, fámiliæ Lár pater,
 Vóbis mando, měum parentum rém bene ut tutémini. 835
 'Ego mihi alios děos penatis pérsequar, aliúm Larem,
 'Aliam urbem, aliam cíuitatem: ab 'Atticis abhórreo.
 Nám ubi mores déteriores íncrebrescunt ín dies,
 'Vbi, qui amici, qui ínfideles sínt, nequeas pernoscere,
 'Vbique id eripiáatur, animo tūo quod placeat máxume, 840
 'Ibi quidem si régnum detur, nón cupitast cíuitas.

*Act. V. Scaen. I. CHARINVS **BFZ.** om. **Da.** CHÆINVVS
 ADOLESCENS **C** et, nisi quod ADOL, **D**b 830. superumque **R**
 superum **DFZ.** superam **BC.** superorum *Lachmannus* uabé **C.**
 salue **B** 831, me a **FZ** 832. Vsufructus 'sunt qui legant': *Pius*
 harum **FZ**, *Nonius* p. 449 833. interemptust **BDa.** interem-
 tuft **D**b. interitus *Nonius* interfectus est *Nonius* 834. dñ **FZ**
 familial *Bothius ante Goellerum in Trucul. p. 104 et Lachmannum in*
Lucr. p. 159. familiae libri. familiaeque Camerarius 836. penatis omnes
 837. athicis **F** 838. ibi **F.** uiri **Z.** corr. a *Scutario*
 increbrefeunt omnes iudeſ **C** 839. Vbi qui duce *Pio Palmerius,*
 item *Scioppius Susp. lect. II, 21.* Vbique **BCDZ.** ibique **F** sint
Camerarius. fient **BCDF.** fient **Z** nequeaf **C** 840. Vbique id
 eripiatur post *Scioppium Gruterus.* Vbi qui deripiatur **B.** Vbiquid eripiatur
CD. Vbi quid eripiatur **F** et, nisi quod errip., **Z** placet **Z**
 matume **C.** maxime **BZ** 841. cupitast **R.** est cupita **CDFZ.** est
 cupida **B.** defensum a *Salmatio* cūital **Da,** quod utrum cūital an
 epitas an ejcitas an exitas fuerit ante rasuram, non satis liquet. cūital **D**b*

EVTYCHVS. CHARINVS.

EVTYCHVS.

Diuom atque hominum quaé spectatrix átque era eadem es
hóminibus,

Spém speratam quom óptulisti núnc mihi, tibi gratés ago.
Ecquis nam deúst, qui mea nunc laétus laetitiá fuat?
Dómi id erat quod quaéritabam. séx sodales répperi, 845
Vítam, amicitiám, voluptatem, laétitiam, ludúm, iocum.
Eorum inuentu rés simitu péssumas pessum dedi:

*Act. V. Scaen. 2. EVTICVS CHARINVS **B** et addito ADV-
LE CENS **C**. om. **Da**. EVTICVS CARINVS **Db**. Eutycus Charinus **F**.
Eutychus Charinus **Z** 842. 843 et hic et supra post v. 598 exhibent
libri. Illo loco (quem additis circulis signamus) delebat Acidalius, hoc Bo-
thius 842. Diuom (**Z**). Diuom (**D**). Diuvm (**C**). Duum **C**. Diuum
DF(F)Z. Dium **B(B)** adque **C** que (**B**) speratrix **BCD**
(**BCD**) erā (**D**) 843. speratam quom **R**. speratam quā **CDFZ**.
spera tamquā **B**. sperat sequom (**B**). sperata cum (**C**). speratam cum
(**DFZ**). speratam quoniam h. l. *Camerarius* optulisti pro obt. (**B**)
nunc mihi, tibi **R**. hunc mihi tibi (**BCDFZ**). hanc mihi sine
tibi **BCDFZ** 844. Eoquis **C** deust *Pylades*. deuf est
libri letuf letitia **B**. laetuf laetitia **C** fuat *Camerarius*, *Bentleius*
in *Adelph.* V, 4, 1. fiat **CDFZ**. flet **B** 845. Domi id **R**. Domi
libri, non suspectum *Lachmanno in Lucr. p. 195* queritabam **D**. querit
abiam **Ba**, querit ab-i-i cum ras. **Bb**. queritabam: ibi *Camerarius*.
foris queritabam *Acidalius* 846. amititiam **B**. amiciciam **FZ**
voluptatem **R**. ciuitatem libri. *Nisi tamen aliud subest: quanquam nec sa-*
ludem nec quietem nec aequitatem nec hilaritatem placet. (Ipsum hoc hil-
laritatem post vidi cum ab Hermanno tum a Lachmanno ascriptum)
leticiam **BF** locum **F** 847. Eorum inuentu res simitu *Bothius*:
Eorum inuentu res decem simitu *Camerarius*. Eorum [an Forum?] inuen-
turus simitu **C**. Forū inuenturū simitu **D**, sed simitu **Db**. Forum in-
uenturū sim ita **Z** et, nisi quod sum, **F**. Forum inuentus sim tu **B**:
unde recentissima demum manu simitu factum. Eorum inuentu res decem*

Iram, inimiciám, maerorem, lácrumas, exitium, ínopiam,
Pértinaciám, stultitiam, exſlum, solitúdinem.

* * * * *

Dáte di quaeso cónueniundi mi éius celerem cópiam. 850

CHARINVS.

'Apparatus sum, út uidetis. ábicio supérbiā:

Égomet mihi comés, calator, équos, agaso sum, ármiger:

Égomet sum mihi ímperator, ídem egomet mi oboédio:

Égomet mihi feró quod usust. ó Cupido, quántus es.

Nám tu quemuis cónfidentem fácile tuis factis facis, 855

Ěundem ex confidénte actutum díffidentem dénuo.

EVTYCHVS.

Cógitō, quo nam égo illum currām quaéritatum.

une [una?] Guyetus pessimaf **Z** pessum dedi **B** et aut sic aut
pessumdedi **CD**. pessunderdi **FZ** 848. 849 sic constituendos putavi.
Qui tales sunt in CDFZ:

Iram inimicitiam merorem lacrumaf exilium inopiam solitudinem
Stultitiam exitium pertinaciam:

(*nisi* quod inimiciciam **FZ** — moerorem **Z** — lacrimaf **C**, lachrumaf
F, lachrymaf **Z** — stulticiam **CF** — pertinatiam **C**): *hi autem in B:*

Iram inimititiam stultitiam exitium pertinatiam

Merorem lacrumaf exilium inopiam solitudinem stultitiam exitium
pertinaciam.

Quorum nominum tribus extremis omissis Camerarius efficit quod vulgatur

*Post hos autem versus apertum est intercidisse, quibus ad Charini
mentionem sermo traduceretur* 850. *conueniundi F. conueniundi C.*

conueniendi D. conueniendi BZ 851. *CHA. om. Z utut B*

abiicio FZ 852. *caltor B. clauator Z, idque 'alibi legi' Pius
dicit equus libri agaso sum R. agas B. agaso CDF. agasso Z*

armier B. armier C 853. *sumihi C oboedio CD. obedio B.*

obedio FZ 854. *ufust DB o Cupido Camerarius. occupido B.
cupido CDF. cupidus Z cupido quantus el Nonius profert p. 421*

855. quæuis C 856. *difidentem C* 857. *EVR. om. Z*

*quoniam F ego B, Bentleius in Adelph. IV, 2, 30. om. reliqui.
Fallitur Kampmannus de reb. mil. p. 34 certa rest Acidalius. certarest*

CHARINVS.

Cérta rest,

Me úsque quacrere illam, quoquo ea hinc abductast géntium,
 Néque mihi ulla opsístet amnis néc mons neque adeó mare
 Néc calor nec frigus: metuo néque uentum neque grán-
 dinem: 860

Imbrem perpetiár, laborem súfferam, solém, sitim.

Nón concedam néque quiescam úsquam noctu néque dius
 Príus profecto quam aut amicam aut mórtēm inuestigáuero.

EVTYCHVS.

Nescio quoia uox ad auris mi áduolauit.

CHARINVS.

Inuoco

Vós, Lares uiáles, ut me béne iuuetis.

EVTYCHVS.

Iúppiter, 865

Estne illic Charínus?

B. certa res est reliqui 858. Meusque **B.** Mensque **Z** querere
BC ea hinc abductast **R.** hinc abductast **BCD.** hinc abducta est
FZ. hinc est abducta *Bothius* 859. ulla mihi *Nonius* p. 191
 opfistet **C.** opfistet **B.** opfistet **DFZ.** obftauit *Nonius* nec mons
BCDF. *Nonius.* neque mons **Z** neque adeo] atque adeo *Nonius*
 860. Nec calor nec frigus **BCDa:** quae cum metuo construebant
Philargyrius in *Verg. Georg. II*, 344 neque frigus neque calor exhibens,
Nonius p. 200 neutri generis calor dicens et tamen neque frigus neque ca-
 lorem afferens secundum codices: item *Gruterus* et teste *Rutgersio* *Var. lect.*
V. 17 *Scaliger.* Verum viderunt *Mercerus*, *Pareus.* Nec calorem nec frigus
D**FZ.** Neque frigus neque aestum *Guyetus* 861. imbem **D**
 súfferam **D** 862. considam *Palmerius* quiescam' quam **D.** con-
 quiescam usquam **Z** diu **DafZ:** quod servandum duxi. dnif **C.**
 diu **D.** uif **B.** interdiu *Camerarius.* diu *Bothius* 864. Hinc usque
 ad finem fabulae personarum notas plerasque omnes omittunt **CDA**
 cuius nox. **B.** cuius uox reliqui auris **B.** auref **CD****F.** aurem **Z**
 865. lares hic om. **Z**, collocat post tutetis uiáles **BCDF.** *Nonius*
 p. 476. diales **Z** bene iuuetis *Camerarius.* bene uiuetis **B.** bene

CHARINVS.

Ciues, bene ualete.

EVTYCHVS.

Ilico

Stá, Charine.

CHARINVS.

Quís me reuocat?

EVTYCHVS.

Spés, salus, uictória.

CHARINVS.

Quíd me uoltis?

EVTYCHVS.

Ire tecum.

CHARINVS.

'Alium comitem quaérите.

Nón amittunt híis me comites quí tenent.

EVTYCHVS.

Qui súnt ei?

CHARINVS.

Cúra, miseria, aégritudo, lácrumae, lamentátio.

870

EVTYCHVS.

Répudia istos cómites atque hoc résponce et reuórtere.

tutetif **CDFZ**: qualibus libris deceptus tutetif etiam Nonius 866. ille
FZ inter bene et ualete spatiū **C**. bene ualete ciues Guyetus
heus, ilico Bothius, non male 867. quis **R**. qui libri 868. alium **C**
querite, et ite e corr., **C** 869. admittunt **Z** his **R**. hi.
cum unius litterae rasura **B**. hi reliqui ii **F** 870. mifera **C**
lacrumae **D**. lachrume **F**. lachrymae **Z**. lacrum uel **B**. lacrime cum
spatio **C** 871. hoc (i. e. hue) libri. huc Lambinus reuertere **C**

CHARINVS.

Síquidem mecum fábulari uís, subsequere.

EVTYCHVS.

Sta filico.

Nám amicus [tibi béneuolenti] atuénio multum béneuolens.

CHARINVS.

Mále facis, properántem qui me cōmōrare: sól abit.

EVTYCHVS.

Si húc ítem properés ut istuc próperas, facias réctius. 875

Húc secundus uéntus nunc est: cápe modo uorsóriam.

Híc fauoniús serenust, ístic austér ímbricus:

Híc facit tranquillitatem, iste ómnis fluctus cónciet.

Réspice ad dextrám, Charine: nónne ex aduorsó uides

Núbis atrae ut ímber instat? spíce nunc ad sinísteram: 880

Caélm̄ ut est splendóre plenum, uíde sis, atque [innúbilum].

872. post sta spatiū **C** 873. Huc revocavi, qui in libris post v. 887
collocatus est talis: Sta ilico. amicus at uenio multum bene uoleſ. Vbi Evt.
sta ilico **FZ**, pro eisdem autem verbis studio **C** — aduenio **FZ** —
beneuolens **Z**, beneuolens. CHA. quid est? Camerarius de suo. sta ilico
errore iterata sunt e fine superioris versus. Pro tibi beneuolenti poteris alia,
ut tibi opitulatum 874. Malifacis **Z** commemorantem **C** ante ras.

875. properaf **D** ut om. **Z** 876. Huc] Nunc **Z**. Hinc **F**
ante cape spatiū **D**, amplius etiam **B** 877. fauoniūs serenust
istio **B**. serenus fauoniūs est hic reliqui post austér spatiū **C**

imbrīus **C** 878. omnif omnes coniciet **B** 879 — 881 restituī
ut potui. Quos corruptissimos vulgo sic **B** exhibet:

Recipite ad terram charine huc. non me ex aduorſo uideſ?

Nubifater inberque instat. aspiciae non ad finistrām atque detif

Celum ut splendore plenum ex aduorſo uideſ.

A **B** in his reliqui discrepant: 1. Réspice **DB**. Respuie **F**. Réspice **Z**,
'nonnulli libri mss.' Lambini. Recipe te Camerarius terram **DB**.
dextram **FZ**. dexteram eidem illi Lambini non ne ex **CDFZ**
aduerſo **CD** 2. Nubif ater imberque **CD**. Nubif atra Iberque **FZ**.
Nubis ater imber ut Guyetus. Nubs ut atra atque imber fuit cum conicerem

CHARINVS.

Réligionem mi obiecisti: recipiam me illuc.

EVTYCHVS.

Sapis.

'O Charine, contra pariter fer gradum et confér pedem.

Pórge bracchiúm.

CHARINVS.

En, prende. iam tenes?

EVTYCHVS.

Teneō.

CHARINVS.

Tene.

EVTYCHVS.

Quó nunc ibas?

CHARINVS.

Exulatum.

aspice non at sinistra **C.** aspice n̄ ad sinistra **D.** aspice nunc ad sinistram **Z.** aspice ad sinistram **F.** iam ad sinistram respice Guyetus. nunc sinistrorum aspice olim conieceram atque ut detif **CD.** atque uide **FZ.** atque uide sis Scioppius Susp. lect. III, II. atque uidebis Bothius octonarios procudens valde inconditos 3. Celum **CZ.** Coelum **D**

splendore est **CDFZ** ex aduoro (aduero **C**) uide *huc illapsa ex v. 878 exitum versus expulerunt, cuius pars, nisi fallor, servata est in fine proximi superioris atque ut detif. Quibus verbis neglectis olim cogitabam de tali versu: Caelum ut est splendore plenum, rursum ex auorso uides: ubi auorso Bothius praecierat. Ceterum duos versus Acidalius hos edolabat: Recipe te retro, Charine, huc: non ex aduero uides? Nubis atra imberque instat: celum hic plenum splendoris est 882. CHA. Saracenus. om. **FZ***

*Religionem **C.** Religionem **FZ** mi obiecisti **R.** illic obiecit **B.** illi obiecit reliqui, nisi quod obicit **Z.** obiecit illic Bothius, pro quo saltem illie mi obiecit debebat illuc. Evt. sapi Saracenus. illuc. sapif **Z.** cui illuc sapif **F.** 883. garine **BC** 884. Porge **R.** Porridge libri brachium **B.** brachium reliqui CHA. en prende. iam tenes? Evt. teneo. CHA. tene **R.** prende. iam tene? CHA. teneo. Evt. tene libri, nisi quod pende **B.** Vbi praehende Pylades 885. Evt. **R.** om. libri*

EVTYCHVS.

Quid ibi faceres?

CHARINVS.

Quod miser. 885

EVTYCHVS.

Né pau: restituam iam ego te in gaúdia antiqua ócius:
 Máxume quod uís audire, it aúdies.

CHARINVS.

Quid ego aúdiam?

EVTYCHVS.

Túam amicam

CHARINVS.

Quid eam?

EVTYCHVS.

Vbi sit, égo scio.

CHARINVS.

Tune obsecro?

EVTYCHVS.

Sánam et saluam.

Quod **BaC** quid ibi **B.** qui tibi **CD.** quid tibi **FZ** faceres
Lachmannus. faceris **CD.** facere uif **BFZ.** facere is *Gruterus*
 quot **B.** quid **Z** miser **B.** miseris **C.** miseris **D.** miser est **FZ**
 886. iam] tibi iam **D** gaudia antiqua ocios **R:** nisi quid aliud
latet. gaudiantq' ut si **CD.** gaudiantq' ut si **B.** gaudium utique ut si
FZ, cum maxime iungentes. gaudia, antequam is. CHA. eo *Camerarius.*
 g. antiqua ut sies *Pareus.* Cf. *Mus. Rhen. nov. VII p. 579* 887. Maxime
 quod **B.** maxime (*in fine versus cum ut si iunctum*) Quod **CD.** maxume.
 CHA. Quod **F** et, nisi quod maxime et Quid, **Z** it **C.** id **DFZ.** om.
B audies *Camerarius.* audis libri CHA. quid ego audiam **R.** quod
 gaudeas libri *EVTYCHO continuantes.* Sequitur in libris, quem post v. 872
inservimus 888. Evt. Tuam amicam *Camerarius* (post CHA. quid est?
a se addita). tuam amicam cum beneuole(n)s iungentes libri quidem
 eam **F** ubi sit] fort. ubi ea sit tune obsecro **B.** tu me atumne
 obsecro **CD.** tú meam tune obsecro **F.** tun. eam tunc obsecro **Z.** tun'
 autem, obsecro *Bothius* 889. quo ego **B.** ego **CD FZ.** Valde sus-

CHARINVS.

'Vbi eam saluam?

EVTYCHVS.

Quo égo scio.

CHARINVS.

Ego me máuelim.

EVTYCHVS.

Pótin' ut animo sis tranquillo?

CHARINVS.

Quíd, si autem animus flúctuat? 890

EVTYCHVS.

Égo tibi istunc fn tranquillo et túto sistam: né time.

CHARINVS.

'Obsecro te, elóquere [propere, ea] ubi sit, ubi eam uideris.

Quíd taces? dic: énicas me míserum tua reticéntia.

EVTYCHVS.

Nón longe hinc abést a nobis.

CHARINVS.

Quín commostras, sí uides?

pectum illud quo mauelim **FZ**. mauetim **CD**. malim **B**
 890. tranquilla **B**. tranquillā **CD** si autem animus *Bothius*. fint animus **B**. fint antimus **C**. fint animus **D**. si animus **FZ** fluctuant **BCD**
 891. tibi istunc *Acidalius*. istum *libri* in tranquillo et tuto sistam *Camerarius*. intranquietu ofistam **B**. in transquieto tuto sistam *reliqui* 892. eloquere propere, ea ubi **R**. loquere ubi *libri*. loquere nunc ubi *Camerarius* uederif **C** h. e. fortasse ueideris 893. dic] dic. cur **F** reticentia **Z**. recentia *reliqui* 894. abesta..nobif cum duarum triumve litterarum rasura **B**. abft a nobif **C**. abest sine a nobis *Camerarius* quin commostras si uides *Guyeto duce Bothius*. quin ergo commostras si tu uides **Z** et, nisi quod commostras, **F**. quin ergo commostras & ut uides **D**. quin ergo coñostrasset ut uides **C** et, nisi quod quem,

EVTYCHVS.

Nón video hercle núc, set modo uidi.

CHARINVS.

Érgo ego quin uideám facis? 895

EVTYCHVS.

Fáciam.

CHARINVS.

Longum istíc amantist.

EVTYCHVS.

Étiam metuis? ómnia

Cómnostrobo. amfíor mihi nállus uiuit átque is est

Qui illam habet: nequést, quoí magis me mélius uelle aequóm siet.

CHARINVS.

Nón euro istunc: dé illa quaero.

EVTYCHVS.

Dé illa ergo ego dicó tibi.

B 895. set modo uidi. CHA. ergo ego quin **R**. sed uidi modo. CHA. quin ego **F** et, nisi quod quem, **Z**. sit uidim modo quem ego **C** et, nisi quod uidin, **D**. si uudit modo. CHA. quem ego **B** uideam **FZ**. uidea **D**. video **BC** 896. Faciam. CH. longum istuc Pareus. Faciam ion Cum istunc **B** et, nisi quod cum, **CD**: cum lacuna. Faciam. CH. longinquum istuc **FZ** amantist omnes et iam **B** (ut saepe) metuis? omnia Lambinus. metuif omnia **B**. metuis? CH. omnia. Ev. Acidalius. emetuif omnia **CD**. emutif omnia **FZ** 897. Cömonstrabo **Z**. Cömostrabo **F**. Commonstrabor **CD**. CHA. Cum monstrabor **B** atque] ut **D** (?) 898. neque est libri quoí Pius. cum **B**. qui reliqui me melius uelle Guyetus. me uelle me melius **BCD**. me uelle melius **FZ** equom **CD**. aequum **FZ** fient **BCD** 899. CHA. om. **B** Non euro istunc: de illa **R**. Nunc curam de istuc illa **B**. Non cură de istuc illa **CDZ**. Non curam de istuc illam **F**. de istoc ullam e 'codd. ant.' affert Pius. Non euro istuc: illam Camerarius. istunc iam Acidalius commendabat quero **C** Sequitur in libris quem suasore Acidalio traiecum post v. 921. Quem fuit cum hoc loco servari posse talem coniceremus: Sáne hoc non in méntem

CHARINVS.

Dic igitur, ubi illast?

EVTYCHVS.

In nostris aedibus.

CHARINVS,

Aedis probas, 900

Si tu uera dices, pulcreque aedificatas arbitro.

Sed qui ego istuc credam? uidisti an de auditio nuntias?

EVTYCHVS.

Egomet uidi.

CHARINVS.

Quis eam adduxit ad uos?

EVTYCHVS.

Em, inique rogas.

Quid tua refert, quicum istuc uenerit?

CHARINVS.

Dum iste siet.

uenit dum, ut [reperirem] tibi 900. illa est libri edibus
 nostris **F** aedibus *Bothius* aedis *Lachmannus*
 901. pulcreque *Camerarius*. pulchre libri. et pulchre *Pylades* arbitro
BC. arbitrio **Da**. arbitrator **Dafz** 902. qui *Pylades*. quid libri
 uidisti? an de auditio *Guyetus*: uidistin? an de auditio *Camerarius*: ubi
 auditio *Gruterus*. uidistis. ante auditio **BCD**. uidistin an tu auditio **F**. an
 tu auditio *etiam Pii* 'prisca exemplaria.' uidistin? an tu: audio **Z**
 nuntias **F**. nuncias **Z**. inicias **B**. inotias **C**. inotias **D** 903. Egomef
Cda ad **B**, 'prisca exemplaria' *Pii*. om. reliqui em inique **R**. inique
libri. quis? inique duce *Acidalio Guyetus*. enim inique *Bothius*. *Minus vel*
pol vel at inique placet. haud aequo Schneiderus gramm. lat. I p. 568
Sequitur in libris, quem hinc semotum ab Acidalio post v. 911 posuit Bothius
 904. tua refert **FZ**. ima refert **CD**. amare fert **B**. amore refert
Bothius istuc **R**. istac libri: (quod sic qui cum istac *Lachmannus* tuebatur)
 ista *Lambinus*. istaec *Acidalius* uenerit? **CHA**. dum *Camerarius*. uenerit
 dum libri istie siet *Acidalius*: istuc siet *Camerarius*. istuc fit **DCDF**.

EV TYCHVS.

Est profecto.

CHARINVS.

'Opta ergo ob istunc nūntium quiduis tibi. 905

EV TYCHVS.

Quid, si optabo?

CHARINVS.

Dēos orabo, ut eius faciant cōpiam.

EV TYCHVS.

Dérides?

CHARINVS.

Seruāta res est dénum, si illam uidero.

Sed quin ornatū hūnc reicio? heus, aliquis actutum hūc foras
Exite, illinc pällium mi ecferēte.

EV TYCHVS.

Hem, nunc tu mīhi places.

CHARINVS.

'Optume aduenis: cape, puere, chlāmydem atque istic sta
flico, 910

istuc sic **Z** 905. Evt. *Camerarius*. Cha. **B** (*personas permultans etiam in proximis duobus versibus*). om. **FZ** obta **CD** istuc **BCD**
nuncium **C** 906. si] fit **CD** orabo *Aldina, Acidalius*.
orato *libri*, nisi quod oratō **C** faciat copia **BCD**. faciat copiam
F. faciat copia **Z** 907. Deridif seruata **BCD** illa uideor **B**.
illa uideo **CD** 908. quin] cum **B** reicio **FZ** heus aliquis
Pylades, Acidalius. heuf aliquis est (*vel ē*) *libri*. heus aliquis heus *Camera-*
rius actuum **C** hunc **BCD** huc actutum *sine foras F*
909. ecferēte *Scioppius Susp. lect. II, 21*. haec fertē **BaCDA**. haec fertē
Bb. huc fertē **DZFZ** mīhi *Acidalius*. mīhi ut *libri* 910. Optime
Z aduenis *Acidalius*. adueniens *libri* cape puere *Bothius*. puere
cape *libri*, nisi quod puer **Z** clamidem **BCD** atque *Bothius*.
atque haec *libri*, nisi quod hec **B** istic **F**, *Acidalius*, *Handius Tur-*
sell. III, p. 208. istic *libri* sta *Camerarius*. fat **BCD**. fine **FZ**:
Plauti Com. III. Merc. 2.

'Vt, si haec non sint uéra, inceptum hoc stiner perficere
éxsequar.

Véra dicis?

EVTYCHVS.

Nl, Charine, té quidem quicquám pudet.
Nón mihi credis?

CHARINVS.

'Omnia euidem crédo, quae dicis mihi:
Séd quin intro dúcis me ad eam, ut uideam?

EVTYCHVS.

Paulispér mane.

CHARINVS.

Quid, manebo?

EVTYCHVS.

Témpus intro eúndi non est.

CHARINVS.

Énicas. 915

EVTYCHVS.

Nón opust, inquám, nunc intro te íre.

CHARINVS.

Respondé mihi:

Quá causa?

EVTYCHVS.

Operae nón est.

*quod decepit Handium p. 464 911. incoepsum **D** itinere **CD**.
itimeré **B** exsequar pro exequar **B** 912 huc reposuit Bothius,
in libris collocatum post v. 903. Post v. 936 collocabat Acidalius
carine **B** quidem om. **FZ** (habent etiam Pyladis codd.)
913. quae dicis **Z**. que edicif **F**. quia edicif **BCD** tibi **B**
914. quin] cum **B** 915. Quin **F** 916. opus est libri intro te
ire ref pone **C**. introt.. ref Ch. Ponde **Ba**. introi.. re. Ch. Ponde
Bb 917. personae nota erasa ab initio in **B** Ev. ex Ch. corr.*

CHARINVS.

Cur?

EVTYCHVS.

Quia nón est illi cōmmodum.

CHARINVS.

'Itane? commodum illi non est, quaé me amat, quam ego
cóntra amo?

'Omnibus me lúdificatur híc modis. ego stúltior,
Quí isti credam, quóm moratur. chlámydem sumam dénuo. 920

EVTYCHVS.

Máne parumper átque hoc audi.

CHARINVS.

Cápe sis, puer, hoc pállium.

EVTYCHVS.

Sáne hoc non in méntem uenit dúdum ut tibi [concréderem.]
Máter iratást patri ueheménter, quia scortúm sibi
'Ob oculos addúixerit in aédis, dum ruri ípsa abest:
Súspicatur illam amicam esse illi.

CHARINVS.

Sonam sústuli.

925

B opere **Z** commodi **BC**. commodj **D** 918. contra amo
FZ. contra iam **B**. contraham **CD** 919. me ludificatur hic *Gutielmus*. hic ludificatur me *libri* dolif **FZ** stultitior **B**
920. Qui **B**, *Pius*. Quid *reliqui* istic redam **B**. istic redam **CD**
quom moratur **R**. commoratur *libri*. *Nisi* qui moratur *praestat*
clamidem **BCD** 921. hoc **Z**. haec *reliqui* 922 *hic repositus*
de *sententia Acidalii*, in *libris post v. 899 collocatus* ut tibi concre-
derem **R**. ut tibi **B**. ut ob **CDFZ**. ut obeo 'codd. antiqui' *Pii*. ut
oblitum *Saracenus*. ut urbem obambulo *Pylades*. uti tibi dicerem *Camerarius*
923. mater **DFZ**. Mane **B**. om. **C** irata est *libri*, *spatio*
inter utramque vocem relicto C 924. ob oculos **Z**. Ob oculis **BCD**.
ab oculis **F** abduxerit **F** 925. *pro personarum notis in hoc et*
duobus proximis versibus spatia vacua B Sonam **BCFZ**. Senam **F**.

E V T Y C H V S.

Eam rem nunc exquirit intus.

C H A R I N V S.

Iam machaerast in manu.

E V T Y C H V S.

Nunc eo si te intro ducam

C H A R I N V S.

Tollo ampullam atque hinc co.

E V T Y C H V S.

Máne, mane, Charine.

C H A R I N V S.

Erras: mé decipier haud potest.

E V T Y C H V S.

Néque uolo edepol.

C H A R I N V S.

Quin tu ergo itiner exequi meum mé sinis?

E V T Y C H V S.

Nón sino.

C H A R I N V S.

Egomet mé moror. tu püere, abi hinc intro ócius. 930

Iam in currum conscéndi, iam lora in manus cepí meas.

Ch. zonam Pio Saracenogue ducibus *Pylades* 926. Ev. Eam *idem*. Eam libri machaerast **Z**. macharast **C**. macharest **B**. macheraſt **DF**
 927. Nunc eo si te **R**. Nam scio te **R**. Nam si eo te reliqui. Nam si eo te nunc *Camerarius*. Nam si eo te *Bothius* ampulam **Z**
 928. Heus mane mane Charine *idem*. Heus mane mane Charine, heus *Guyetus* chare **Da**, charine **D_b** decipier haud potest **R**. decipere haud potest **BC**. decipere haud potest **DFZ**. iam decipere haud potes *Guyetus*. decipere non potes *alii* 929. uolo edepol **CDFZ**, nisi quod edepol **Z**. edepol uolo **B** itiner **CDFZ** et haec verba proferentes Nonius 482, *Priscianus VI p. 695* (*I p. 245 Kr.*). iter **B** exequi pro exequi **D** metum **Ba** 930. egomet me moror *Bothius*. egomet memor *Priscianus VII p. 735* (*I p. 303 Kr.*). ego me moror **BCDZ**. egone moror **F** puere **CDF**, *Prisc. puer BZ* 931. cursum **B** conscendi **FZ**. uescendi **D**. escendi **CD**, *Scioppius Susp. lect. I, 21*

EVTYCHVS.

Sánus non es.

CHARINVS.

Quín pedes uos in curriculum cōcītis

'In Cyprum rectā, quandoquidem pater mihi exiliūm parat?

EVTYCHVS.

Stultus es. noli istuc quaeso dícere.

CHARINVS.

Certum éxequist,

'Operam ut sumam ad péruestigandum, ubi sit illaec.

EVTYCHVS.

Quín domist. 935

CHARINVS.

Nam híc quod dixit, id mentitust.

EVTYCHVS.

Véra dixi equidēm tibi.

CHARINVS.

Iám Cyprum ueni.

EVTYCHVS.

Quin sequere, ut filiam uideas quam expetis.

CHARINVS.

Pércunctatus nón inueni.

EVTYCHVS.

Mátris iam iram néglego.

iam hora **B.** lora iam Lachmannus cepi **C** 932. cōcītis **R.** conicitif **BCD**, Beckerus Quaest. p. 26, Kampmannus de In praep. p. 35.
 coniicitif **FZ** 933. cyprīm **D** mihi pater Guyetus exsulium
 imperat Pareus 934. exequist **BCDa**. exequist **FZ**. exequist **D**
 935. summa **Z** ad ueftigandum **B** fit illec **Z**. illec fit **F**
 Ev. et proximo v. Ch. om. **B** domist **D** 936. hic **B**. id
 reliqui id om. **B** mentitust **BF**. mentitust **D** dico **FZ**
 937. uideāl **C** 938. Percunctatus est **F**. Perconctatus Scu-

CHARINVS.

Pórro proficiscór quaesitum. núnc perueni Chálcidem.

Vídeo ibi hospitém Zacyntho: dico quid eo aduénerim: 940

Rógito quis eam uéxerit, quis hábeat, si inaudíuerit.

EVTYCHVS.

Quín tu istas omítis naugas ác mecum luc intro lámbulas?

CHARINVS.

Hóspes respondít, Zacyntho fícos fieri nón malas.

EVTYCHVS.

Nil mentitust.

CHARINVS.

Séd de amica se inaudiuisse aítumat,

Híc Athenis ésse.

EVTYCHVS.

Calchas íste quidem Zacynthiust. 945

CHARINVS.

Náuem concendó, proficiscor ilico: iam súm domi,

Iám redii de exilio.alue m̄hi, sodalis Eútyche.

*tarius neglego **B**. negligo **F** 939. q' situm **C** calcidem **CD***
*940. ibi om. **Z**. ubi **F** zacinto **BC**. zacincto **D**. hiacyntho **F***
*eo] ibi **F** 941. Rogito Pius. Cogito libri si inaudiuerit*
*Camerarius. si ibi inde audiuerit libri, nisi quod ibi **C**. si ibi inaudiuerit*
*Pylades 942. Cum tu **B** naugaf **C**. nugaf reliqui 943. redit*
***D** ead. m. zacintho (cum vacuo spatio ante eam vocem) **B**. zacyno **C**.*
*zacincto **D**. hiacyntho **F** 944. Ev. om. **B** mentitus est libri*
*Cu. spatiū **B** se inaudiuisse **R**. se inaudiisse **D**, se inaudiisse **C**.*
*se inaudiisse **BZ**. se audisse **F**. sese inaudiisse Camerarius. inaudiuisse se*
*Bothius, Fleckeisenus Exerc. p. 44 autumant **BCD** 945. Ev. om.*
B** Calchas Camerarius. calcaf **BDF**. callaf **C**. chalcaf **Z
*zacynthiust **C**. zacynthiust **B**. zacinctiust, sed corr. zacinctiust, **D**. zacynthiust*
Z**. hiacynthiust **F** 946. Cu. om. **B** iam **FZ**. ea **BCD
*947. Ev. praemittit **B** redii de exilio **R**. redi exilio libri. redii exilio*
Pylades: et Iam iam geminans Bothius. redi exilio coni. Camerarius. redii
ex exilio cum Kampmann de reb. mil. p. 33 Fleckeisenus Exerc. p. II

'Vt ualuisti? quid, parentes mēi ualent? tam grātiast:
Béne uocas, benigne dicis. crás apud te, nūnc domi.
Sic decet, sic fieri oportet.

EVTYCHVS.

Ého tu, quin tu sómnias. 950

Híc homo non sanúst.

CHARINVS.

Medicari amicus quin properas mihi?

EVTYCHVS.

Séquere sis.

CHARINVS.

Sequór.

EVTYCHVS.

Clementer quaéso: calces déteris.

Auðin tu?

CHARINVS.

Iam dūdum audiuī.

EVTYCHVS.

Pácem componí uolo

mihi, non mi, libri entice **BCD** 948. Sic **R**. quid parentes
mei? ualent? tibi gratia est *Pylades*. quid parentis metuat mater dati libri,
nisi quod parentes **FZ**, mat̄ **CD**. quid parentes? quid tua mater? sa-
tin bene? *Pius*. quid, parentes mei ualent? coena dabitur *Camerarius*. quid
parentes? mecum ad matrem cedito *Bothius*. *Tanquam respondentem audire*
Eutychum Charinus sibi videtur: ipsa responsa non dantur 949. benigna
aedicif **B** eraf **Z** nunc *Pius*. non libri 950. Sic *Pius*. Si
libri fierit **B** echo tu: quin tu somnias **R**. eloquenſomniſ **B**.
eloque ni ſomniſ **D**. eloqure ſomniſ **C**. eloque infomniſ **F**. io. que
infomniſ **Z**. echo, quea tu ſomnias *Camerarius*: ubi ehdum quea *Guyetus*.
eloqure, an tu ſomnias *Bothius* 951. non ſanuſt *Guyetus*. non fanuſ
CD **FZ**. iſfanuſ **B**. non ſanuſt *Pylades*. iſfanuſt *Bothius* Ch. om.
B amicif **F** properas mihi **R**. properas libri. *Fortiore medicamento*
amicus quin properas medicarier *Bothius*, *Hermannus* 952. Ev. om. **B**
Sequere ſiſ **F**, *Pius*. Sequere refel **B**. Sequere refel **C**. Sequereſel
D. Sequere ſciſ **Z** queſo **B** 953. ante uolo ſpatium **C**

Méo patri cum mátre: nam nunc íratast ei
CHARINVS.

I modo.

EV TYCHVS.

Própter istanc.

CHARINVS.

I modo.

EV TYCHVS.

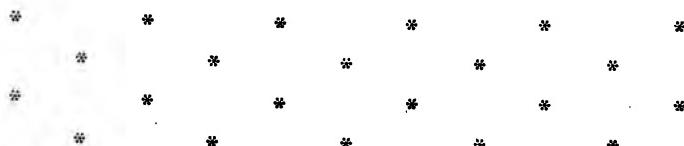
Ergo cúra.

CHARINVS.

Quin tu ergo í modo: 955
Tám propitiam réddam, quam quom própitias Iunó Ioui.

DEMIPHO. LYSIMACHVS.

DEMIPHO.

Quási tu numquam quicquam adsimile húius facti féceris.

LYSIMACHVS.

Édepol numquam: cáui ne quid fácerem. uix uiuo miser:

954. iratast ei R. elt irata <i>libri</i>	i om. Z	955. Ev. <i>Pygades.</i> om. FZ
istanc modo FZ	956. Ev. tam Z	propiciam et propicia Z
quam****propitia est <i>quattuor litteris erasis</i> B.	quam cum propitia est <i>reliqui</i>	
<i>Act. V. Scaen. 3. DEMIPHO LISIMACHVS SENES II B et, nisi</i>		
<i>quod LYS., C. om. Da. DEMIFO LYSIMAC' II Dd.</i>		
<i>Demipho Lysimachus FZ Ab initio Demiphonis et Lysimachi sermones haud adeo</i>		
<i>paukos intercidisse appetet: sed non tales quales adduntur vulgo</i>		
957. huiusec Lachmannus	958. 959 <i>hoc ordine Acidalius: inverso libri</i>	
958. Ly. om. <i>libri</i>	fácerem. uix uiuo miser R. facerem uix	

Nám mea uxor própter illam tóta in fermentó iacet.

DEMIPHO.

'At ego expurigátionem habébo, ut ne suscénseat. 960

LYSIMACHVS.

Séquere me. sed éxeuntem filium uideó meum.

EVTYCHVS. LYSIMACHVS. DEMIPHO.

EVTYCHVS.

'Ad patrem ibo, ut mátris iram sibi esse sedatám sciat.

Iám redeo.

LYSIMACHVS.

Placét principium. quid agis? quid fit, Eútyche?

EVTYCHVS.

'Optuma opportunità ambo átuenistis.

LYSIMACHVS.

Quid reist?

uiuumser **C**. facerem uix uiuumiser **Da**. facere multū miser **B**. facerem.
uix uiuuf sum miser **D****b****F****Z** 959. Lys. *praemittunt libri* propte
ellam **C****Da**. propter ellam **D****b**. prope illam **B** toto **F**
960. At ego **F**. At g **B**. At ergo **C****D****Z**. At ego eam *Camerarius*. Ast
ego *Bothius*: *quod non debebam probare Parerg. I p. 516* expurigationem
R. expurgationem libri succenseat **Z**. subcenseat **F** 961. Ly. *om.*

libri exuntem C Sequuntur in B quatuor versus vacui

Act. V. Seaen. 4. EVTICVS ADOLESCENS. SENES IDEM B.
EVTYCHVS ADVLESCENS EIDĒ LYSIMACHVS DEMIPHO **C. om. Da.**
EVTIC' ADOL CHA **D****b**. Demipho Eutycus Lysimachus Charinus **F**
962. 963 *hoc ordine ante Acidalium Pylades: inverso libri*
962. E. *praemittit B*, Ev. **D****F****Z** Appatrem **C** securam *Came-*
rarius 963. Ev. Iam **B** credo **Z** Ly.] De. **B. om. F****Z**
*sine spatio fiet B eutiche B. eutice F***Z** 964. Ev. *om.*
C**D****F****Z**. *rasuram B Optima libri oportunitatē B***C****D**
átuenistis **R**: aduenistis *Camerarius*. ut uenistif **B**. autuenistif **C**. aut

EVTYCHVS.

Vxor tibi placata et placidast. cete dextras nunciam. 965

LYSIMACHVS.

Dí me seruant.

EVTYCHVS.

Tibi iam amicam esse nullam nuntio.

DEMIPHO.

Dí te perdant. quid negotist nam quaeso istuc?

EVTYCHVS.

Eloquar.

'Animum aduortite igitur ambo.

LYSIMACHVS.

Quin tibi ambo operam damus.

EVTYCHVS.

Qui bono sunt generi nati, si sunt ingenio malo,

Supte culpa [damnum] capiunt, genus ingenio quom in-

probant. 970

uenistis **D.** autem uenistis **FZ** rei est libri 965. placata et placida est Bothius. placida et placata est libri cette Camerarius: quam formam e 'Plauto' profert Phocas p. 1718 P.: e 'Plauto et antiquis comediographis' Probus p. 1486 et Sacerdos Endlicheri p. 68: e 'Plauto', sed hoc addito testimonio 'ette patri meo', Cledonius p. 1918 et Pompeius p. 325, quae quidem verba 'Terentio' Alcuinus p. 2118 tribuit: non e Plauto Nonius p. 84. certe **BCDFZ**. Nugatur Handius Turs. II p. 14 nunciam **Z.** nunc iam reliqui 966. aut te pro me hoc versu, aut proximo me pro te Acidalius iam **R.** om. libri nullam esse sola **Z** tibi uero esse nullam amicam Lachmannus nuncio **Z** 967. qui vitium Gronovianae negotii est **B.** negotij est **D.** negotii est **CFZ** questo **B** 968. Ly.] De. **B** 969. si sunt Camerarius. fuit **BC**. om. **DFZ**. si fluit Guyetus simul genio scribens 970. damnum **R.** genere libri: quod e praegresso versu inrepsit ingenio cum **R.** ingenium **BCDZ**. ingenuum **F.** Poteris etiam de si vel ubi cogitare probant **C.** probant **D** ⁱⁿ Suspte culpa genere capiunt, genus ingenuum improbat Camerarius. Vbi capiunt Scaliger aseripit, capiuntur idem commendavit in Varr. rer. rust. II p. 242 ed. Steph. Suopte

DEMIPHO.

Vérum hic dicit.

LYSIMACHVS.

Tibi hercle dicit.

EVTYCHVS.

Éo illud est uerum magis.

Nám te istac aetate haud aequom filio fuerat tuo

'Adolescenti amanti amicam eripere emptam argentó suo.

DEMIPHO.

Quid tu ais? Charini amicast illa?

EVTYCHVS.

Vt dissimulát malus.

DEMIPHO.

Ille quidem illam sése ancillam mátri emissc dixerat. 975

EVTYCHVS.

Própterea igitur tú mercatu's, nōuos amator, uetus puer?

LYSIMACHVS.

'Optume hercle: pérgē porro: ego ádsistam hinc altrínsecus.

culpam generi capiunt *Salmarius* et faciunt substituto *Guyetus*: geniumque
ingenuum *idem*, genus ingenio *Lipsius*. *Alia aliis ineptiora alii: quorum
honoriſcae mentioni Taubmannus consuluit. Nihil viderunt Rostius Opusc.
p. 130 sq., Lingius de hiatu p. 28* 971. dicit hic Camerarius
Ev. **Z** héricle **R**. ergo libri DE. **FZ**. illud est uerum
BCDF. illud uerum est **Z**. id uerum est *Bothius*. uerum est *Guyetus*.
Longe a vero Lomanus p. 55 aberrat 972. Ev. *praemittunt* **FZ**
aetatē **BCD** equom **B**. aequum *reliqui* filio fuerat *Bothius*.
fuerat filio *libri* 973. Adol. **Z** eripere emptam argento **R**:
*quāquam etiam eripere argento emptam cum Lachmanno vel emptam eri-
pere argento licebat. emptam argento eripere BCZ, item E. emptam
eripere mūl argento (?) D. emptam argento redimere F* 974. charini
B, *Pius*. charine **CDZ**. charino **F** amicast **C** 976. mercatus
scribebatur nouuſ libri 977. Cha. *praemittunt* **FZ** optime **Z**
perge porro **R**, perge *libri*. perge perge *Guyetus* ego **C**
affistam **FZ** altrínsecus **F**, codd. *Pyladis*, *Glossarium Plautinum*.
alterin fecuſ **R**. alter infecuſ **C**. alterinfecuſ **D**. alternif cęcuſ **Z**

Quibus est dictis dignus, usque oneremus ambo.

DEMIPHO.

Nullus sum.

LYSIMACHVS.

Filio suo qui innocentia fecit tantam iniuriam.

EVTYCHVS.

Quem quidem hercule ego [hodie, peregre] quom fret, red-
duxi domum: 980

Nam ibat exulatum.

DEMIPHO.

An abiit?

EVTYCHVS.

Etiam loquere, larua?

978. oncremuf **C** 979. *Lysimacho tribuit Camerarius, quem libri
Evtycho una cum proximo ante tantam spatium **C** 980. ergo **C**.
hodie ego Pylades hodie peregre (vel peregre e patria) exempli caussa
R. in exilium libri e glossemate cum libri reduxi libri
981—991 sic et ordinandos et glossematis liberandos putavi. Quos **R** tales
prodidit:*

981 Nam exibat exilium. De. an abiit? Ev. et iam loquere larua.

982 Temperare istac aetate istif decet te artibus.

987 De. Fateor deliqui profecto. Ev. et iam loquere larua.

982 Vacuum esse istac aetate diis decebat noxiis.

984 Itidem ut tempus anni aetate aliud aliud factum conuenit.

985 Nam si istu cuius est senecta aetate scortari senef

986 Vbi locis tref summa nostra publica? De. ei perii miser.

983 Adulescentes rei agenda e magis folent opera dare.

988 Iam obsecro hercule uobis habete cum porci cum fiscina.

990 Redde filio sibi habeas. Ev. iam ut uolt per me sibi habeat licet.

989 Temperare edepol quoniam ut aliter facias non est copie.

991 De. Supplicii sibi sumat quid uolt ipse ob hanc iniuriam.

*A quo exemplo discrepans tantum scriptura reliquorum afferetur deinceps.
Et initium quidem perperam iteratis turbatum esse Osannus Analect. p. 202
vidit, nihil ultra suspicatus. Ceterum ipsa sermonum ratio talis est, ut non
uno in loco, quae praestet personarum descriptio, ambigas 981. Nam
ibit exulatum **CD**. Nam ibat exulatum **FZ** Ev. etiam **CDFZ**.*

Témperare istac ted aetate his decebat nōxiis.

[*'Adulescentes réi agendae isti mágis solent operám dare.]*

'Itidem ut tempus anni, aetatem aliam aliud factum cóndecet.

Nám si istuc iuus sít, senecta aetáte scortarí patres, 985

'Vbi loci siét res summa púplica?

DEMIPHO.

Ei perif miser.

Fátor, deliquí profecto * * * *

Iam óbsecro hercle habéte uobis cùm porcis, cum fiscina.

Lx. etiam *Gruterus* 982. 987 *hi sunt in CD:*

Temperare istac aetate istif decet te artibus.

Fátor, deliquí profecto etiam loquere larua?

Vacuum esse istac ted aetate his decebat noxiis:

nisi quod tertio te destate his dicebat C. Quorum primo decebat te Pylades,
decebat Camerarius: secundo DE. Fátor et EV. etiam DDFZ: tertio te
aetate FZ — hic Z, iis Camerarius. Non est veri simile Plautinum ver-
sum talem fuisse:

Temperare istac aetate istis decebat te artibus.

983. Adulefcens **C.** Adolescentes **Z** agendae isti magis **CDFZ**
 operam **FZ** Totus versus quin sit insiticius, prorsus non dubitandum
 videtur 984. aetate aliam etiam **D** et, nisi quod estate, **C.** aetatem
 aliam **FZ:** quod servans Lachmannus in Lucr. p. 64 condecet pro con-
 uenit Vncis hunc versum ut subditicium Guyetus inclusit. Qui fortasse
 e duobus coaluit, velut talibus:

'Itidem, ut anni témpus [operam - aliud aliam postulat,

'In hominum uita] aetati aliae - aliud factum conuenit.

985. istuc iuus sit **R:** servata scribendi consuetudine aetatis Attianae. istuc
 iuus est **CD.** istuc iuus sit **FZ.** istuc ius est *Pylades* fenex **Z.**
 patres **R** 986. loci siét res summa **R.** locif trif summa nostra etiam
CD: quod esse locist res Fleckeisenus Exerc. p. 17 vedit. loci ref summa
 nostra **FZ** et est addito Camerarius puplica **C** hei **FZ**

987. *supplendus hoc exemplo:*

Fátor: deliquí profecto, [quódm redemi illám mihi.]

988. **DEM.** Iam *Camerarius* hercle habete uobis *Acidalius.* hercle uobis
 habete *libri*, nisi quod habere **Z.** uobis hercle habete *Camerarius.* uobis
 habete *Servius in Georg. I, 266* cum porcis cum fiscina cum libris *Ser-*
vius. sportis duce *Salmatio* vel porris coniciebat *Acidalius:* fiscina *Sal-*

LYSIMACHVS.

Témperi edepol: quóniam, ut aliter fáciás, non est cópia.

EV TYCHVS.

Rédde filió: sibi habeat.

DEMIPHO.

Iam út uolt, per me habeát licet: 990

Súpplici sibi súmat quod uolt ípse ob hanc iniúriam.

Módo pacem faciátis oro, ut né mihi iratús siet.

Si hércle sciuissém siue adeo ióculo dixissét mihi,

Sé illam amare, númerum facerem ut illam amanti ab
dúcerem.

Eútyche, oro té: sodalis éius es: serua et sibueni. 995

Húnc senem pará clientem: mémorem dices bénefici.

LYSIMACHVS.

'Ora ut ignoscát delictis hūiis atque adulescéntiae.

DEMIPHO.

Pérgin tu autem? heiá, superbe inuéhere. spero ego mihi
quoque

masius. Res obscura 989. Temper edepol quoniam **D**. Temper edepol quōd **C**. Semper edepol. Ev. quoniam **FZ**. Temperi edepol, quoniam *Acidalius* ante ut *el* ante facial vacua spatia **C** copiæ **DZ**. copia *Guyetus* 990. Ev. Redde **DZFZ** sibi habeat **C**. si habeat **DZ**. sibi habeat *Camerarius*, postquam idem 'alibi legi' *Pius* dixit habeat. De. iam ut uult, per *idem*, habeat iam uolt per **CD**. habeat iam uolt. De. per **FZ** sibi om. *Guyetus* 991. sibi om. **CDZ** summa **Z** quod *Bothius*. quid libri uult **F** 992. faciat misero ut **B** iratus siet *Pylades*. iratus ē (vel eft) **BCD**. iratus **FZ** 993. ercle **C** loculo **BCDF** 994. Sed **C** 995. CHA. **Z** Eutiche **BCD** oro te **R**. te oro libri. ted oro *Guyetus* eius effe rura et **B**. eius eē rua et **CD** 996. para *Guyetus*, *Bentleius* in *Andr. I*, *I*, *II*. para me libri benefici **CD**. beneficii **FZ**. Ev. benefici **B** 997. Lx. *Camerarius*. Ev. **FZ**. om. **BCD** deliciis **BCDF** huius *Acidalius*. tuis libri. eius *Bothius* adul. **Z** 998. DEM. *Ca merarius*. Lis. **B**. CHA. **DZFZ** eia **Z**. hia **CD**. hya **F**. huc **B** Ceterum autem? heiá, superbe inuéhere! **R**: qui non recte iudicavi Parerg. I p. 454 sq. autem, eia superbe, inuéhere? inde a *Camerario vulgo*.

Témpus tale euénturum, ut tibi grátiam referám parem.

LYSIMACHVS.

Míssas iam ego istas ártis feci.

DEMIPHO.

Et quídem ego dehinc iam

LYSIMACHVS.

Nihil agis: 1000

Cónsuetudine ánimus rursus te húc inducet.

DEMIPHO.

'Obsecro,

Sátis iam ut habeatis. quin loris caédite etiam, sí lubet.

EVTYCHVS.

Récte dicio: séd istuc uxor fáciet, quom hoc rescíuerit.

DEMIPHO.

Nihil opust resciscat.

EVTYCHVS.

Quid istic? nón resciscet: né time.

autem in hunc superbe inuheret? Bothius. Non videtur de eheu vel ohe vel
oiei cogitandum 999. Tempus euenturum tale, ut gratiam Hermannus.
Qui poluerat etiam Tempus tale esse euenturum ut gratiam 1000. Lys.
Camerarius. DEM. **D****b****F****Z**. om. **B** Misuf **BC** artis feci. DE.
et Gruterus: artis feci. et Pylades: artes faciam. DE. et Camerarius. arti-
ficiet **BCD**. artifici et **FZ**. artes feci et 'prisca exemplaria' Pii, 'co-
dices antiqui' Pyladis iam. Lys. nihil agis Lachmannus. iam ni-
hil (cum spatio) **BCDa**. iam. Ev. nihil **D****b**. iam. CHA. nihil **FZ**.
iam. Lys. nihil Camerarius. iam. Lys. nisi Bothius cum proximis construens.
iam omisero. LY. **R** olim. Nihil effecit Brixius Quaest. p. 50
1002. locif **FZ** caedite pro cedite **B** 1003. Evt. **D****b****F****Z**.
Lys. **B**, Camerarius: de quo dubitari potest qm **B**. cum reliqui
1004. opus est solus **B** Evt. quid istic? non post Saracenum Came-
rarius. CHA. quid istic non **D****b****F****Z** et sine CHA. **CDa**, sed cum rasura
i litterae **C**. Lys. quid istic non **B**. Evt. quid istuc? non Pylades: et
quid istuc e suis codd. Lambinus affert. Lys. qui istuc? Evt. non Bothius
olim. resciscat. quid istuc? fuit qui Demiphoni continuaret resciasset **C**

Ēamus intro: nōn utibilist hīc locus, factis tuis,
Dūm memoramus, árbitri ut sint quí praetercant pér uias.

DEMIPHO.

Hércole quin tu récte dicis. ēadem breuior fábula
Érit. eamus.

EVTYCHVS.

Hīc est intus filius apud nōs tuos.

DEMIPHO.

'Optumest.

EVTYCHVS.

Illāc per hortum nōs domum transſibimus.

LYSIMACHVS.

Eútyche, hanc uoló prius rem agi quám meum intro referó
pedem. 1010

EVTYCHVS.

Quid istuc est?

LYSIMACHVS.

Suám quisque homo rem méminit. respondé mihi:
Cérton seis non súscensere m̄hi tuam matrérem?

EVTYCHVS.

Scio.

1005. Eamus **B**, *Pylades*. Evt. Eamus **D&FZ** utibilist **R**. utibile
fi **CD**. ut fi **B**. utibile **FZ**. *Nisi Nonii p. 224 exemplis* utibilest *de-*
fendes factif] i cum rasura **C** 1006. memorauimus **F** arbit-
rium fint **B** 1007. De. **B**, *Saracenus*. Cha. **D&FZ** quin
Pylades. qui *libri* 1008. Ev. **B**, *Camerarius*. y. **D&FZ**
est hic **F** ante corr. tuof **B**. tuuf reliqui 1009. Optumeft **B**.
Optume est reliqui, nisi quod Optime **Z** Evt. illac **R**. illac *DEMI-*
PHONI continuatum *libri* illac portum **F** 1010. Eutiche **CD**
rem magif **B**. agi rem *Bothius* introire fero **B** 1011. *Fortasse*
praestat suam quisque rém homo memint **C** 1012. certen ſif **C**

LYSIMACHVS.

Víde modo.

EV TYCHVS.

Me uide.

LYSIMACHVS.

Sat habeo. sed quaeso hercle etiám uide.

EV TYCHVS.

Nón mihi credis?

LYSIMACHVS.

Immo credo: sed tamen metuo miser.

DEMIPHO.

Éamus intro.

EV TYCHVS.

Immó dicamus sénibus legem cénseo 1015

Prius quam hinc intro abeámus, qua se téneant contentíque sint.

fuccencere **FZ** 1013. Sic **R**. Ly. Vide. Ev. me uide. Ly. satif habeo. id quoq[ue] **FZ**: ubi at pro id Acidalius. Video me fide. Ly. satif habeo id quoq[ue] **B** et spatio pro Ly. relicto **CB**, nisi quod idq[ue] fo **C**. Prorsus inutilia Balbachius Observ. p. 32 sqq. Hinc nova pagina in **B** incipit et simul promiscuus caerulei rubrique coloris in pingendis personarum notis usus, quem per partem maximam Pseuduli pertinere dixi in praefatione eius fabulae p. XI. Quo accedit graecarum usus litterarum, de quo monitum in Proleg. Trin. p. xxix sq. Itaque v. 1014 et 1015 graecis notis caeruleis superpositae sunt rubrae latinae hoc exemplo: **I** vel **I**, **A**, **B**

mihi

1014. Non credit **B**, sed m. ant. miseriam ascripsit Lachmannus

1015. Sic personis distinxit **B**, item Acidalius. Cha. Eamus intro. Ev. immo **F**. Ev. Eamus intro. Ev. immo **Z**. Ev. Eamus intro. immo cum Pylade Camerarius legem cénso Guyetus. legef. **A**. cénso **B**. legef. cénso **CDA**. legef. Cha. cénso **D** **FZ**. leges cénso Camerarius Ceterum pristinam ipsius Plauti fabulam habeo cur tali hic versu terminatam fuisse suspicer:

Eamus intro. **N** Spectatores, bene ualete et plaudite.

1016. **I** praemittit **B** Prius quam h[inc intro] abeamus, qua se teneant **R**. Priusquam habeamus quaf elegi teneant **B** et, nisi quod e lega, **C**. Prius habeamus quaf elegi teneant **D**. Prius habeamus quaf legef teneant

'Annos gnatus séxaginta quí erit, si quem sc̄ibimus
 Seú maritum s̄iue hercle adeo caélibem scortárier,
 Cúm eo nos hac lége agemus: ínscitum arbitrábimur.
 Neú quisquam posthác prohibeto ádulescentem filium 1020
 Quín amet et scórtum ducat, quód bono fiát modo.
 Sí prohibuerit, clám plus perdet quám si praebuerit palam,
 Et per nos quidem hérkle egebit quási qui suum prodégerit.
 Haéc adeo edico ex hac nocte prínum ut lex teneát senes.
 Béne ualete: atque, ádulescentes, haéc si uobis léx placet, 1025
 'Ob senum hercle indústriam uos aécumst clare pláudere.

FZ. Vbi qua se lege Gulielmus: quae vera est interpretatio scripturae Pa-
 latinae ante fint spatiū **C** 1017. A. praemittit **B**, Ev. **BCDFZ.**
 om. Camerarius. gnatus **BD**. natus reliqui querit **B**. querit **D**
 1018. siue Pylades. seu libri adō **C** caelibem pro cel. **BC**
 scotarier **B** 1019. hac Bothius. hic libri Sequitur in libris,
 quem fecimus 1023 1020. prohibeto posthac proclivis transpositio: nisi
 posthac prohibessit dedit poeta adul. **Z** filia **BCD**
 1021. Qui **F** et scortum] scortumque Guyetus. quin scortum Bothius
 1022. Si prohibuerit Pylades. Si quis prohibuerit libri. Si quis pro-
 hibeat Guyetus clam plus perdet Bothius. plus perdet clam libri. plus
 perdat sine clam Guyetus quam si praebuerit Guyetus: quam si praebuerit
 Camerarius. si prohibuerit sine quam libri, cum vacuo spatio post
 ea verba **B**. quam praehibuerit Scaliger. quam si praehibessit (et antea pro-
 hibessit) nescio an scripserit **Mautus** 1023 hoc revocavit Pistoris, pos-
 tum in libris post v. 1019 ercle **B** quasi qui **R**. qui libri
 1024. adeo edico ex hac nocte prínum ut lex **R**. adeo ut ex hac nocte
 prínum lex libri, nisi quod adō **C**. Vbi hacce Camerarius. adeo ex hac
 nocte prínum lex uti Bothius. Hoc addo unum, ut ex hac n. p. l. Kamp-
 mannus de De praep. p. 21 fenex **F** 1025. adolescentes **Z**.
 1026. Obsenū **Z** iniuriam Guyetus aecum est **B**. equum est **CD**.
 aequum est **FZ** dare plaudore **D**. dare plaudite **FZ** PLAVTI
 MERCATOR EXPLICIT **BCD**. PLAVTI · POETE · CLARISSIMI · MER-
 CATOR · EXPLICIT **F**

